

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย
ของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Management of Rubber Fund Cooperatives and Subjective Wellbeing of the
Members in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla Province

ช่อผกา วิสุทธิ์

Chorpaka Wisute

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkha University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย
ของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Management of Rubber Fund Cooperatives and Subjective Wellbeing of the
Members in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla Province

ช่อผกา วิสุทธิ์

Chorpaka Wisute

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkha University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชน
ทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทินันท์)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัวพันธ์ พรหมพักพิง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทินันท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งสว่าง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชน
ทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน Mixed Method โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เทคนิคเดลฟาย และแบบการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบไปด้วย ประธานและคณะกรรมการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 31 คน และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา สมาชิกกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 9 คน และในส่วนของเทคนิคเดลฟาย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 13 ท่าน ตอบแบบสอบถามเดลฟายจำนวน 3 รอบ จนกระทั่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเขียนรายงานผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ จากนั้น ระยะที่ 2 วิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวน 20 เท่าของตัวแปร ซึ่งมีทั้งหมด 11 ตัวแปร จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน เพื่อนำไปสู่ข้อค้นพบการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสา และสุดท้าย ระยะที่ 3 วิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แนวทางการสนทนากลุ่ม เพื่อนำไปสู่แนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสาต่อไป

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ซึ่งครอบคลุมมิติการดำรงชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ โดยเป็นความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจก มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ ซึ่งปัจจัยภายนอกด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสหกรณ์กองทุนสวนยาง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกส่งผลต่อ

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร ส่วนปัจจัยภายนอกด้านสังคม ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปสู่แนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสังคม และการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อันสามารถทำให้เกิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

Thesis Title	Management of Rubber Fund Cooperatives and Subjective Wellbeing of the Members in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla Province
Author	Ms.Chorpaka Wisute
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2018

ABSTRACT

The purpose of this research was to study External factors, Rubber Cooperative Fund Management and Subjective Wellbeing of the Members in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla. The method was Mixed Method that was divided into 3 terms as follows; first term, that was quality research. Data collections were in-depth interviews, Delphi method, focus group, non-participant observation and field research. Key Informants consist of chairmen and committees, officers, and members of cooperative that total 31 persons. Support Informants consist of Songkhla Provincial Cooperative officers, members of Concentrate Latex Group in community, community leaders and local administrators that total 9 persons. In part of Delphi Technique, 13 specialists answered Delphi questionnaire until they totally agree. After that researcher analyzed data together with document studying, related research and report research by Descriptive Research. After that, second term, quantitative research, researcher used questionnaire for sample group that was member of Rubber Cooperative Fund in Thung Tam Sao Community. The sample group was set 20 times of the variable that there were 11 variables. Therefore, sample group had 220 persons and led to find management that affected Subjective Wellbeing of people in Thung Tam Sao Community, and the last term, quality research, the method was focus group that researcher assembled the result of second term and suggestion, in order to discuss and find the way to support Subjective Wellbeing of people in Thung Tam Sao Community.

The study found that rubber fund cooperatives in Thung Tam Sao Community, Hat Yai District, Songkhla Province that was divided into subjective Wellbeing in individual level consists of five parts as follows; general necessity, good social relationship, community governance, healthy and stable career. External factors in social, environment and factors management participation of Rubber Cooperative

Fund. There is a positive relationship with subjective well-being and participative management factor affects Subjective Wellbeing of member of Rubber Cooperative Fund that the statistic is .001. There are is one variable and internal social factor affects Subjective Wellbeing of member of Rubber Cooperative Fund that the statistic is .01 and external social factor affects Subjective Wellbeing of member of Rubber Cooperative Fund that the statistic is .05. Therefore, there should be the enhancing wellbeing of people in the community such as participation, social and environment. So that it can further strengthen the community sustainably.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและกำลังใจที่ยิ่งจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณา จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย การชี้แนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตรวจสอบแก้ไขความเรียบร้อย ตลอดจนคำแนะนำด้านวิชาการที่ดีเสมอมา อีกทั้งยังเสียสละเวลาส่วนตัวคอยเอาใจใส่ ถามไถ่ถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ รวมถึงการผลักดัน ให้กำลังใจที่ดีและเมตตริจิตต่าง ๆ ทำให้ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยตระหนักถึงความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.บัวพันธ์ พรหมพักพิง ประธานกรรมการสอบ ศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติสุข และรองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม กรรมการสอบที่เสียสละเวลาเข้าฟังการนำเสนองาน พร้อมทั้งช่วยให้คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดจนแก้ไขความบกพร่องในการทำวิจัยนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งปวงให้แก่ผู้เขียน คอยอบรมสั่งสอนให้ความรู้ ความสามารถ เต็มที่เป็นมหาบัณฑิตที่ดีมีคุณภาพ รวมถึงคอยช่วยเหลือดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการศึกษาในระยะเวลา 2 ปีนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทุกท่าน รวมถึงเจ้าหน้าที่จากสำนักงานการยางแห่งประเทศไทย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา ที่สละเวลาในการให้ข้อมูล ต้อนรับอย่างอบอุ่นในการลงศึกษาพื้นที่วิจัย และเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยเรียนรู้การทำงานร่วมกับชุมชนโดยลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ทำงานร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณบิดามารดา ตลอดจนญาติพี่น้อง ที่เป็นแรงบันดาลใจ คอยสนับสนุน ส่งเสริม และอยู่เบื้องหลังความสำเร็จนี้มาโดยตลอด รวมถึงเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้วิจัยในด้านต่าง ๆ และคอยเป็นกำลังใจที่ดีให้กันเสมอมา จนวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์กับผู้อื่นต่อไป

ช่อผกา วิสุทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(5)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(12)
รายการแผนภาพประกอบ	(14)
รายงานบทความที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความและตีพิมพ์	(15)
บทนำ	1
วัตถุประสงค์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักการว่าด้วยสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	8
ความรู้ว่าด้วยการจัดการ	14
ความเข้าใจว่าด้วยความอยู่ดีมีสุข	23
บทบทวนว่าด้วยสหกรณ์กองทุนสวนยาง	29
กรอบแนวคิดการวิจัย	36
วิธีการวิจัย	37
การวิจัยระยะที่ 1	38
การวิจัยระยะที่ 2	44
การวิจัยระยะที่ 3	50
ผลการวิจัย	53
ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุข	54
เชิงอัตวิสัย	
ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	67

สารบัญ

	หน้า
การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	73
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปและอภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	108
ประวัติผู้วิจัย	177

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา พ.ศ. 2557-2560	34
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาที่ได้จาก การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม	45
3	ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแบบสอบถามรายด้าน	48
4	ปัจจัยภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	55
4.1	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	55
4.2	ปัจจัยด้านสังคมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	56
4.3	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	56
5	ปัจจัยการจัดการของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	57
5.1	ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	57
5.2	ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน ทุ่งตำเสา	58
5.3	ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	59
6	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	60
6.1	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวน ยางในชุมชนทุ่งตำเสา	61
6.2	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	61
6.3	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์กองทุน สวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	62
6.4	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวน ยางในชุมชนทุ่งตำเสา	63
6.5	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพของสมาชิกสหกรณ์กองทุน สวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	64
7	ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง	68
8	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง	69

รายการตาราง (ต่อ)

		หน้า
9	ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยกับปัจจัยการจัดการสหกรณ์ กองทุนสวนยาง	70
10	รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความ อยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	71
11	รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความ อยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	72

รายการแผนภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	18
2	องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุข	26
3	กรอบแนวคิดการวิจัย	36
4	รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานแบบหลายขั้นตอน	37
5	กระบวนการสังเคราะห์องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
6	ลำดับขั้นของการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย	43
7	ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	65
8	ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา	66
9	การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในชุมชนทุ่งตำเสา	78
10	สังเคราะห์สรุปและอภิปรายผลปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์ กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา	79
11	สังเคราะห์การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา	98

รายงานบทความที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความและตีพิมพ์

ช่อผกา วิสุทธิ์ อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหีม. (2561). การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ช่อผกา วิสุทธิ์ อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหีม. (2561). การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. (อยู่ระหว่างรอดตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 39 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม-มิถุนายน 2562)

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความ

ช่อผกา วิสุทธิ์ อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหิม. (2561). การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ที่ ศธ 6917/4608

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 วัฒนา กทม. 10110

4 มิถุนายน 2561

เรื่อง ตอบรับผลงานวิจัยเพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8

เรียน นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์

ตามที่ท่านส่งบทความวิจัย เรื่อง “การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” เพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 ในวันศุกร์ที่ 22 มิถุนายน 2561 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมนั้น บัดนี้บทความดังกล่าวได้รับการตรวจทานโดยผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการดำเนินงาน จึงเห็นควรให้นำเสนอผลงานของท่านในการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 ในวันศุกร์ที่ 22 มิถุนายน 2561 เวลา 08.30 - 16.30 น. ณ ห้องประชุมบันเกลียว อาคารศูนย์ภาษา ศูนย์คอมพิวเตอร์และหอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ทั้งนี้บทความของท่านจะได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) หลังจากการนำเสนอในวันและเวลาที่ทางโครงการได้กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทร. 0 2649 5000 ต่อ 11725 โทรสาร 0 2664 4214
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ socsmarts@gmail.com

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์บทความ

ข้อผูก วิชาสุทธิ อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหิม. (2561). การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. (อยู่ระหว่างรอดตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 39 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม-มิถุนายน 2562)

ที่ ศธ ๐821 / ๐๐62

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร
 วิทยาลัยพระราชาวิทยาลัยจันทร์
 อ. เมืองนครปฐม จ. นครปฐม 73000

๗ มกราคม 2562

เรื่อง แจ้งบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร
 เรียน คุณพ่อผกา วิชาสุทธิ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิชาการ เรื่อง "สหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา" เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร นั้น

บัดนี้ กองบรรณาธิการขอเรียนให้ท่านทราบว่าบทความของท่านเรื่องดังกล่าวได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพิจารณาบทความครบถ้วน และเห็นสมควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 39 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม - มิถุนายน) พ.ศ. 2562

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ปิญา จันทนน)

บรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ประสานงานวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย

โทร. 065 070 4679

อีเมล. sujthal.sardj@outlook.com

บทนำ

อาชีพเกษตรกรนับว่าเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันบทบาทและการดำรงชีวิตของเกษตรกรไทย ยังคงประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งปัญหาความยากจน การมีหนี้สิน การถูกเอาเปรียบด้านผลผลิต การขาดแคลนเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ขาดความรู้ในการทำเกษตร และทักษะเกี่ยวกับการทำธุรกิจ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยการปรับปรุงและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับอาชีพและรายได้ อีกทั้งการรวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์นั้น จะทำให้กลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งและมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น นับว่าเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมในทางเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย (ธาริกานต์ ธัญชยะ 2556, น. 164-165) ซึ่งยังพารานับว่าเป็นสินค้าทางการเกษตรที่มีความสำคัญ เพราะมูลค่าการส่งออกติดอันดับ 1 ใน 5 ของสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย (กระทรวงพาณิชย์, 2556) โดยราคายางแผ่นดิบปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจัยด้านอุปทานที่ลดลง จากภาวะฝนตกหนักและน้ำท่วมในหลายพื้นที่ทางภาคใต้ของไทย โดยเฉพาะความต้องการจากประเทศจีนเพื่อใช้ในการผลิตยางล้อ สำหรับแนวโน้มราคายางปี 2560 คาดว่าอยู่ในช่วง 60-70 บาท ต่อกิโลกรัม จากอุปสงค์ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากการเติบโตและขยายตัวของเมืองในจีน ภาวะเปียบใหม่ของจีนในการจำกัดขนาดและน้ำหนักขนส่งสินค้า รวมถึงนโยบายของทรัมป์ที่มีเป้าหมายหลักคือการเพิ่มการจ้างงาน และการใช้จ่ายในโครงสร้างพื้นฐานในสหรัฐอเมริกา ซึ่งล้วนมีผลให้ความต้องการใช้ยางล้อเพิ่มสูงขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้, 2560, น. 4) อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ในจังหวัดสงขลา ปัจจุบันมีจำนวนทั้งหมด 156 สหกรณ์ แต่ได้มีการหยุดดำเนินกิจการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา พบว่าสหกรณ์ได้มีการหยุดดำเนินการไปแล้วถึง 9 สหกรณ์ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา, 2560)

การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์การเกษตรนั้น สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งในกลุ่มเกษตรกรและรวมไปถึงความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย เห็นได้จากการที่ประเทศเกาหลีใต้นั้นรอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2540 จากการเอื้ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชนโดยสหกรณ์การเกษตรนั่นเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551, น. 632) ในส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้น มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์ ได้แก่ การส่งเสริมความรู้หรืออุดมการณ์ หลักการ และวิธีการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร อันนำไปสู่บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกสหกรณ์อีกด้วย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554) การส่งเสริมสหกรณ์ให้มีการพัฒนานั้น นับว่าเป็นการพึ่งพาตนเองอย่างเข้มแข็งของเกษตรกรชาวสวนยาง ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐต้องเข้าไปส่งเสริม เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ และนำไปสู่การพึ่งพากันหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือต้องเริ่มจากการพัฒนาสมาชิก ให้มีส่วนร่วมไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งผู้นำการก็ควรพัฒนาตนเอง

และรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ จึงเห็นได้ว่าสหกรณ์จะดีได้นั้น ต้องมีการพัฒนาการจัดการ ส่งเสริมอบรมความรู้ สร้างจิตสำนึก เพื่อสามารถเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ได้ (ปรีดี ลีลาเศรษฐวงศ์, 2555, น. 259)

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการองค์กรที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย อธิบายถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ องค์กรสมรรถนะสูง และการจัดการความรู้ โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ สามารถผลหรือมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อ องค์กรสมรรถนะสูง โดยการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นต้นทุน การสร้างความแตกต่าง และการนำ องค์กรด้วยการมีวิสัยทัศน์สามารถเพิ่มสมรรถนะขององค์กรได้ อันจะนำไปสู่การอยู่รอดของ องค์กร (วรัญญา เยาวรัตน์ ลี และคณะ, 2560, น. 125) ทั้งนี้ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เอง จะสามารถแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้ โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรส่งเสริมกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในระยะยาว (จันทนา พงศ์สิทธิ-กาญจนา และคณะ, 2558, น. 2039)

นอกจากนี้ อาภาวรรณ โสภณธรรมรักษ์ (2558) ยังพูดถึงการสร้างองค์กรให้มีความสุขว่า การพัฒนาองค์กรเพื่อเป็นองค์กรสมรรถนะสูง นอกจากผู้นำต้องมีความมุ่งมั่นแล้ว แนวคิดหรือ เครื่องมือที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีศักยภาพและประสิทธิภาพ เพื่อไปสู่ความสำเร็จขององค์กรแล้ว อีกประการสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการขับเคลื่อน คือ บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานเพื่อส่งมอบบริการให้แก่ ผู้รับบริการ ซึ่งถ้าบุคลากรในหน่วยงานอยู่ดีมีสุขและมีความผูกพันซึ่งกัน ย่อมมีส่วนสำคัญในการสร้าง ความสุขในที่ทำงาน เนื่องจากแต่ละคนจะช่วยพัฒนาผลักดันให้องค์กรเดินไปสู่จุดหมายจนกลายเป็น ความสุขระดับประเทศ หรือ ความสุขมวลรวมประชาชาติ หรือ Gross National Happiness (GNH) ที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงสถานะที่ประชาชนไม่มีความสุขได้นั้นเอง อีกทั้ง ยังมีการพัฒนาตัวชี้วัดโดยศึกษารูปแบบสังคมที่สามารถมอบความอยู่ดีมีสุขให้แก่มนุษย์บนพื้นฐานการ พัฒนาที่ยั่งยืน พบว่าสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนนั้น คือสังคมที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสุขของคนใน สังคม โดยตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตของชุมชน ซึ่งการพัฒนาที่นั่นต้องไม่ ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชน (วลัญชา สุพรรณธริกา, 2556, น. 31) และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็พบว่ามิตัวแบบการจัดการการพัฒนาของเกษตรกร ซึ่งสามารถ นำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเกษตรกรได้ โดยทำให้ชาวบ้านมีหนี้สินลดลง เกษตรกรทำงานเบา ลง ดินดีขึ้นเพราะเกิดความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงมีสวัสดิการทั้งตนเองและครอบครัว มีการ พิจารณาตามตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการ วิเคราะห์ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเกษตรกรอีกด้วย (สมนึก ปัญญาสิงห์ และคณะ, 2557, น. 12)

ทั้งนี้ ในปัจจุบันรัฐบาลหลายประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับความสุขของประชาชน รวมถึงมีความเคลื่อนไหวในภาคประชาสังคมและนักวิชาการ ตลอดจนองค์การพัฒนาและดัชนีชี้วัดความเติบโต ได้ให้มิติความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์เข้ามามีบทบาทมากขึ้น นอกเหนือจากความก้าวหน้าของปัจจัยด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ท่ามกลางความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่สังคมโลกกำลังเผชิญอยู่นั้น ทำให้นักวิชาการและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รวมทั้งผู้นำในหลายประเทศ มีการร่วมกันทบทวนทิศทางการพัฒนาใหม่ ซึ่งที่ผ่านมามีการพูดถึงเกี่ยวกับทางเลือกใหม่ในการพัฒนา ที่อาจจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าการมุ่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว และนอกเหนือจากการวัดด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่านั้น โดยมีการทบทวนความหมายของความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์ (Human Wellbeing) และมีการเสนอให้รวมมิติที่สำคัญอื่น ๆ ในชีวิตมนุษย์ นอกเหนือจากมิติทางเศรษฐกิจในการพัฒนาอีกด้วย อันจะนำไปสู่การจัดทำนโยบายให้ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุขมากขึ้น (เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์, 2555) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมด้านการอยู่ดีมีสุข เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลที่ยั่งยืน โดยสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมากขึ้น ได้แก่ ทูทางสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเสริมสร้างให้ชุมชนมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง โดยมาร่วมคิดและร่วมกันทำงาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ชุมชนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ยากและซับซ้อนได้ โดยเฉพาะปัญหาความยากจนนั่นเอง ซึ่งการที่ชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ ยังต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐและมีการจัดการที่ดีอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

ดังนั้น เนื่องจากชุมชนทุ่งตำเสาเป็นที่ตั้งของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีความโดดเด่นและความเข้มแข็งของรูปแบบสหกรณ์ที่แตกต่างกันไป อันเห็นได้จากแบบรายงานผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ ปี 2557-2559 ซึ่งจัดการประเมินโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยผลการประเมินพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่นั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัดนั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอดเช่นเดียวกัน และสุดท้ายสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพานั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งยังเคยได้รับผลการประเมินในระดับดีเลิศอีกด้วย และที่สำคัญมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด ซึ่งได้เข้าร่วมโครงการ GMP (Good Manufacturing Practices for Ribbed Smoked Sheet) ของการยางแห่งประเทศไทย ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพยางพาราของไทย เพื่อให้คุณภาพของยางแผ่นรมควันได้มาตรฐานสากล ซึ่งได้มีการออกไปรับรองมาตรฐาน GMP ให้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด อีกด้วย เนื่องจากผ่านกระบวนการตรวจสอบตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ดังนั้น จะเห็นได้ว่า

สหกรณ์กองทุนสวนยางในพื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสา นั้น เป็นพื้นที่ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถเห็นการบริหารจัดการองค์กรในมิติที่แตกต่างกันออกไป (สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดสงขลา, 2559)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาพื้นที่ในบริบทของชุมชนทุ่งตำเสา ในประเด็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อันจักนำไปสู่แนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางและความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
3. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และสามารถนำไปปรับใช้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางในพื้นที่อื่นที่มีบริบทคล้ายกัน ในการจัดการองค์กรที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์ได้
2. นำไปสู่นโยบายในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในระดับชุมชน ภูมิภาค และประเทศ โดยเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกสหกรณ์และหน่วยงานภาครัฐ ในการใช้ประโยชน์จากแนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยต่อไป
3. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรรูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากรูปแบบสหกรณ์กองทุนสวนยาง แต่มีสภาพแวดล้อมและบริบทคล้ายกันนั้น สามารถนำแนวทางการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพกับองค์กรได้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
2. ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
3. ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
4. การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนกันยายน 2560 – พฤศจิกายน 2561

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากเป็นที่ตั้งของสหกรณ์กองทุนสวนยางทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปร มี 2 ชนิด ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอก มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยการจัดการ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กร และในส่วนของตัวแปรตาม คือ ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดการ** หมายถึง การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อันประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยการใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำสหกรณ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสหกรณ์ และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ใช้แนวคิดสมรรถนะองค์กรในการวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดการสหกรณ์

กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อันนำไปสู่การเป็นเครื่องมือในการวัดความคิดเห็นที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสา

2. **สหกรณ์กองทุนสวนยาง** หมายถึง องค์กรชุมชนหนึ่งในชุมชนทุ่งตำเสา โดยเป็นสหกรณ์การเกษตรรูปแบบหนึ่งที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด

3. **ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย** หมายถึง ความอยู่ดีมีสุขในระดับปัจเจก อันเกิดจากความรูสึกนึกคิด ทศนคติ และความพึงพอใจในชีวิตด้านต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาเท่านั้น โดยมีต้นแบบจากแนวคิดและองค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย โดยองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านความจำเป็นทั่วไป หมายถึง รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต การมีเงินออมสร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม มีอาหารเพียงพอในการบริโภค มีรายได้หลายช่องทาง การไม่มีหนี้สิน และการไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ

3.2 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี หมายถึง บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา

3.3 ด้านธรรมาภิบาลชุมชน หมายถึง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน รู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน มีการวางแผนครอบครัว รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง การรู้จักพึ่งพาตนเอง มีคุณธรรมและจิตสำนึกแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์ และเข้าใจถึงอุดมการณ์สหกรณ์

3.4 ด้านการมีสุขภาพที่ดี หมายถึง สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว การเข้าถึงบริการสาธารณสุข และมีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้

3.5 ด้านความมั่นคงทางอาชีพ หมายถึง การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้นรายได้ที่เป็นธรรม ผลประกอบการที่มั่นคง สวัสดิการสหกรณ์ ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร และได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และอาชีพเกษตรกร

4. **ปัจจัยภายนอก** หมายถึง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่มีผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

4.1 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม นโยบายรัฐในการจัดตั้งสหกรณ์ ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม และการมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP

4.2 ด้านสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น และการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ

4.3 ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน และการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า

5. ปัจจัยการจัดการ หมายถึง ปัจจัยภายในสหกรณ์กองทุนสวนยาง ที่มีผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มี 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง การสื่อสารถึงเป้าหมาย ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาเครือข่าย การสร้างปฏิสัมพันธ์ การสร้างความน่าเชื่อถือ ความสำเร็จของผู้นำ ความรับผิดชอบเอาใจใส่ หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง เรียนรู้เร็วและอดทน และมีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์

5.2 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการ การร่วมตัดสินใจ การควบคุมโดยประชาชน การร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน และการร่วมรับผลประโยชน์(สวัสดิการ/เงินปันผล)

5.3 ด้านสมรรถนะองค์กร หมายถึง การจัดการระบบสหกรณ์ การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่าย การเรียนรู้ การระดมทุน การทำการตลาด การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ การประเมินผล จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก การมีสินเชื่อสวัสดิการ/สาธารณประโยชน์ และความรับผิดชอบต่อชุมชน

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลานั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการว่าด้วยสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
 ความรู้ว่าด้วยการจัดการ
 ความเข้าใจว่าด้วยความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย
 บททบทวนว่าด้วยสหกรณ์กองทุนสวนยาง
 กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักการว่าด้วยสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยใช้หลักการเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคม (Social) และด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นับว่าเป็นปัจจัยภายนอกองค์กรที่สำคัญในการวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพขององค์กร ซึ่งเป็นเป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินสถานการณ์ขององค์กรนั้น ๆ และช่วยให้ผู้นาองค์กรมองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบต่อองค์กรเพื่อสร้างกลยุทธ์ในการจัดการองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

การประเมินสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายนอกองค์กร โอกาส (Opportunities) คือสิ่งที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โดยโอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารจัดการที่ดีจะต้องแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ โดยการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดเวลา เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและการแข่งขันในตลาด และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น ส่วนอุปสรรค (Threats) คือสิ่งที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลเสียต่อธุรกิจขององค์กร เช่น ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น สภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อองค์กรให้ได้ โดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ภายใต้การ

ประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร ทำให้สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรค การดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษา การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น บทบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึงกรรมวิธีใหม่ ๆ และพัฒนาการทางด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการบริการ (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮลซิงกิ, 2559)

สรุปได้ว่า ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ผู้วิจัยถือว่าเป็นองค์ประกอบภายนอกโดยวิเคราะห์ได้จากสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ขององค์กร ดังนั้น ปัจจัยภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ที่สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ได้นั้น ก็เป็นผลมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงใช้คำว่าปัจจัยภายนอก แทนคำว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สำหรับประเด็นเศรษฐกิจ อารี จำปากลายเป็น, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 267-274) ที่ศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง อธิบายถึงมิติด้านรายได้ว่า รายได้ของแต่ละคนเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย เนื่องจากเป็นความสุขในระดับปัจเจก ที่สามารถประเมินตนเองได้ไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคลหรือครัวเรือน โดยปัจจัยด้านรายได้เกี่ยวข้องกับการทำงาน เพราะหากมีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีวิต ก็จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกมั่นคงในชีวิตมากขึ้น และทำให้มีความสุขที่จะมีส่วนร่วมในสังคมด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ งานวิจัยบางโครงการพบว่าความสัมพันธ์ของรายได้กับความสุขจะไม่ได้ไปตลอด เพราะเมื่อถึงจุดหนึ่งจะมีผลน้อยลง เนื่องจากเมื่อคนเหล่านั้นได้รับความต้องการขั้นพื้นฐานแล้ว สิ่งที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต จะไม่ได้ขึ้นกับวัตถุแล้วเท่านั้น แต่เกิดจากความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ของชีวิตมากกว่า และเรื่องความสุขในครัวเรือนของสังคมไทย พบว่าผู้ที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้สูงและไม่มีหนี้สินมีความสุขมากที่สุด โดยในยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การพัฒนาระบบสวัสดิการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ที่เกี่ยวข้องกับมิติด้านเศรษฐกิจนั้น มีการครอบคลุมเรื่องความยากจน ความไม่เท่าเทียม และสวัสดิการทางสังคมของคนในสังคม โดยโครงการต่าง ๆ เหล่านี้เน้นไปในทิศทางการสงเคราะห์และช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ซึ่งนับว่าเป็นเพียงการแก้ปัญหาระยะสั้นเท่านั้น และสอดคล้องกับ ชลิต ศานติวารังคณา และดิเรก ธรรมารักษ์ (2558) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ภาคกลาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายประเด็นด้านเศรษฐกิจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเงินออมแต่มีภาระหนี้สิน ซึ่ง

กั๊ยมเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากที่สุด ด้านสุขภาพพบว่ารับประทานอาหารครบ 5 หมู่มากที่สุด ด้านความสามารถในการประกอบอาชีพพบว่า เคยได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตร จากภาครัฐมากที่สุด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวพบว่า เมื่อมีปัญหาสมาชิกใน ครอบครัวจะปรึกษาหารือกันมากที่สุด และด้านความสัมพันธ์ในชุมชนพบว่า มีความพอใจกับการผูก มิตรหรือเข้ากับคนอื่นมากที่สุด เช่นเดียวกับ กุสุมา โกศล (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของ เกษตรกรชาวสวนยางในยุคเศรษฐกิจถดถอย : ศึกษากรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช พบว่าการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั้น เกษตรกรชาวสวนยางได้พูดถึงประเด็นของเรื่องราคาผลผลิตมากที่สุด โดยมีความต้องการที่จะให้มีผลผลิตราคาสูงอย่างสม่ำเสมอ เพราะผลผลิตที่เกษตรกรขายได้นั้น หมายถึงรายได้ที่จะนำมาจุนเจือและเลี้ยงดูครอบครัว สำหรับด้านชีวิตการทำงาน ต้องการให้เจ้าหน้าที่ ของส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแล เกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์กองทุนการทำสวนยาง รวมถึงให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ทางวิชาการให้เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถพัฒนา คุณภาพชีวิตของเกษตรกรต่อไป อีกทั้ง ทศนีย์ สุขวารี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตด้านชีวิต ครอบครัวและชุมชนของชาวไทยมุสลิมในชุมชนชนบท : ศึกษากรณีตำบลลิถล อำเภอมะนัง จังหวัด ยะลา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เป็นชุมชนชนบทที่ยึดหลักศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต ประจำวันความสัมพันธ์ในหมู่ญาติพี่น้องแบบครอบครัวขยาย โดยมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง เพื่อ ใช้ในการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวมีความมั่นคง อย่างไรก็ตามก็ ดี เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ชีวิต พบว่าคุณภาพชีวิตทั้งด้านชีวิตครอบครัวและชีวิตชุมชนอยู่ ในระดับค่อนข้างสูง นอกจากนี้ วิลาวรรณ มณีบุตร และพิพัฒน์ ไทยอารี (2559, น. 508) ที่ศึกษา เกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยาง ที่มีต่อนโยบายแก้ปัญหาความเดือดร้อนเนื่องจาก ราคาขายพาราตกต่ำ กรณีศึกษา: ตำบลเขาต่อ อำเภอลาดพระยา จังหวัดกระบี่ พบว่า เกษตรกร ชาวสวนยางล้วนจำเป็นต้องใช้แรงงานในการทำสวนยาง และการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันทำ ให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เนื่องจากรายได้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อครอบครัวและคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อราคาขายพาราตกต่ำทำให้มีรายได้น้อยและได้รับความเดือดร้อน

ปัจจัยภายนอกด้านสังคม สำหรับประเด็นด้านสังคมนั้น รุจิรา ศรีจันทร์ และนิกร สางห้วยไพร (2560) ที่ศึกษาเรื่องความสุขและความอยู่ดีมีสุขของเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงกระบือ ภายใตโครงการพัฒนาพันธุ์กรรมกระบือปลักในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี ที่ศึกษาระดับความสุขและความ อยู่ดีมีสุขของเกษตรกรฟาร์มเครือข่ายผู้เลี้ยงกระบือของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้ รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในแบบเจาะจงในพื้นที่เป้าหมายจำนวน 2 กลุ่ม เกษตรกรจำนวน 100 ราย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือหนองขาหย่าง ตำบลหนองขาหย่าง อำเภอหนองขาหย่าง และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือตลุกตุ้ ตำบลตลุกตุ้ อำเภอทัพทัน จังหวัด อุทัยธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความอยู่ดีมีสุขและความสุขของเกษตรกรในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยง

กระป๋องฟาร์มเครือข่ายของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี มีความอยู่ดีมีสุขในด้านเศรษฐกิจและด้านสุขภาพอนามัย ในระดับมาก ส่วนด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านวัฒนธรรม และความเชื่อ และความอยู่ดีมีสุขโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับความสุขจากผลรวมคะแนนจากคำถาม 29 ข้อ พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงอยู่ในระดับมีความสุขมาก เช่นเดียวกับ อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 267-269) ที่ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความอยู่ดีมีสุข ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ที่ครอบคลุมประเด็นความอยู่ดีมีสุข คุณภาพชีวิต และความสุข ใน 8 มิติ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของดัชนีความก้าวหน้าของคน ที่สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำมาใช้ คือ การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่ปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี การวัดระดับความอยู่ดีมีสุขมีการใช้อย่างหลากหลาย ทั้งที่ใช้มาตรวัดที่เป็นมาตรฐานและการวัดแบบอัตวิสัย โดยตัวชี้วัด “ความอยู่ดีมีสุข” ที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุดคือ ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Wellbeing) ส่วนตัวชี้วัดอื่น ๆ ได้แก่ความสุข ความพึงพอใจในชีวิต สุขภาวะทางจิต และสุขภาพใจนั่นเอง ทั้งนี้ งานวิจัยทั้ง 8 องค์ประกอบพบว่า ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุข ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัว เช่น การประกอบอาชีพ มีงานทำจะนำไปสู่การเกิดรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตและมีเงินเหลือเก็บออม ทำให้มีที่อยู่อาศัย มีการศึกษา มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความอบอุ่นและทำให้เกิดความสุข มีจิตใจเบิกบาน มีความรู้สึกมั่นคงในชีวิต รู้สึกมีคุณค่า และมีความสุขพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับคนในชุมชน การที่สมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชน ย่อมนำไปสู่การร่วมมือและการช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ตามมา สอดคล้องไปกับแนวคิดความอยู่ดีมีสุข ที่มองว่าความสุขของคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงเรื่องของรายได้หรือด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ความมั่นคงในอาชีพที่ทำ ความสัมพันธ์กับครอบครัวและกับคนในชุมชน อาจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลและครัวเรือนมีความสุขใจมากกว่าการมีรายได้สูงหรือมีทรัพย์สินหลักประกันอื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ภูเบศร์ สมุทรจักร, ธีรนุช ก้อนแก้ว และริฎวัน อุเด็น (2560, น. 46) ศึกษาเรื่องการศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขในครอบครัวของคนไทยนั้น ยังคงอยู่ที่เรื่องของการตอบคำถามที่ว่า หากเป้าหมายสูงสุดของการสร้างดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุขในครอบครัว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดสถานการณ์เกี่ยวกับความสุขของครอบครัวในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ “การสร้างครอบครัวอบอุ่น” แล้ว การวัดความอยู่ดีมีสุขที่ว่านั้นจะวัดได้ อย่างไร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดความอยู่ดี มีสุขโดยรวมของคนไทยภายใต้ปรัชญาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

และฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545–2549) ที่มีคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยที่ความอยู่ดีมีสุขมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน การกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ โดยชีวิตครอบครัวในแต่ละยุคสมัย มีความเปราะบางในตัวของมันเอง เป็นความเปราะบาง ในรูปแบบใหม่ ความ “อยู่ดีมีสุข” ขึ้นอยู่กับการที่คนในครอบครัวเห็นคุณค่าของสถาบันครอบครัว และคุณค่าของกันและกัน พยายามช่วยเหลือเกื้อกูลกันในบริบทที่สร้างข้อจำกัดใหม่ๆ ในสังคม ซึ่งภาครัฐและเอกชนต้องมีบทบาทในการสร้างกลไกที่เอื้อต่อการสร้าง และดูแลครอบครัว ให้ “อยู่ดี” และ “มีสุข” เช่นเดียวกับ นิตยา สุภาภรณ์ (2552, น. ก-ข) ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่ โดยผลการศึกษาพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อความอยู่ดีมีสุขในตัวชี้วัดทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับดีทุกด้าน และประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่ามีการรับรู้ต่อความอยู่ดีมีสุขในตัวชี้วัด ทั้ง 7 ด้านต่างกัน ในส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่าการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ควรส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ให้มีความสามัคคีกันทั้งภายในหมู่บ้านและชุมชน มีกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้านทำให้ทุกคนในหมู่บ้านมีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้หมู่บ้านและชุมชนมีความเข้มแข็ง เมื่อมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ย่อมทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขด้วยกัน อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ รศรินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย และเรวัติ สุวรรณพเก้า (2553) ที่อธิบายถึงเรื่องความเป็นสุขเป็นสากล พบว่า ด้านครอบครัว ในภาพรวมแล้วคนไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและครอบครัวใกล้เคียงกัน ด้านสุขภาพ คนไทยที่มีสุขภาพกายและสุขภาพใจดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเอง ด้านทุนทางสังคม คนไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง มีความสุขมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมต่ำ ซึ่งวัดได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม คนเรานอกจากต้องการอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง ยังต้องการอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีมลพิษที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา ด้านรายได้และหนี้สิน ยังบอกไม่ได้ว่าคนที่มีรายได้มากกว่ามีความสุขมากกว่าคนที่มีรายได้น้อยกว่า ขึ้นอยู่กับความรู้สึกรักพอเพียงหรือการที่ตนเองพอใจในสิ่งที่ตนเองมีนั่นเอง

ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม (Rihoy & Maguranyang อ้างถึงใน นิตยา โพธิ์นอก, 2557) ที่อธิบายว่าการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน ว่าเป็นการยอมรับและรับรองสิทธิชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับว่ามีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติฐานในชุมชน โดยทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรของในชุมชนของตนเองได้ เพราะชุมชนจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของตนเองและชุมชน ซึ่งในขณะเดียวกันก็ถือว่าชุมชนได้มีการดูแลทรัพยากรของตนเองไปด้วย ซึ่งสามารถส่งผลต่อความยั่งยืนและความมั่นคงของประเทศในอนาคตได้ และยังสอดคล้องกับ นภาพร เวชกามา และรวี หาญ

เผชิญ (2556, น. 175) ที่ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดบึงกาฬ พบว่าการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตจากการทำนามาเป็นการทำสวนยางพารานั้น ทำให้เกษตรกรในชุมชนพบปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ทำให้นำไปไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อรับซื้อยางพารา และควรมีแหล่งบริการความรู้ในพื้นที่ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในการดำเนินงานของเกษตรกร เช่นเดียวกับ อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 211-214)) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุข : ความฝันหรือความจริง อธิบายถึงการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์รวม 7 ด้าน คือ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีคุณภาพ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีเศรษฐกิจเข้มแข็ง มีเสถียรภาพและยั่งยืน รักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพโปร่งใส และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาคน ซึ่งยึดกรอบแนวคิดการพัฒนาคนที่ครอบคลุม การมีสุขภาพดี มีการศึกษา มีชีวิตการงานดี มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นและอยู่ในชุมชนที่ปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกและเข้าถึง การสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี โดยสำหรับด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมนั้น นับว่ามีความก้าวหน้ามากที่สุดถ้าเทียบกับมิติอื่น ๆ และความท้าทายของมิติด้านนี้ คือผลกระทบของการใช้และการพัฒนาทรัพยากร ซึ่งพบว่าส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำและคุณภาพชีวิตของคนในสังคม

นอกจากนี้ รศรินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย และเรวดี สุวรรณพเก้า (2553) ที่อธิบายถึงเรื่องความเป็นสุขเป็นสากล พบว่า ด้านครอบครัว ในภาพรวมแล้วคนไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและครอบครัวใกล้เคียงกัน ด้านสุขภาพ คนไทยที่มีสุขภาพกายและสุขภาพใจดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเอง ด้านทุนทางสังคม คนไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง มีความสุขมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมต่ำ ซึ่งวัดได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม คนเรานอกจากต้องการอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง ยังต้องการอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีมลพิษที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา ด้านรายได้และหนี้สิน ยังบอกไม่ได้ว่าคนที่มียาได้มากกว่ามีความสุขมากกว่าคนที่มียาได้น้อยกว่า ขึ้นอยู่กับความรู้สึกพอใจเพียงหรือการที่ตนเองพอใจในสิ่งที่ตนเองมีนั่นเอง อีกทั้ง วลัยุชา สุพรรณธริกา (2556, น. 28-29) ศึกษาเรื่องสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืน : การพัฒนาตัวชี้วัด และการนำไปใช้ พบว่าลักษณะองค์ประกอบของสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ มนุษย์มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง ได้รับสวัสดิการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตครบถ้วนสมบูรณ์ สังคมมีความสงบสุข มีทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ และปราศจากมลพิษ และได้อยู่ระบบนิเวศน์ที่มั่นคงและยั่งยืน ทั้งนี้ อารี

จำปากลาย, กาญจน ตังชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 273-274) ได้อธิบายประเด็นที่น่าสนใจไว้ว่า การพัฒนาไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ที่ยั่งยืนจะต้องพัฒนาศักยภาพของทั้งปัจเจกบุคคล กลุ่มคน ชุมชน และภูมิภาค ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยลดภาระของภาครัฐ นอกจากนี้ โครงการที่มุ่งเน้นการจัดสวัสดิการในลักษณะการสงเคราะห์หรือช่วยเหลือ ควรวางระบบสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ อยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยร่วมกับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ และสุดท้าย ปิยวัฒน์ เกตุวงศา (2560, น. 120-123) ที่ศึกษาลักษณะการอยู่อาศัยและความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทย พบว่าสิ่งที่คนในชนบทคิดและมองตรงกัน ว่าแต่ละภาคในประเทศไทยมีลักษณะการอยู่อาศัยและความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทย โดยความอยู่ดีเป็นพื้นฐานของความมีสุข โดยเกี่ยวกับด้านจิตใจเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ความอยู่ดีมีสุขของคนในชนบทจำเป็นต้องอาศัยการเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยกันระหว่างครัวเรือน ชุมชน รวมไปถึงสวัสดิการต่าง ๆ จากภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเข้ามามีบทบาทร่วมด้วย และสุดท้ายสำหรับมิติด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลทำให้ประชากรมีความอยู่ดีมีสุข ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สมดุลขึ้นอยู่กับการบริโภคทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยระบบนิเวศเป็นปัจจัยสำคัญ

ความรู้ว่าด้วยการจัดการ

ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการ ในการวิเคราะห์การจัดการของสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leader) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก (Participation) และด้านสมรรถนะองค์กร (Organizational Competencies) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดการจัดการ (Management)

คำว่าจัดการ เป็นการดำเนินงานขององค์กรที่ต้องมีคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำปัจจัยทางการบริหารจัดการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ มาใช้อย่างเป็นกระบวนการโดยผ่านหน้าที่หลัก คือ การวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำ และการควบคุมให้การทำงานบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นว่า คำว่าการบริหารจัดการเป็นคำที่ครอบคลุมคำว่าจัดการ ที่ใช้กับองค์กรเอกชนเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด และครอบคลุมคำว่าบริหารที่ใช้กับการบริหารงานในองค์กรภาครัฐ เป็นส่วนใหญ่แน่นอน สำหรับการบริหารจัดการนั้น วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2551, น. 42-43) ได้อธิบายไว้ว่า คำว่า การบริหารจัดการนั้น อาจให้ความหมายอย่างกว้างและอย่างแคบได้ การให้ความหมายอย่างกว้างครอบคลุมไปถึงการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานและบุคลากรของทุกภาค เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ เพื่อนำไปสู่จุดหมาย

ปลายทางที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ได้กำหนดไว้ หรือสามารถสรุปได้ว่า ธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำกลุ่มและมีแนวทางหรือวิธีการ ควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย ดังนั้นที่ใดที่มีการอยู่รวมกันเป็น กลุ่มที่นั้นย่อมมีการบริหารจัดการ และในส่วนของคำว่าจัดการนั้น (อุทัย ปริญญาสุทินนท์, 2559, น.24-25) นิยมใช้ในภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ เพราะไม่ได้เกี่ยวข้องกับจัดการนโยบาย แต่เป็นการ จัดการที่เกี่ยวข้องกับคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ โดยมีเป้าหมายในการดำเนินงานให้เกิดความสำเร็จ และเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้ง กัญญามน อินทหว่าง และคณะ (2550) อธิบายว่าการจัดการถือว่าเป็นสมองขององค์กร ในการที่องค์กรจะได้องค์กรหนึ่งจะ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี รวมถึง การวางแผนและการตัดสินใจที่ดีด้วย นอกจากนี้ การจัดการยังหมายถึงการทำงานให้สำเร็จ โดยอาศัย ผู้อื่นและสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้น ๆ โดยองค์กรเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารหรือ จัดการกิจการต่าง ๆ ในองค์กร เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย และประสานงานให้สมาชิก ในองค์กร ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ วรรณพร พุทธิภูมิพิทักษ์ และกัญญามน อิน ทหว่าง (2554, น. 29) ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีองค์การและการจัดการ อธิบายว่าวิวัฒนาการทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการแต่ละยุคสมัย มีแนวทางการสร้างรูปแบบแนวคิดที่แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งวิวัฒนาการของทฤษฎีในระยะเริ่มแรก เน้นถึงการจัดการระบบงานเป็นหลักจึงให้ ความสำคัญต่อผลลัพธ์ของงานและการจ่ายค่าตอบแทน ต่อมามีการเน้นความสำคัญของระบบคนมาก ขึ้น จะเห็นได้จากทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงาน และการนำทฤษฎีระบบมาประยุกต์ใช้อย่างบูรณาการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แนวคิดการจัดการ ในการวิเคราะห์สหกรณ์กองทุนสวนยางใน ชุมชนทุ่งตำเสา เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นองค์กรชุมชน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคน หรือสมาชิกในชุมชน อีกทั้งยังมีการจัดการองค์กรโดยสมาชิกในชุมชนเองอีกด้วย โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดที่ศึกษาประกอบไปด้วยแนวคิดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เพื่อ วิเคราะห์บทบาทของผู้นำสหกรณ์ แนวคิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อวิเคราะห์บทบาทของสมาชิก สหกรณ์ และแนวคิดสมรรถนะองค์กรเพื่อวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับการ จัดการสหกรณ์ อันนำไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ต่อไป

แนวคิดภาวะผู้นำ (Leadership)

ผู้วิจัยใช้แนวคิดภาวะผู้นำ เพื่อนำมาวิเคราะห์บทบาทของผู้นำองค์กร โดย ความหมายของ “ภาวะผู้นำ” หมายถึง เป็นการทำให้เกิดการทำงานร่วมกันทั้งผู้นำและผู้ตาม หรือการ ทำงานเป็นทีม ซึ่งเดิมนั้นมีทฤษฎีเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีบุคลิกลักษณะ ทฤษฎี พฤติกรรม ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป และภาวะผู้นำเชิงปฏิบัติหรือเชิงจัดการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎี ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leader) นภวรรณ คณานุรักษ์ (2554, น. 126-128) ในความสอดคล้องของทฤษฎีนั้น อธิบายได้ว่าภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป ให้ผู้ตามปฏิบัติหน้าที่มากกว่าที่ผู้นำคาดหวังไว้ โดยผู้นำมีการสื่อสารให้ผู้ตามเข้าใจชัดเจนถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อให้ผู้ตามใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ โดยสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ คือ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และเป็นแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติงานในทิศทางที่มีความสามารถ สร้างสรรค์นวัตกรรม และนำไปสู่ความท้าทายได้ในอนาคต ซึ่งผู้นำจะต้องมีความสามารถในการอธิบายหรือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้อื่นได้ชัดเจน และสามารถนำไปสู่พฤติกรรม การปฏิบัติจริงได้เป็นอย่างดี โดยบทบาทของผู้นำข้างต้นต้องมีวิสัยทัศน์ ดังนี้ 1) การสื่อสารถึงวิสัยทัศน์ ซึ่งวิสัยทัศน์นี้เกิดจากความเข้าใจองค์กร คนในองค์กร และสภาพแวดล้อม 2) สร้างสรรค์ความคิดหลากหลายที่สามารถจินตนาการถึงอนาคตได้ 3) ความสามารถในการพัฒนาเครือข่าย การทำงานเป็นทีม และการสร้างวัฒนธรรมการสนับสนุนการทำงานที่ดีเยี่ยม 4) ความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลโดยการสื่อสารแบบสองทาง ให้ความสำคัญกับบุคคล และการมีส่วนร่วม 5) การสร้างอุปนิสัยส่วนตัวที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ เช่น ความชัดเจน ความเชื่อมั่นในตนเอง การเรียนรู้ ความล้มเหลว และความเข้าใจในจุดอ่อนของผู้ตามเพื่อนำไปปรับปรุงเพื่อเป็นจุดแข็งในอนาคต

เช่นเดียวกับ กุลนรี ถนอมสุข (2559, น. 24) ที่อธิบายถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านทักษะ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทางสังคม และด้านบทบาทหน้าที่ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้สอดคล้องกับการสร้างอุปนิสัยส่วนตัวให้เกิดความน่าเชื่อถือ หรือสรุปได้ว่าหากองค์การวิสาหกิจขนาดกลางมีผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถบริหารงานและรวมพลังของสมาชิกในองค์กร โน้มน้าวให้ทุกคนร่วมมือกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีความฉลาดทางนวัตกรรมเพื่อช่วยให้้องค์การสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัสวเทพ ศุภเจริญกุล และอุทัย ปริญญาสุทธินันท์ (2557, น. 89) ที่ศึกษาการจัดการสหกรณ์ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า สหกรณ์ที่สามารถดำเนินการอยู่ได้ เนื่องจากการยึดหลักการมีส่วนร่วมของสมาชิก การส่งเสริมด้านการศึกษากับสมาชิก และผู้นำสหกรณ์เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์นั่นเอง อีกทั้ง รักเกียรติ หงษ์ทอง และธนพงษ์ อุดมทรัพย์ (2559, น. 73) อธิบายว่าในประเด็นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในบริบทการนำการเปลี่ยนแปลงนั้น ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีความสำคัญกับการขับเคลื่อนองค์การให้ประสบความสำเร็จ ภายใต้ แรงผลักดันของกระแสโลกาภิวัตน์ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เป็นแนวทางหนึ่ง ที่เชื่อมโยงองค์การต่าง ๆ ในโลกยุคของการเปลี่ยนแปลง ปัจจุบันองค์การทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต่างมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมกันอย่างแพร่หลาย ผู้นำยุคใหม่ต้องสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับตัวไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต โดยผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะมีบทบาท

สำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยต้องมองเห็นปัญหาขององค์กรและพร้อมปรับตัว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถประสบความสำเร็จได้ ด้วยการสร้างความร่วมมือคนในองค์กร

นอกจากนี้ รักเกียรติ หงษ์ทอง และคณะ (2558, น. 71) ยังอธิบายเพิ่มเติมอีกถึง การศึกษาประสิทธิผลขององค์กรกับตัวแบบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ราชภัฏตะวันออก พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในมิติการนำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างความร่วมมือ และการตรวจสอบความก้าวหน้า นั้น มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กรในมิติความผูกพันต่อ องค์กร ด้านความผูกพันต่อเป้าหมาย การปรับตัวขององค์กร ด้านวิธีการปรับตัวและการจัดการการ ปรับตัว ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการนำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือใน การเปลี่ยนแปลง และการตรวจสอบความก้าวหน้าของการเปลี่ยนแปลง เพราะนอกจากจะมี ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กรด้านความผูกพันต่อองค์กรแล้ว ยังส่งผลต่อการปรับตัวของ องค์กรอีกด้วย เช่นเดียวกับ กมล เข็มนาจิตร (2557, น. 86) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ ในประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าภาวะผู้นำนั้นมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากผู้นำทำ ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นและมีความปลอดภัย โดยผู้นำสามารถช่วยเหลือเมื่อประชาชน เดือดร้อน ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความเชื่อมั่นเคารพนับถือ เป็นแรงจูงใจทำให้ประชาชนมีส่วน ร่วมในการปกครองท้องถิ่นได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทวีศิลป์ กุลนภาดล (2550) ที่ได้ ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน โดยผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อประชาชนทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คือผู้บริหารให้ ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กรบริหารส่วนตำบลและคนในชุมชนทุกคนนั่นเอง

สรุปได้ว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับบทบาทของผู้นำในยุคพลวัตนั้น คือจะต้องสามารถ คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงต่อองค์กรในอนาคตได้ สามารถรับมือกับปัญหาได้อย่าง เชี่ยวชาญ รวมถึงมีการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาพร้อมกัน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการมีส่วน ร่วมของประชาชน อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันต่อไป

แนวคิดการมีส่วนร่วมของสมาชิก (Participation)

ผู้วิจัยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกในองค์กร โดยการ วิเคราะห์ผู้ตามหรือสมาชิกองค์กรนั้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างองค์กร กับสมาชิกได้อย่างชัดเจน และอธิบายระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ถวิลวดี บุรีกุล (2551, น. 10) อธิบายไว้ว่าลำดับ ขั้นของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้นมีหลายระดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของรัฐบาล โดย สามารถแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุดออกเป็น 7 ระดับ ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ระดับการปรึกษาหารือ ระดับ

การวางแผนร่วมกัน ระดับการร่วมปฏิบัติ ระดับร่วมติดตามตรวจสอบ และระดับการควบคุมโดยประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑารัตน์ ชมพันธ์ุ (2555, น. 132-134) ที่อธิบายว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ และมีความสำคัญในการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ โดยปัญหาสำคัญของสังคมไทย พบว่าควรคำนึงถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเลือกใช้แนวทางสำหรับกระบวนการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ระดับการให้ข้อมูล โดยประชาชนมีสิทธิเข้าถึงเพียงข้อมูลข่าวสารเท่านั้น โดยไม่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นหรือการตัดสินใจ 2) ระดับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยเมื่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้ข้อมูลข่าวสารแล้ว ประชาชนเหล่านั้นสามารถที่จะวิเคราะห์และพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสียของทางเลือกได้มากขึ้น นำไปสู่การใช้ประกอบการตัดสินใจ 3) ระดับการปรึกษาหารือ มีการเปิดโอกาสให้พูดคุยกันทั้งสองฝ่าย โดยมีจุดมุ่งหมายของการเจรจาเพื่อนำข้อมูลและผลการปรึกษาหารือ ไปประกอบการตัดสินใจโดยไม่มีหลักประกันเกี่ยวกับผลของการตัดสินใจ 4) ระดับการสร้างความร่วมมือ การวางแผนร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การวางแผนร่วมกันและลดผลกระทบหรือการลดความขัดแย้ง 5) ระดับการมีส่วนร่วมดำเนินการ ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันจัดทำหรือดำเนินการตามนโยบายโครงการนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน 6) ระดับการร่วมตัดสินใจ โดยสามารถเข้าร่วมตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินการกิจกรรม หรือโครงการนั้น ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายและโครงการพัฒนาต่าง ๆ และ 7) ระดับการควบคุมโดยประชาชน โดยประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถร่วมริเริ่มนโยบาย วางแผน และดำเนินการโครงการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเจ้าหน้าที่และหน่วยงานรัฐมีบทบาทเป็นเพียงผู้สนับสนุน (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : ถวิลวดี บุรีกุล (2551, น. 14) และ จุฑารัตน์ ชมพันธ์ุ (2555, น. 133)

ดั่งที่ ปรีดี ภิลาเศรษฐวงศ์ (2555, น. 257) ที่ศึกษานโยบายการพัฒนาสหกรณ์ กองทุนสวนยาง : กรณีศึกษาสหกรณ์กองทุนสวนยาง จังหวัดภาคตะวันออกเฉียง จันทบุรี และ ตราด พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีความเห็นว่าการพัฒนาสหกรณ์กองทุนสวนยาง ประเด็นสำคัญที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรม โดยมีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของสหกรณ์ และ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เพิ่มขึ้น การสร้างเครือข่ายภายในและภายนอก สหกรณ์นั้น ทำให้สหกรณ์เองมีอำนาจต่อรองในการดำเนินการเพิ่มขึ้น และรัฐควรมีบทบาทสนับสนุน สหกรณ์กองทุนสวนยางให้ตรงความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ อีกทั้ง เกรียงศักดิ์ ศรีศิลป์วงศ์ (2559, น. 19) ที่ศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ สหกรณ์การเกษตรควร ส่งเสริมและดูแลสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เช่นเดียวกับ สัมพันธ์ พลภักดี และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2558, น. 100) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัญหา เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญคือ การขาดความพร้อมในการให้บริการกรณีเกิดเหตุการณ์วิกฤติ เช่น น้ำท่วม หรือแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญคือ ควรมีการเตรียมพร้อมและมี แผนงานเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการ พัฒนาการบริหารจัดการประสบผลสำเร็จ แบ่งเป็นปัจจัยภายในได้แก่ การที่ผู้บริหารของหน่วยงานมี ภาวะความเป็นผู้นำสูง และปัจจัยภายนอกได้แก่ การที่หน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการนั่นเอง ดังนั้นจากข้างต้นจะเห็นได้ว่า นอกจากแนวทางการบริหารจัดการที่ดี ขององค์กรและปัจจัยด้านผู้บริหารที่จะต้องมีความรู้ผู้นำสูงแล้วนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ เข้ามามีโอกาสร่วมบริหารจัดการก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรอีกด้วย

ทั้งนี้ กมล เข็มนาจิตร์ (2557, น. 86) ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ อธิบายว่าปัจจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการที่ประชาชน มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น มีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องขึ้นอยู่กับลักษณะท้องถิ่นและบริบทของ ท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ความมั่นคง การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การรับรู้ ข่าวสาร ภาวะผู้นำ ความโปร่งใส ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และความผูกพันต่อองค์กร ล้วนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งสิ้น ดังนั้น การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีผลต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่ 2 หรือระดับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เนื่องจากการ รวมกลุ่มของประชาชนเป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนเริ่มพัฒนาชุมชนและดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของ ชุมชน โดยกลุ่มทางสังคมเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จรัส

สุวรรณมาลา (2550) ที่ทำการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยช่องทางการเข้าไปร่วมในกิจกรรมทางสังคมของพลเมืององค์การบริหารส่วนตำบล มี 2 ช่องทางหลัก ได้แก่ ถูกดึงเข้าไปมีส่วนร่วมโดยผ่านการประชุมเวทีสมัชชา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อรับฟังความคิดเห็นในโอกาสต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมโดยผ่านกลุ่มองค์กรที่ตนเป็นสมาชิก และยังพบอีกว่า การรับรู้ข่าวสารมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่ 1 หรือ ระดับการให้ข้อมูล เนื่องจากข่าวสารเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ทำให้ประชาชนรับรู้การทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยสอดคล้องกับ ทัชเชษฐ์ นิยมสุข (2551) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล อันนำไปสู่ความสามัคคีที่ทำให้ชุมชนเกิดความเป็นหนึ่งเดียว และพลังความสามัคคีของกลุ่มที่เกิดขึ้นยังส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชชนนั้น มีนัยของการกระจายอำนาจของภาครัฐสู่ภาคประชาชน เมื่อระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นนั้น ส่งผลให้บทบาทของประชาชนก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่สุดในกระบวนการมีส่วนร่วม คือประชาชนต้องให้ความร่วมมือตั้งแต่ในระดับล่างอย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การคิด วิเคราะห์ ปรัชญาหรือ ตัดสินใจ ติดตามและตรวจสอบ ตลอดจนสามารถดำเนินโครงการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดสมรรถนะองค์กร (Organizational Competencies)

ผู้วิจัยใช้แนวคิดสมรรถนะองค์กร เพื่อนำไปวิเคราะห์บทบาทขององค์กร ทั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงความเข้มแข็งของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ในประเด็นองค์ประกอบที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ไปจนถึงองค์ประกอบองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง ซึ่งสหกรณ์กองทุนสวนยางนับว่าเป็นหนึ่งในองค์กรชุมชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันได้มีการกล่าวถึงองค์กระสมรรถนะสูงกันอย่างแพร่หลายเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์กรต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนไปเพื่อให้องค์กรอยู่รอดและยั่งยืนได้ตั้งนั้น องค์กรจำเป็นอย่างยี่ที่จะต้องแสวงหาแนวทางในการปรับตัวเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2551, น. 13) ดังนั้น จึงมีการให้ความสำคัญกับองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ครรชิต พุทธิโกษา (2554, น. 204) ยังได้เสนอองค์ประกอบในประเด็นดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีอุดมการณ์วิสัยทัศน์ร่วมกัน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กลุ่มหรือองค์กรเกิดการรวมกลุ่มกัน และมีความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นและดีต่อกัน เพราะทุกคนยึดอุดมการณ์และวิสัยทัศน์เดียวกัน ทำให้ทุกคนปฏิบัติงานโดยสุดกำลังความสามารถของตน เพื่อให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จตามอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ 2) การมีเป้าหมายเดียวกันหรือมีผลประโยชน์

ร่วมกัน จะทำให้สมาชิกในกลุ่มดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของกลุ่มมากกว่าทรัพย์สินหรือของมีค่าอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางไว้ 3) การบริหารจัดการกลุ่มหรือองค์กรต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ร่วมกันคิดร่วมกันตัดสินใจและร่วมกันปฏิบัติและสามารถกระจายผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่ม หรือองค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลักษณะการดำเนินงานจึงต้องมีความโปร่งใส เปิดเผย สามารถตรวจสอบได้ จึงจะทำให้กลุ่มหรือองค์กรมีความเข้มแข็ง 4) มีการวางแผนงาน การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กรซึ่งมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน ผู้นำชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมชุมชนโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนมาพัฒนาชุมชนได้โดยไม่ต้องพึ่งปัจจัยจากภายนอกชุมชน 5) ความสมานฉันท์และสามัคคีในกลุ่มหรือองค์กร ในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความสามัคคีความเอื้ออาทร และมีมิตรไมตรีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมืออย่างมีพลัง 6) การออกแบบโครงสร้างในแนวราบ จะทำให้สมาชิกมีระดับที่เท่าเทียมกัน เมื่อมีการติดต่อประสานงานระหว่างกัน สมาชิกในกลุ่มย่อมยินดีและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือโดยไม่ถูกบีบบังคับ 7) ผู้นำ สมาชิกของกลุ่ม และคนทั่วไปในชุมชน ผู้นำต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมสำหรับสมาชิกของกลุ่มจะต้องช่วยกันวางแผน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันประเมินผล โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องเชื่อในความสามารถและไว้วางใจเพื่อนสมาชิกด้วยกัน อีกทั้งยอมรับฟังคำวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะ และพร้อมนำสิ่งเหล่านั้นมาทำการแก้ไขปรับปรุง ส่วนคนทั่วไปในชุมชนหรือกลุ่มคนที่คอยเฝ้าติดตาม และวิพากษ์วิจารณ์เป็นกลุ่มที่พร้อมจะเข้าร่วมสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนก็ได้ และสุดท้าย 8) มีงบประมาณที่เพียงพอ อาจจะมีการระดมทุนจากสมาชิกหรือขอรับการสนับสนุนจากภายนอกเพื่อนำมาดำเนินกิจกรรมในองค์กร

เช่นเดียวกับ Wongphuka et al (2017, pp. 144-145) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงสมรรถนะของผู้ประกอบการทางสังคม ว่ามีทั้งสมรรถนะที่มองไม่เห็นและสมรรถนะที่สามารถมองเห็นได้ ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์กร โดยองค์ประกอบของสมรรถนะที่สามารถมองเห็นได้นั้น มีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ และแน่นอนว่าความรู้ ทักษะ รวมถึงประสบการณ์เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) การจัดการ หมายถึงความสามารถในการจัดการกับวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการใช้กลยุทธ์นำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงและการจัดการกับความเสียดังนี้ 2) การทำงานเป็นทีม หมายถึง ความสามารถในการสร้างทีมและแสวงหาคนเข้าร่วมทีม สร้างความสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงสร้างบรรยากาศระหว่างสมาชิกในทีมและการขยายเครือข่ายทั้งภายในและนอกพื้นที่ 3) การสร้างเครือข่าย หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับภาคต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงการสร้างความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหวและขยายเครือข่ายทั้งภายในและ

ระหว่างพื้นที่ 4) การเรียนรู้ หมายถึง การสร้างความเข้าใจหรือทำความเข้าใจ และการพัฒนาตนเอง รวมถึงการเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเรียนรู้จะยิ่งเพิ่มขึ้นหากมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มและเครือข่าย ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ 5) การระดมทุน หมายถึง ความสามารถในการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอัจฉริยะด้านเงินทุน หรือปัจจัยสำหรับการดำเนินงานของโครงการ การสร้างความสนทนแก่สาธารณชนหรือการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ได้ทรัพยากรมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรม การผลิตสินค้า และการให้บริการสาธารณะ 6) การตลาด หมายถึง ความสามารถในการมองหาโอกาส และตลาดในสังคมใหม่ ๆ เพื่อแนะนำต่อสาธารณะและเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและทัศนคติต่อกัน นับว่าเป็นอีกทางหนึ่งซึ่งช่วยให้องค์กรเกิดความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจแก่สังคม 7) การสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการให้ข้อมูล และการเพิ่มช่องทางการสื่อสาร หรือใช้ช่องทางสาธารณะในการให้ข้อมูลแก่ผู้รับสารใหม่หรือเป้าหมายใหม่ ๆ นั้นเอง และ 8) การรายงานและประเมินผล หมายถึง ความสามารถในการเขียนรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพได้อย่างทันเวลา รวมถึงความสามารถในการถอดบทเรียนที่เรียนรู้ได้จากการทำงานในองค์กร เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาองค์กรต่อไป

อีกทั้ง วรรณญา เยาวรัตน์ ลี และคณะ (2560, น. 125-126) ที่ศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์การธุรกิจในประเทศไทย เสนอไว้ว่าภาวะของผู้หน้านั้นสามารถส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการและการจัดการความรู้ในองค์การ รวมทั้งสามารถทำให้องค์การมีขีดสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับการบริหารจัดการที่สามารถส่งผลโดยตรงในการทำให้้องค์การมีขีดสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้น เช่นเดียวกับการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงได้ และในส่วนของการบริหารจัดการสามารถส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์การ ในขณะที่เดียวกันพบว่า การจัดการความรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถส่งผลโดยตรง ต่อความอยู่รอดขององค์การได้ สุดท้ายการทำให้องค์การมีสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้นนั้น จะสามารถส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์การนั่นเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Prommarat, Pratoom & Muenthaisong (2015) ที่อธิบายว่าองค์การธุรกิจจะต้องเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง โดยต้องมีการปรับตัว การสร้างคุณค่า และเป็นองค์การแห่งความเป็นเลิศ ถึงจะสามารถส่งผลต่อความอยู่รอดทางธุรกิจขององค์การ โดยที่้องค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงนั้นจะมีประสิทธิผลในการดำเนินการที่ดี และสามารถเป็นองค์การที่อยู่รอดได้ และยังสอดคล้องกับ ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ (2553, น. 44-45) ที่ศึกษาของค์การที่มีสมรรถนะสูงหรือ HPO ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์ และมุมมองแนวคิดด้านวัฒนธรรมจะช่วยสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงองค์ประกอบและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแบบ HPO ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม องค์การเป็นระบบที่ต้องมีการปรับตัว โครงสร้างและองค์ประกอบโดยรวม ได้แก่ กระบวนการ เทคโนโลยี และกลยุทธ์ ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อ

ตอบสนอง สิ่งแวดล้อม ภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลง ความสอดคล้องเชื่อมโยงกันระหว่าง องค์ประกอบภายในและภายนอก จะนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์สำหรับการเป็นองค์การแบบ HPO นอกจากนี้ มุมมองทางด้านวัฒนธรรมยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ ที่กระตุ้นและสร้าง บรรยากาศในการพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยม ร่วมกันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ดังนั้น มุมมองทางด้านวัฒนธรรมนี้ สามารถช่วยสร้างความ สมดุลของการให้ความสำคัญกับบุคลากร และช่วยให้เกิดความตระหนักและสามารถประเมินองค์กรได้ ว่าควรนำเครื่องมือใดมาใช้ ขณะที่การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐกำลังเป็นสิ่งที่ท้าทาย จึงอาจต้องนำมุมมองของธรรมาภิบาลภาครัฐมาใช้ ซึ่งจะทำให้การอธิบาย HPO มีความสมบูรณ์ขึ้น

สรุปได้ว่า การทบทวนความรู้ว่าด้วยการจัดการดังกล่าว เชื่อมโยงกับงานวิจัยชิ้นนี้ โดยจะเห็นได้ว่าแนวคิดสมรรถนะองค์กรนั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยในการเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร องค์กรต่าง ๆ จึงพยายามเอาสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัย ในการบริหารองค์การในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารคน การจัดการ หรือภาวะผู้นำ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวและอยู่รอดได้ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดดังกล่าวในการศึกษาสหกรณ์กองทุนสวนยาง อันเป็นองค์กรรูปแบบหนึ่ง เช่นกัน เพียงแต่เป็นองค์กรชุมชน ที่ดำเนินการโดยคนในชุมชน และเพื่อชุมชนนั่นเอง

ความเข้าใจว่าด้วยความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแนวคิดความอยู่ดีมี สุข ซึ่งประกอบด้วยความอยู่ดีมีสุข แนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และความอยู่ดีมีสุขกับการพัฒนา ทั้งในระดับชาติ ระดับประเทศ และระดับชุมชน ทั้งนี้เพื่อนำไปวิเคราะห์ในประเด็นของปัจจัยที่มีผลต่อ ความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความอยู่ดีมีสุข (Wellbeing)

แนวคิดความอยู่ดีมีสุข หรือ Wellbeing ที่ผู้วิจัยศึกษานั้นเป็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุข เชิงอัตวิสัย คือการวัดความพึงพอใจในชีวิตและความอยู่ดีเชิงอัตวิสัย (Subjective Wellbeing) โดยให้ ความหมายว่าเป็นความสุขที่เป็นเรื่องของอารมณ์และความรู้สึก คำตอบจึงขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละ บุคคลในขณะนั้น ซึ่งจะแตกต่างจากความสุขเชิงภาวะวิสัย (Objective Wellbeing) ที่เป็นการวัด ความเป็นอยู่ของปัจเจกบุคคล โดยความสุขของแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละ บุคคล (รศรินทร์ เกรย์, 2553 น. 114)

จุดเริ่มต้นของความอยู่ดีมีสุข เริ่มต้นมาจากคำว่า ความสุข โดยคำว่า “ความสุข” (Happiness) จะมีความหมายคล้ายกับคำว่า “การเป็นอยู่ที่ดี” หรือ “คุณภาพชีวิต” และมีความ หมายถึงทั้งระดับบุคคลและสวัสดิการทางสังคม โดยคำว่า ความสุขสามารถใช้ในการแสดงถึงความขึ้น

ชมเชิงอัตวิสัยในชีวิตได้ (กัลยาณี เสนาสุ, 2559, น. 6) อีกทั้ง บัวพันธ์ พรหมพักพิง (2555, น. 26-30) ยังเพิ่มเติมอีกว่า สังคมมนุษย์จะเป็นสังคมที่ดีได้ก็ต่อเมื่อประชากรในสังคมนั้น ๆ มีความสุข และจะต้องสามารถเพิ่มความสุขและลดความทุกข์ของคนในสังคมได้ อีกทั้งความสุขนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับจิตใจของคนแต่ละคน ดังนั้น คำว่า “ความสุข” จึงมักจะถูกแทนด้วยเงื่อนไข เช่น คำว่าความจำเป็นพื้นฐาน คุณภาพชีวิต หรือการพัฒนามนุษย์ เป็นต้น

ลักษณะของความอยู่ดีมีสุข สำหรับความอยู่ดีมีสุขนั้น ถือเป็นกรอบแนวคิดที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ ความอยู่ดีมีสุขเชิงภาวะวิสัย (Objective Wellbeing) หมายถึง ความอยู่ดีมีสุขที่เกิดจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การมีที่อยู่อาศัย มีความปลอดภัย มีสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตที่ดี ส่วนความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Wellbeing) หมายถึง ความอยู่ดีมีสุขที่เกิดจากความพึงพอใจต่อการดำเนินชีวิต หรือ “คุณภาพชีวิต” นั้นเอง โดยสามารถสรุปได้ว่า ความอยู่ดีมีสุข คือ การให้ความสำคัญทางวัตถุและจิตใจ ซึ่งความสำคัญของความอยู่ดีมีสุขอยู่ที่การคิดบวก หากคนในสังคมเปลี่ยนมุมมองให้อยู่ในทางบวกได้นั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการดำรงชีวิต ทั้งด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม (Sen A. และบัวพันธ์ พรหมพักพิง อ้างถึงใน ทวีชัย เชสูงเนิน และปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์, 2554, น. 190) ทั้งนี้ บัวพันธ์ พรหมพักพิง (2555, น. 26-30) ยังได้อธิบายอีกว่า ปัญหาพื้นฐานของการพัฒนาอย่างหนึ่งก็คือ การที่คนเราไม่สามารถเลือกเป้าหมายในการดำเนินชีวิตได้ โดยแนวทางการพัฒนาของสังคมควรมุ่งไปสู่สังคมที่ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความสุข ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ทำให้มนุษย์มีการดำรงชีวิตที่ดี เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและความอยู่ดีมีสุข (Wellbeing) จึงจะทำให้กำหนดองค์ประกอบของความสุข/ความอยู่ดีมีสุขได้ (สฤณี อาชวานันทกุล, 2553, น. 30-31)

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Wellbeing)

ผู้วิจัยได้สนใจแนวคิดความอยู่ดีมีสุขของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และแนวคิดความอยู่ดีมีสุขของบัวพันธ์ พรหมพักพิง พ.ศ. 2555 โดยทั้งสองแนวคิดนั้นเป็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ซึ่งมีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน เนื่องจากแนวคิดความอยู่ดีมีสุขของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการจำแนกออกเป็น 7 ด้าน ที่ครอบคลุมความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน แต่แนวคิดความอยู่ดีมีสุขของบัวพันธ์ พรหมพักพิง มีการจำแนกออกเป็น 3 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย เป็นแนวคิดที่มีครอบคลุมมิติความเป็นอยู่มนุษย์ มาจากกรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศของศาสตราจารย์อมาตยา เซน พ.ศ. 2528 อย่างไรก็ตาม มีการพัฒนามาเป็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุขที่แตกต่างกัน 2 ทฤษฎี คือความอยู่ดีมีสุขทางภาวะวิสัย และความอยู่ดีมีสุขตามอัตวิสัย โดยทฤษฎีอยู่ดีมีสุขทางสุขภาวะวิสัย หมายถึง การนำเสนอสิ่งที่จำเป็นของ

ประชากร จะได้รับเพื่อความสามารถมุ่งสู่ชีวิตที่ดี โดยได้พัฒนาเป็นตัวชี้วัดที่เป็นวัตวิสัย จับต้องได้ เพื่อใช้สำหรับการประเมินความอยู่ดีมีสุข เพื่อเป็นการยกระดับการพัฒนา โดยทฤษฎีความอยู่ดีมีสุขทางอัตวิสัย เป็นทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของบุคคลเป็นแนวคิดแบบความจำเป็นของมนุษย์ สำหรับความอยู่ดีมีสุขทางอัตวิสัย เป็นความพึงพอใจในชีวิตโดยอยู่บนความนึกคิดของตนเอง ตลอดจนอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการ ที่ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมและความพึงพอใจต่าง ๆ ของชีวิต การมีอารมณ์ความรู้สึกในทางบวก การมีอารมณ์ความรู้สึกในทางลบ และการมีความรู้สึกนึกคิดหรือมองชีวิตมีความหมายและสามารถบรรลุสิ่งที่หวังไว้ (UNDP, 1999) นอกจากนี้ วัลลุชา สุพรรณธริกา (2556, น. 28-29) ที่ศึกษาเรื่องสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืน: การพัฒนาตัวชี้วัด และการนำไปใช้ พบว่า ลักษณะองค์ประกอบของสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ มนุษย์มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง ได้รับสวัสดิการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตครบถ้วนสมบูรณ์ สังคมมีความสงบสุข มีทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ และปราศจากมลพิษ และได้อยู่ระบบนิเวศที่มั่นคงและยั่งยืน เมื่อนำมาประเมินกับกับชุมชนราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าชุมชนมีความเป็นสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนในระดับสูง เนื่องจากสามารถผ่านเกณฑ์บรรลุเป้าหมายได้ทั้งหมด 47 ตัวชี้วัด โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชน คือสังคมใช้หลักคุณธรรมตามพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการชุมชน ผู้นำมีศีลธรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเอง อีกทั้ง มีแนวคิดอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิต

องค์ประกอบและดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างถึงใน นิติยา สุภาภรณ์, 2552, น. 15) อธิบายไว้ว่า องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุข จากกรอบแนวคิดของศาสตราจารย์นันท ักตวานี จำแนกได้เป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สุขภาพอนามัย หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอันเกิดจากการสร้างสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา รวมถึงการมีโภชนาการที่ดี การรู้จักป้องกันดูแลสุขภาพที่ดีของตนเองและสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข โดยมีปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การมีชีวิตยืนยาว การมีสุขภาพอนามัยที่ดี การเข้าถึงและได้รับโอกาสด้านบริการสาธารณสุขของประชาชน

ความรู้ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพราะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีทักษะความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้คนสามารถคิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้ที่จะพึ่งตนเอง และใช้ประสบการณ์ให้เป็นประโยชน์ในสังคม โดยมีปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษาของคนไทย และคุณภาพการศึกษา

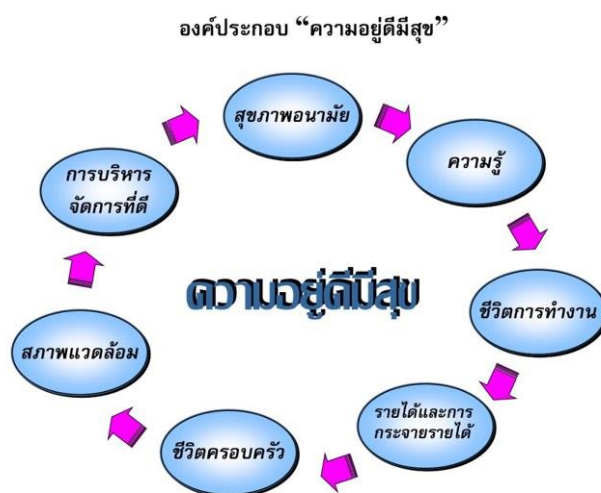
ชีวิตการทำงาน การทำงานเป็นที่มาของรายได้ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการมีงานทำที่มั่นคงและปลอดภัย ส่งผลให้เราสามารถดูแลความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวให้อยู่ดีมีสุขได้ โดยพิจารณาจากการมีงานทำ สภาพแวดล้อม และความมั่นคงในการทำงาน

รายได้และการกระจายรายได้ เป็นการเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ช่วยให้ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น มีอำนาจซื้อเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ โดยมี 2 ตัวชี้วัดหลัก ได้แก่ การวัดการกระจายรายได้ และการวัดความยากจน

ชีวิตครอบครัว ครอบครัวอยู่ดีมีสุขคือครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น อบอุ่น บทบาทหน้าที่ของครอบครัว มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และลดปัจจัยเสี่ยงของครอบครัว ซึ่งองค์ประกอบครอบครัวอยู่ดีมีสุข มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รูปแบบครอบครัว บทบาทหน้าที่ของครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว การพึ่งพาตนเอง และการเกื้อกูลสังคมอย่างมีคุณธรรม

สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต โดยสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี เอื้อต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม โดยมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการที่ของรัฐ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ มีการดูแลคนในสังคมให้มีสิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิต มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบภาครัฐ ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันตามกฎหมาย และรัฐกับประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นำไปสู่สังคมที่คนในสังคมอยู่ดีมีสุข โดยมีการพิจารณาใน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณธรรม การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และนิติธรรม (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุข

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างถึงใน นิตยา สุภภรณ์, 2552, น. 15)

แนวคิดและปรัชญาความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

เนื่องจากเป็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุขในมุมมองใหม่ จึงมีการนำเสนอความหมายของกรอบแนวคิดความอยู่ดีมีสุข แทนคำว่าการพัฒนา ซึ่งบัวพันธ์ พรหมพักพิง (2555, น. 31-44) อธิบายไว้ว่าแม้ในปัจจุบันการพัฒนายังสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์หรือสังคมได้ โดยการทำให้เกิดความพึงพอใจจากการบริโภคก็ตาม แต่การพัฒนายังไม่สามารถบอกได้ว่าจะนำสังคมไปสู่เป้าหมายใด อีกทั้ง การพัฒนายังมีโอกาสที่จะสร้างความเสี่ยงต่อสังคมได้ในวันข้างหน้า ดังนั้น ความอยู่ดีมีสุขจึงถูกเข้ามาแทนที่ โดยการนำแนวคิดการพัฒนามาไว้ภายใต้แนวคิดความอยู่ดีมีสุข ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าความสุขกับการพัฒนาสามารถมองให้เป็นเรื่องเดียวกันได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

คุณค่าและเป้าหมาย การมองความอยู่ดีมีสุขให้เป็นเรื่อง “คุณค่าและเป้าหมาย” เนื่องจากเป็นสิ่งที่คนในสังคมต้องการ โดยแตกต่างกันออกไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือการดำเนินชีวิตร่วมกันภายในสังคมหรือชุมชน จึงจำเป็นต้องมีคุณค่าและเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งคุณค่าร่วมกันที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ได้แก่ 1) คุณค่าในการที่จะดำรงชีวิตและมีชีวิตที่ยืนยาว คือ การทำให้มนุษย์มีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น โดยอาจมีทั้งตัวชี้วัดสินค้าและบริการต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุน ในสิ่งที่จำเป็นต่อการบริการด้านสุขภาพของคนในสังคมนั้นเอง 2) คุณค่าเกี่ยวกับเรื่องศักดิ์ศรี และการได้รับความนับถือ โดยสังคมมนุษย์ย่อมอยากได้การยอมรับนับถือจากผู้อื่น ซึ่งสามารถวัดได้จากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยี ที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม เห็นได้ว่าการพัฒนาส่วนใหญ่ที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ 3) เสรีภาพ โดยยอมมาตยา เช่น ที่พูดถึงกระบวนการสร้างความอยู่ดีมีสุข ที่มีความเชื่อมโยงกับสิ่งสำคัญ นั่นคือ ตลาด เนื่องจากเป็นพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยน เพื่อให้สังคมมีอำนาจในการแลกเปลี่ยนและการผูกขาดนั่นเอง นับว่ากลไกตลาดเป็นเครื่องจักรสำคัญที่จะทำให้มนุษย์สนใจในความมั่งคั่ง อย่างไรก็ตาม หากปิดกั้นไม่ให้เกิดกลไกดังกล่าว ก็ส่งผลให้เกิดความยากจนในสังคมได้ สรุปได้ว่า ตลาดยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้คนในสังคม บรรลุคุณค่าและเป้าหมายที่ตนเองต้องการได้

ทรัพยากรและการบริโภค การที่คนในสังคมจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายและคุณค่า ได้แก่ การมีชีวิต การมีศักดิ์ศรี และการมีเสรีภาพ นับว่าเกี่ยวข้องกับทรัพยากรและการบริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากมองย้อนถึงสภาพเศรษฐกิจที่ผ่านมา มีการใช้ทรัพยากรในโลกอย่างไม่จำกัด จึงทำให้เกิดประเด็นทรัพยากรที่อาจไม่เพียงพอต่อการบริโภคของคนในสังคม ซึ่งนับว่าเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่ดีมีสุข เนื่องจากหากทรัพยากรหมดไป ก็จะนำไปสู่ปัญหาและการแย่งชิงทรัพยากรเกิดขึ้น เพราะแต่ละคนมีความเข้าใจต่อทรัพยากรไม่เหมือนกัน บางคนมองว่าเป็นสินทรัพย์ บางคนมองว่าเป็นทุน หรือบางคนมองว่าไม่มีทรัพยากรก็ไม่เกิดความอยู่ดีมีสุข ดังนั้น นอกจากจะพิจารณาด้านทรัพยากรแล้ว เราต้องหันกลับไปให้ความสำคัญกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคด้วย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความอยู่ดีมีสุข

ของมนุษย์จึงขึ้นอยู่กับว่าเราจะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่บนโลกนี้ตามความจำเป็น เหมาะสม หรือความต้องการกันแน่ ที่จะนำไปสู่คุณค่าและเป้าหมายที่ทุกคนในสังคมต้องการต่อไป

ระบอบอภิบาลและความรับผิดชอบการกระทำของปัจเจก การอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ทำให้การกระทำของมนุษย์แต่ละคนเป็นเงื่อนไขแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของคนอื่น จึงทำให้สามารถสร้างผลกระทบต่อกันได้ คนในสังคมจึงต้องประสบปัญหาอยู่สองอย่าง อย่างแรก เป็นเรื่องเกี่ยวกับทางเลือกการกระทำส่วนบุคคล โดยตัดสินใจจากความชอบส่วนตัวและเป็นไปตามที่ตนเองต้องการเท่านั้น อย่างที่สอง เป็นการทำให้คนอื่นโดยการหลีกเลี่ยงการกระทำของตนเองที่จะสามารถส่งผลกระทบต่อคนอื่นในสังคม ดังนั้น ความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม ส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องของการกระทำตามใจตนเอง และการกระทำอย่างมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อ ทั้งนี้ เนื่องจากการกระทำของแต่ละคนสามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของผู้อื่นได้ เราจึงจำเป็นต้องตระหนักและรับผิดชอบต่อเรื่องเหล่านี้ได้แก่ การส่งเสริมให้ใช้ความรู้ในการมองสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างเป็นจริง การส่งเสริมให้คนที่มีความสามารถถึงผลจากการกระทำของตนเองทั้งโดยตรงและทางอ้อม และสุดท้ายการส่งเสริมให้คนที่มีความสามารถในสังคมไม่ใช่อำนาจที่มีอยู่มากเกินไปจนเกิดอคติ

จากหลักแนวคิดและปรัชญาความอยู่ดีมีสุข ของบัวพันซ์ พรหมพิงษ์ ข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า การที่จะเกิดความอยู่ดีมีสุขอย่างมีความรับผิดชอบต่อคนอื่นได้ นั้น ต้องเริ่มจากการโอกาสให้เกิดความเท่าเทียมกันและเป็นธรรมในสังคม มองทั้งในแง่มุมมองของคนจนและคนรวย รวมถึงการสร้างระบบคุณค่าและเป้าหมายในอนาคต ให้มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยส่งเสริมให้เห็นความสำคัญที่จะต้องมีการระบอบอภิบาล และการกระทำของปัจเจกอย่างมีความรับผิดชอบต่อคนอื่น เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบต่อคนอื่นโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น

ความอยู่ดีมีสุขกับการพัฒนาในระดับชุมชน “ชุมชน” ถึงแม้เป็นสังคมขนาดเล็ก แต่การพัฒนาจะเกิดประสิทธิภาพได้ ต้องมาจากชาวบ้านในชุมชนที่เป็นรากฐานที่มั่นคง ซึ่งการนำประเด็นความอยู่ดีมีสุขไปปรับใช้กับชุมชนให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อม อาจจะทำให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็งได้ โดยสำหรับแนวคิดเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุขในระดับชุมชนหรือพื้นที่นั้น เริ่มขึ้นในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 โดยประชาชนและองค์กรเอกชนเริ่มมีบทบาทในการช่วยแก้ปัญหาความทุกข์ยากของสังคมที่ประสบปัญหาความยากจน รวมถึงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง จึงเกิดเครือข่ายวิจัยในระดับชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการแก้ปัญหาของชุมชน นำไปสู่แนวคิดการวัดความสุขในชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ตัวชี้วัดความสุขของประชาชนชาวไทย พัฒนาขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างนักวิจัยร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน และกลุ่มเกษตรกรใน 4 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยดัชนีโครงการชุมชนเป็นสุขอีสาน พัฒนาโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีจังหวัดขอนแก่น (เริงชัย ต้นสุชาติ และธรรณูชนก คำแก้ว 2551, น. 10)

ดั่งที่ อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ (2559, น. 134-137) อธิบายไว้ว่าการปรับประยุกต์ ทฤษฎีกับการพัฒนาชุมชนนั้น จากทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวกับการพัฒนา ทั้งทฤษฎีภาวะทันสมัย ทฤษฎีพึ่งพิง และทฤษฎีระบบโลก เห็นได้ว่าแต่ละทฤษฎีมีมุมมองการพัฒนาที่ทั้งเหมือนและต่างกัน โดยทฤษฎีเหล่านี้ หากสามารถนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม จะสามารถประโยชน์ต่อการพัฒนาได้ ยิ่งไปกว่านั้น ท่ามกลางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง บางชุมชนไม่สามารถดำรงความเป็นชุมชนดั้งเดิม เอาไว้ได้ เพราะวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น หากการพัฒนาชุมชนต้องพึ่งพิงหรือรอรับการ ช่วยเหลือจากรัฐเพียงอย่างเดียว ย่อมไม่นำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชนได้ สำหรับทางเลือกของการ พัฒนาคือ ชุมชนต้องย้อนกลับมาสำรวจศักยภาพของชุมชนและหันมาพึ่งพาตนเอง ขณะที่ฝ่ายรัฐก็ ต้องมีแนวทางการจัดการหรือการพัฒนาชุมชนที่เน้นให้คนในชุมชนมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะผู้นำ ชุมชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนได้อย่างดี

สรุปได้ว่า การพัฒนาโดยการใช้ความอยู่ดีมีสุขเป็นตัวขับเคลื่อนนั้น มีตั้งแต่ระดับชาติ ระดับประเทศ และระดับชุมชน ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดดังกล่าวเชื่อมโยงกับงานวิจัย เนื่องจากสหกรณ์ กองทุนสวนยางเป็นองค์กรในระดับชุมชน ความอยู่ดีมีสุขในระดับชุมชนมีเป้าหมายอยู่ที่การสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนให้แก่ชุมชน โดยสิ่งที่จะต้องตระหนักคือสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ชุมชนจึงจำเป็นต้องปรับตัวโดยมีการพัฒนาที่หลากหลายรูปแบบ และใช้ทุนทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า

บทบทวนว่าด้วยสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้และความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์กองทุนสวนยาง ทั้งใน ประเด็นสหกรณ์กองทุนสวนยางในประเทศไทย วัตถุประสงค์และหลักการสหกรณ์กองทุนสวนยาง และรู้จักสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียดดังนี้

สหกรณ์กองทุนสวนยางในประเทศไทย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวกับ สหกรณ์กองทุนสวนยางในประเทศไทย สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลา และสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา นอกจากนี้ยังศึกษาเพิ่มเติมถึงประเด็นองค์กรชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อนำมาวิเคราะห์บทบาทสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาของสหกรณ์กองทุนสวนยางในประเทศไทย สำนักงานกองทุน สงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ได้ให้ความช่วยเหลือชาวสวนยางมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 โดยมีภารกิจ แรกเริ่มเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงพันธุ์ยางเก่าให้เป็นพันธุ์ดี ที่ให้ผลผลิตและกำไรสูงกว่าเดิม และเมื่อปี พ.ศ. 2535-2536 ได้เกิดภาวะราคายางตกต่ำอย่างยิ่ง ราคายางแผ่นดิบลดลงอย่างมาก ถึง 12-13 บาท ต่อกิโลกรัม ในขณะที่ต้นทุนการผลิตมากกว่าถึง 17 บาท ดังนั้นจึงมีการแก้ไขปัญหาราคายางพาราใน ระยะยาวขึ้น โดยมีการประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ครั้งที่ 4/2536 โดยมีมติให้

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ดำเนินการก่อสร้างโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน ในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 400 โรง โดยที่รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณลงทุนในการก่อสร้างอาคารโรงอบรมยาง และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการผลิต โดยเกษตรกรชาวสวนยางจะต้องขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำกัด โดย สกย. ได้กำหนดแนวทางต่อไปของการพัฒนาสหกรณ์กองทุนสวนยาง คือ การพัฒนาสหกรณ์กองทุนสวนยาง จากเป็นสหกรณ์เดี่ยวให้โตขึ้นเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งสามารถดำเนินการธุรกิจยางพาราให้ครบวงจรมากขึ้น ตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางออกจำหน่าย เพื่อให้เกิดความสำเร็จของโครงการอย่างสมบูรณ์ เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งภาคสหกรณ์กองทุนสวนยาง ภาคเอกชน และภาครัฐ อีกทั้งเพื่อให้เป็นพลังขับเคลื่อนของชาวสวนยางไทย และบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีส่วนร่วมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข (สันติ เลียดบุญม อ่างถึงใน อัครเทพ ศุภเจริญกุล, 2557, น. 19-20)

บทบาทรัฐกับยุทธศาสตร์การพัฒนายางพารา (พ.ศ. 2552-2556) ยางพารา นับว่าเป็นพืชยืนต้นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน โดยก่อให้เกิดกิจกรรมทั้งภาคการผลิตทางการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคการตลาด โดยนโยบายรัฐคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) เสนอยุทธศาสตร์พัฒนายางพาราแก่คณะรัฐมนตรี เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนายางพาราของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกลยุทธ์ที่ครอบคลุมตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด การศึกษาวิจัย เพื่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา การสร้างมูลค่าเพิ่มยางธรรมชาติ และการสนับสนุนของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีการสนับสนุนด้านการตลาด โดยเพิ่มผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ และลดการส่งออกวัตถุดิบยาง ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและผู้ประกอบการด้านยาง เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมยางของประเทศ และสร้างความร่วมมือไตรภาคีกับสภายางระหว่าง 3 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย (คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ, 2553, น. 1) เช่นเดียวกับ พรราชวัติ พงษ์ศิริ และคณะ (2558, น. 90-91) ซึ่งศึกษาการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา พบว่า การผลิตสินค้าแปรรูปนั้น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพารามากกว่าการส่งออกในรูปวัตถุดิบขั้นต้นได้ และมีความเห็นว่าประเทศไทยควรปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราจากรูปแบบเดิม ที่เป็นประเทศที่ผลิตมากได้น้อยไปสู่ผลิตมากได้มากเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ควรส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากยางพาราแบบครบวงจร และส่งเสริมบทบาทผู้นำในการสร้างนวัตกรรมจากยางพาราอีกด้วย นอกจากนี้ ประสพชัย พสุนนท์ (2558, น. 86) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย : ทฤษฎีฐานรากจากข้าราชการของกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า การพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม และการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรจะเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีความมั่นคงในชีวิต อีกทั้งวิธีการสหกรณ์ยังช่วยให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า สหกรณ์จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี สมาชิกต้องมีความซื่อสัตย์ต่อสหกรณ์ ยึดมั่นในอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ มาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีพ และสหกรณ์ต้องดำเนินธุรกิจโดยมองถึงผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นที่ตั้ง โดยดำเนินงานอย่างถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้

สหกรณ์กับบทบาทการเป็นองค์กรชุมชน Council (อ้างถึงใน สุพัตรา ยอดสุรางค์, 2560, น. 109) อธิบายถึงการทำให้องค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง มีลักษณะที่สำคัญ 8 ประการ ได้แก่ 1) การถูกขับเคลื่อนโดยลูกค้า 2) การร่วมกันวางแผนกลยุทธ์ 3) การประเมินผลและการปรับปรุง 4) การกล้าเสี่ยงอย่างสร้างสรรค์ 5) การสร้างสัมพันธ์มิตรและเครือข่าย 6) การได้รับความไว้วางใจและความเคารพ 7) การใช้ทรัพยากรและเงินทุนให้มีประสิทธิภาพ และ 8) การพัฒนาคนในองค์กร นอกจากนี้ สุพัตรา ยอดสุรางค์ (2560, น. 105-107) ได้อธิบายถึงประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับองค์กรชุมชน หรือองค์กรประชาชนว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยการมีอุดมการณ์ร่วมกัน การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การมีผลประโยชน์ร่วมกัน คนเป็นองค์ประกอบสำคัญ การบริหารจัดการ กิจกรรม และงบประมาณ โดยเฉพาะในประเด็นการบริหารจัดการ ซึ่งกล่าวไว้ว่า เป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาชน เพราะการดำเนินกิจกรรมจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับคน งบประมาณ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญคือจะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) มีการตัดสินใจร่วมกัน 2) โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ 3) สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ 4) กฎกติการ่วมกัน 5) การสื่อสารระหว่างผู้นำกับสมาชิก และ 6) การควบคุมตรวจสอบ จะทำให้องค์กรและสมาชิกในชุมชน สามารถป้องกันปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้นได้

สรุปได้ว่า องค์กรชุมชน มีส่วนช่วยให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยการให้สมาชิกในชุมชนได้มีอุดมการณ์ร่วมกัน เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อสมาชิกและองค์กรได้นั้น จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับสหกรณ์กองทุนสวนยาง ซึ่งมีบทบาทในการเป็นองค์กรของชุมชนที่ทำโดยคนในชุมชน เพื่อนำมาซึ่งการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเอง

วัตถุประสงค์ และหลักการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในส่วนของวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ และหลักการที่แท้จริงของสหกรณ์ เพื่อให้เข้าใจบทบาทในการดำเนินงานขององค์กร รวมไปถึงบทบาทที่มีต่อชุมชนของสหกรณ์กองทุนสวนยางมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์กองทุนสวนยาง วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้ 1) จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก 2) รวบรวมผลผลิตจากการทำสวนยางทั้งผลิตผลการเกษตร และผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขาย หรือแปรรูปออกขายโดยซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกก่อนผู้อื่น 3) จัดหาทุนเพื่อกิจการตาม วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ 4) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก 5) ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนา คุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน 6) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่นแห่งประเทศไทย ชุมชมสหกรณ์ องค์กรชุมชน ภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์ และ 7) ส่งเสริมและ เผยแพร่อาชีพการทำสวนยาง ทัศนศึกษา อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นใน หมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก และส่งเสริมความรู้เพื่อให้สมาชิกมีรายได้ที่มั่นคง

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยการที่สำคัญรวม 7 ประการ ได้แก่ หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง ประกอบด้วย 1) พึงตระหนักว่าการเข้าและ ออกจากการเป็นสมาชิกต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล 2) การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของ สหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อน 3) สมาชิกสมทบนั้นไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมากอาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดา หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย และควบคุมดูแลการดำเนินงานของ สหกรณ์ของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ 1) มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึง ตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน ไม่ใช่เพื่อ มุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น และ 2) ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่ สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรองเพื่อพัฒนาสหกรณ์หรือถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจ แบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ ส่วนหลักการที่ 4 การ ปกครองตนเองและความเป็นอิสระ ได้แก่ 1) สมาชิก กรรมการ และพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงาน ส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์กรช่วยตนเอง และปกครองตนเอง และ 2) การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ ของสหกรณ์ หากควบคุมตามหลักประชาธิปไตย หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ ได้แก่ 1) หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนตามความจำเป็น และฝึกอบรมข้าราชการให้ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศ เพื่อให้ สมาชิกมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญานสหกรณ์ และเพื่อให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มี

ความรู้ ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน และเพื่อเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม

ต่อมาหลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ ได้แก่ 1) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ จะทำให้มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 2) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิก และขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกัน ควรรวมตัวกันทางธุรกิจ เป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา และ 3) วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนาจผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นและสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน และร่วมมือกันในลักษณะของ "ระบอบรวม" และสุดท้ายหลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน ได้แก่ 1) สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้น ๆ โดยต้องไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือ เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตคนรุ่นหลัง และ 2) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

รู้จักสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ในส่วนของความเป็นมาสหกรณ์ ที่ตั้งสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกสหกรณ์ โดยศึกษาข้อมูลของสหกรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2560 เพื่อศึกษาความเป็นไปของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในพื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสนานั้น ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์กองทุนสวนยางทั้งหมดสามแห่ง อันได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด โดยมีรายละเอียดดังนี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

บริบทสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ชุมชนทุ่งตำเสาเป็นที่ตั้งของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีความโดดเด่นและความเข้มแข็งของรูปแบบสหกรณ์ที่แตกต่างกันไป อันเห็นได้จากแบบรายงานผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งจัดการประเมินโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา (สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดสงขลา, 2559) ซึ่งสำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านหุแระ เป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางแห่งแรกที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนทุ่งตำเสา ซึ่งเดิมทีเกษตรกรชาวสวนยางเคยรวมกลุ่ม

กันเองในชุมชนเพื่อรวบรวมน้ำอย่างสดไปจำหน่าย ดังนั้น เมื่อมีนโยบายการจัดตั้งสหกรณ์กองทุนสวนยางเกิดขึ้น ชาวบ้านกลุ่มดังกล่าวจึงเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์บ้านหุแหร่นั้นนับว่ามีความเข้มแข็งมาก และในปัจจุบันได้ยกระดับเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางตามมาตรฐาน Good Manufacturing Practice หรือ GMP ซึ่งเป็นการรับรองคุณภาพอย่างแพร่หลายที่ได้รับมาตรฐาน GMP ของการยางแห่งประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว โดยผลการประเมินพบว่า ในปี 2557-2559 สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแหร่นั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอด ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7 บ้านพรุชบา จัดว่าเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดเล็กที่สุดในชุมชน เนื่องจากมีพื้นที่และสมาชิกสหกรณ์น้อยกว่าสหกรณ์อื่น แต่เนื่องจากมีระบบการบริหารจัดการสมาชิกและแรงงานที่ดี ทำให้สหกรณ์เป็นที่ยอมรับในเรื่องของคุณภาพยางแผ่นจากสหกรณ์ใกล้เคียง โดยผลการประเมินพบว่า ในปี 2557-2559 สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัดนั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอดเช่นเดียวกัน และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 9 บ้านวังพา เป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่และตั้งอยู่ใจกลางชุมชนใกล้เคียงกับบ้าน วัด และโรงเรียน จึงมีการแสดงออกในเรื่องของการรับผิดชอบต่อชุมชนอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการมีบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียแห่งแรกในชุมชน หรือการให้โรงรมใกล้เคียงใช้บ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียร่วมกับสหกรณ์ได้ โดยผลการประเมินพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพานั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งยังเคยได้รับผลการประเมินในระดับดีเลิศอีกด้วย

จำนวนสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา 1) สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแหร่ จำกัด พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 142 ราย เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2560 ทั้งหมด 6 ราย 2) สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 128 ราย เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2560 ทั้งหมด 3 ราย และ 3) สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 101 ราย เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2560 ทั้งหมด 1 ราย (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา พ.ศ. 2557-2560

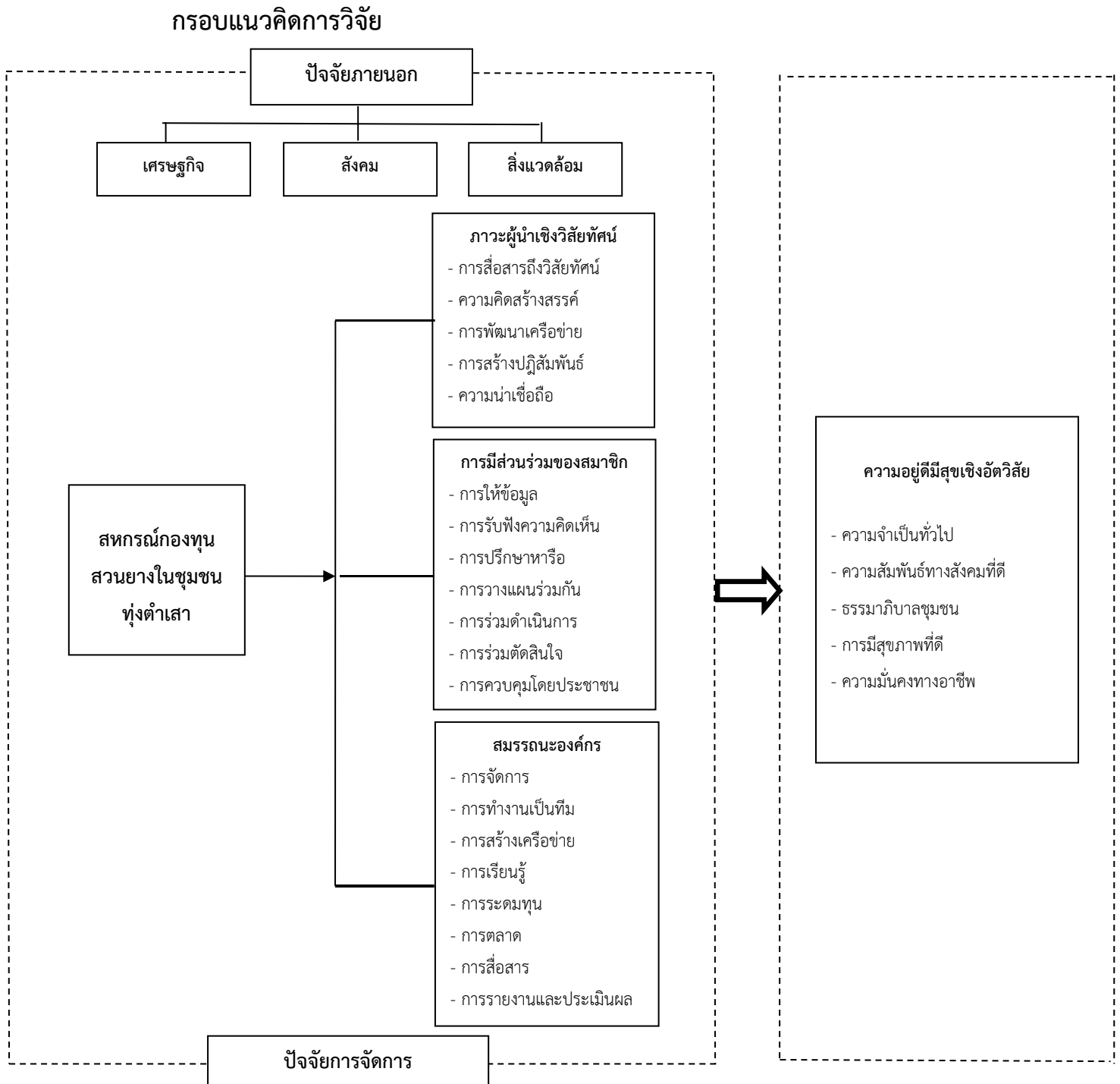
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแหร่ จำกัด					
ปี	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนสมาชิกสหกรณ์	136	187	157	138	142
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด					
ปี	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนสมาชิกสหกรณ์	115	110	129	125	128
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด					
ปี	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนสมาชิกสหกรณ์	106	110	103	100	101

ที่มา : รายงานประจำปีบัญชีสิ้นสุด (2557-2560)

โครงการผลิตยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP

คำว่า GMP หรือ Good Manufacturing Practice คือ กระบวนการปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม โดยใช้หลักการปฏิบัติเพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพดี มีมาตรฐาน มีความปลอดภัย และลดความเสี่ยงในการนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยาง โดยในปัจจุบันสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้ตอบรับเข้าร่วมโครงการผลิตยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP แล้วทั้ง 3 สหกรณ์ และมี 1 สหกรณ์ที่สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวได้ โดยจุดประสงค์สำคัญที่สุดของการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวนี้ นอกจากเน้นกระบวนการปฏิบัติที่ดีและเหมาะสมแล้ว ยังเป็นประโยชน์ในด้านของความสะอาดซึ่งเป็นไปตามกฎ พระราชบัญญัติสุขภาพ การลดต้นทุนการผลิต ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และเพิ่มมูลค่าของยางแผ่นรมควันดังกล่าวเดิมอีกด้วย โดยมาตรฐาน GMP มีหลักการปฏิบัติ 6 ประการ ได้แก่ 1) สถานที่ ไม่ชำรุด สะอาด และน้ำไม่ท่วมขัง 2) เครื่องมือและอุปกรณ์ มีปริมาณเพียงพอ และพร้อมใช้งาน 3) การควบคุมกระบวนการผลิต เป็นไปตามระบบควบคุมคุณภาพอย่างเคร่งครัด 4) บุคลากร เข้าใจในกระบวนการทำงาน และมีความสุขในการทำงาน 5) การจัดเก็บและการขนส่ง เป็นระเบียบ เรียบร้อย และไม่มีความเสี่ยง 6) สุขภาพ มีความสะอาดและปลอดภัย โดยสำหรับคุณสมบัติยางแผ่นรมควัน Premium grade มาตรฐาน GMP ที่เป็นมาตรฐานยอมรับกันทั่วไป ได้แก่ 1) ปริมาณสิ่งสกปรกสูงสุด 0.020 % 2) ปริมาณเถ้าสูงสุด 0.35 % 3) ปริมาณสิ่งระเหยสูงสุด 0.60 % 4) ปริมาณไนโตรเจนสูงสุด 0.40 % 5) ความอ่อนตัวเริ่มแรก 42.0-52.0 Po 6) ดัชนีความอ่อนตัว 80.0-100.0 % และ 7) ความหนืด (ML1+4) 100 องศา 70.0-80.0

สรุปได้ว่า จากบทบทวนว่าด้วยสหกรณ์กองทุนสวนยาง พบว่าในชุมชนทุ่งตำเสา มีสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด โดยเริ่มต้นจากนโยบายรัฐในการจัดตั้งสหกรณ์เมื่อปี พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง โดยภาครัฐมีบทบาทเพียงทำหน้าที่คอยกำกับดูแล ส่วนสมาชิกสหกรณ์มีบทบาทหลักโดยเป็นผู้รับผิดชอบในกระบวนการต่าง ๆ ตามหลักการสหกรณ์ ซึ่งปัจจุบันสหกรณ์ทั้ง 3 แห่งในชุมชนทุ่งตำเสนานั้น ยังคงดำเนินกิจการได้อย่างเข้มแข็งจนถึงทุกวันนี้ นับว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญกับชุมชนอย่างยิ่ง ซึ่งแนวคิดและข้อมูลดังกล่าวเชื่อมโยงกับงานวิจัยชิ้นนี้ โดยสามารถทำให้ผู้วิจัยนำข้อมูลจำนวนสมาชิกสหกรณ์ไปกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนภายใต้กฎเกณฑ์และหลักการสหกรณ์ต่อไปได้

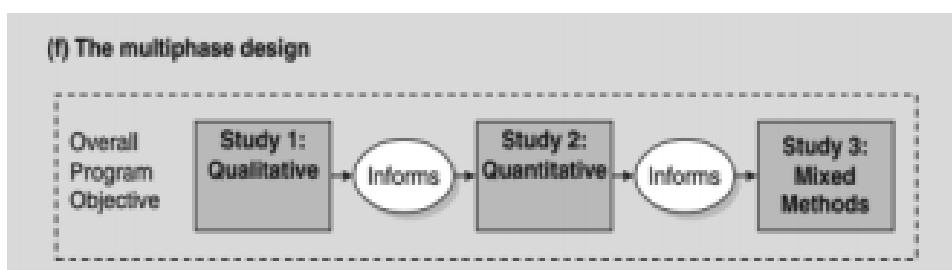
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กร อันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง อันเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบหลายขั้นตอน (The Multiphase Design) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังภาพที่ 4 ซึ่งใน**ระยะที่ 1** เป็นการใช่วิธีการเชิงคุณภาพก่อน โดยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการใช้เทคนิคเดลฟาย ในการสังเคราะห์แนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน ทุ่งตำเสา เพื่อนำไปออกแบบแบบสัมภาษณ์ทั้งแบบกึ่งโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ แกนนำสมาชิกสหกรณ์ และผู้ให้ข้อมูลรอง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา และกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ต่อมาใน**ระยะที่ 2** เป็นการใช่วิธีการเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ออกแบบขึ้นหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในช่วงแรกแล้วเสร็จ เพื่อนำมาศึกษาการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ประธานและคณะกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ฝ่ายปฏิบัติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสวนยางชุมชนทุ่งตำเสา และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยใช่วิธีการสุ่มตัวอย่างของยามาเน่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วนที่สุด และใน**ระยะที่ 3** เป็นการใช่วิธีวิจัยเชิงคุณภาพอีกครั้ง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะแรก และระยะที่สอง มาศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม อันนำไปสู่การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุข ที่ผ่านการยอมรับโดยสมาชิกสหกรณ์อันถือว่าเป็นสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสาต่อไป (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานแบบหลายขั้นตอน
ที่มา : Creswell (อ้างถึงใน อโณทัย งามวิชัยกิจ, 2558, น. 5)

การวิจัยระยะที่ 1

พื้นที่ทำการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสา เนื่องจากชุมชนทุ่งตำเสาเป็นที่ตั้งของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีความโดดเด่นและความเข้มแข็งของรูปแบบสหกรณ์ที่แตกต่างกันไป อันเห็นได้จาก แบบรายงานผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ ปี 2557-2559 ซึ่งจัดการประเมินโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยผลการประเมินพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่นั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอด และยังได้รับการรับรองจากโครงการ GMP ในปี 2560 ที่ผ่านม่อีกด้วย ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัดนั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอดเช่นเดียวกัน และสุดท้ายสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพานั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งยังเคยได้รับผลการประเมินในระดับดีเลิศอีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางในพื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสานั้น เป็นพื้นที่ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถเห็นการบริหารจัดการองค์กรในมิติที่แตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 – พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยระยะนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคเดลฟายและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และประเด็นการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผู้ให้ข้อมูล

1) สำหรับประเด็นแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts) จำนวนทั้งหมด 13 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาควิชาการ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานท้องถิ่น จำนวน 3 คน ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าว เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการใช้เครื่องมือเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยผู้วิจัยมีการกำหนดกฎเกณฑ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไว้ โดยมีลักษณะดังนี้ 1) ต้องเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและความผูกพันต่อกับสหกรณ์ หรือสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา 2) ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยด้านการจัดการสหกรณ์ และเข้าใจประเด็นความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย 3) ต้องเป็นผู้

ที่มีความผูกพันต่อสหกรณ์ หรือเคยศึกษาเกี่ยวกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในพื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสา 4) ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับบริบทพื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสา และความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

จากคุณสมบัติดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts) ทั้ง 13 คน สามารถแบ่งกลุ่มโดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักบริหาร จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตการยางแห่งประเทศไทยภาคใต้ตอนล่าง หัวหน้ากองส่งเสริมและพัฒนาการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา หัวหน้าแผนกการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดน่าน หัวหน้าแผนกตรวจสอบสวนยางสำนักงานการยางแห่งประเทศไทยอำเภอหาดใหญ่ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 8 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา และนักวิชาการสหกรณ์สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ จากหน่วยงานเอกชน จำนวน 3 คน ได้แก่ นักวิชาการอิสระด้านสหกรณ์ (วิทยากรและปราชญ์ชาวบ้าน) นักวิชาการอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และนักวิชาการสหกรณ์รุ่นใหม่

กลุ่มที่ 3 ตัวแทนชุมชน จากหน่วยงานภาคท้องถิ่น จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานคณะกรรมการชุมชนบ้านหูแร่ ประธานคณะกรรมการชุมชนหมู่บ้านพรุชบา ประธานคณะกรรมการชุมชนหมู่บ้านวังพา

2) สำหรับประเด็นการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนทั้งหมด 31 คน ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ฝ่ายบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ แกนนำสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและครบถ้วนที่สุด อีกทั้งสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 9 คน ได้แก่ ด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา กลุ่มนั้ยางสดในชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่นในชุมชนทุ่งตำเสา จำนวน 9 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มคนที่แตกต่างออกไป เพื่อเป็นการยืนยันยืนยันความเป็นจริงและเที่ยงตรงของข้อมูลอีกด้วย ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรองดังกล่าว เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์สำหรับเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert) เพื่อนำไปสู่การได้มาซึ่งแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยเฉพาะเจาะจงและเพื่อใช้วิเคราะห์ในบริบทพื้นที่ชุมชนทุ่งตำเสา

เท่านั้น โดยเริ่มจากการที่ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ที่มีบริบทและเหมาะสมกับพื้นที่ จากนั้นผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวไปวิเคราะห์ และออกแบบเป็นแบบสอบถาม ในกระบวนการวิจัย โดยใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์นี้ จะให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามจำนวน 1 รอบ ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) อาจใช้ 5 ระดับเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้น้ำหนักความสำคัญของแต่ละข้อ รวมทั้งเหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย จากนั้นวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถาม โดยการนำคำตอบแต่ละข้อมาหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ซึ่งจะพิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ กล่าวคือ ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบ(มีค่าน้อย) แสดงว่าคำตอบที่วิเคราะห์ได้นั้นมีความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน ซึ่งถ้าผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เพียงพอจึงนำไปสรุปผลการวิจัย

2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งเป็นการออกแบบคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง โดยออกแบบสัมภาษณ์ให้ตรงประเด็น มีความยืดหยุ่น และครอบคลุมประเด็นการบริหารจัดการ สหกรณ์กองทุนสวนยาง รวมถึงประเด็นความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง โดยใช้ควบคู่กับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ฝ่ายบริหาร และฝ่ายสมาชิก ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และมีผู้ให้ข้อมูลรอง ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา และกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในประเด็นการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ทั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อแรกของการวิจัย และใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นเครื่องมือไปสู่การออกแบบแบบสอบถามในระยะที่สอง ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร และการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย และการสัมภาษณ์เจาะลึก ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยควบคู่กับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียดดังนี้

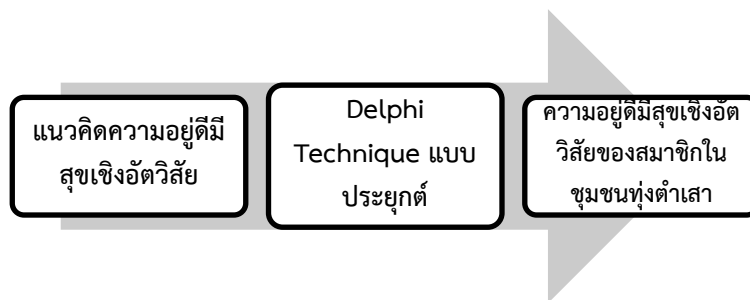
การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการสำรวจข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรายงานประจำปีบัญชีสิ้นสุดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา รวมถึงเอกสารทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา

การรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล จาก สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งอยู่ภายในตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ ออกแบบไว้ในขั้นตอนแรก ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือเนื่องจากการผ่านเทคนิคเดลฟายแล้ว เพื่อใช้ ประกอบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation) นั้นเอง โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวนทั้งหมด 31 คน ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ฝ่ายบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ แกนนำสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และมีผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวนทั้งหมด 9 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา และกลุ่มน้ำยางสดในชุมชน ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการประเมินการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ทั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อแรกของการวิจัย และใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นเครื่องมือไปสู่ การออกแบบแบบสอบถามในระยะที่สอง ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และมีความยืดหยุ่นของโครงสร้างคำถามตามความเหมาะสมของสถานการณ์นั้น ๆ

2) ประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert) จำนวนทั้งหมด 13 คน ซึ่งประกอบด้วยด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต การยางแห่งประเทศไทยภาคใต้ตอนล่าง หัวหน้ากอง ส่งเสริมและพัฒนายาง การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา คณะกรรมการและหัวหน้าแผนก การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดนาทวี ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 8 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สงขลา นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา และนักวิชาการสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาควิชาการ จำนวน 3 คน ได้แก่ นักวิชาการอิสระด้านสหกรณ์ นักวิชาการอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และนักศึกษาระดับปริญญาเอก ศึกษา ด้านสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาคท้องถิ่น จำนวน 4 คน ได้แก่ ปลัดเทศบาลเมืองตำบลทุ่งตำเสา ประธานคณะกรรมการชุมชนบ้านหุแระ ประธาน คณะกรรมการชุมชนบ้านพรุชบา และประธานคณะกรรมการชุมชนบ้านวังพา เพื่อได้มาซึ่งแนวคิด ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยเฉพาะเจาะจงและ เพื่อใช้วิเคราะห์ในบริบทพื้นที่นี้เท่านั้น และเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของการนำไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าต่อไป ทั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อแรกของการวิจัย หรือการได้มาซึ่งตัวแปรตามนั่นเอง

จากนั้นผู้วิจัยนำแนวความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยที่ผ่านการตรวจสอบและมีความน่าเชื่อถือ ไปวิเคราะห์ และออกแบบเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้างต่อไป รวมถึงเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือ ในการออกแบบสอบถามต่อไป (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 กระบวนการสังเคราะห์องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบประยุกต์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

การตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ผล

ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสังเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งได้ตีความตามเนื้อหา และจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็น และส่วนของข้อมูลที่ได้จากเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยมีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

1) ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้เทคนิคเดลฟาย และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ที่ได้รับข้อคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประเด็นเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มาสังเคราะห์และสร้างประเด็นหลักออกมาเป็นหัวข้อและอธิบายอย่างละเอียด

2) สำหรับการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลนั้น ได้มีการตรวจสอบภายในและตรวจสอบภายนอก โดยวิธีการตรวจสอบภายใน ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ว่าข้อมูลที่ได้รับมีความเพียงพอและครอบคลุมตามประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ ซึ่งบางกรณีศึกษาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในครั้งแรกยังไม่ครอบคลุมประเด็นทั้งหมด ผู้วิจัยจำเป็นต้องสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอ

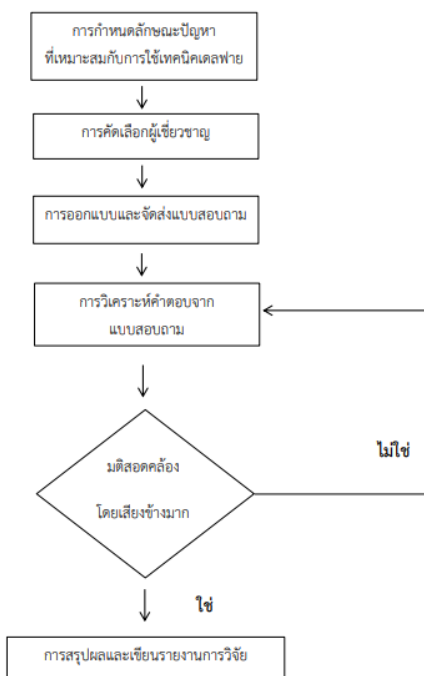
3) การตรวจสอบข้อมูลโดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยมีการนำเสนอการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้อ่านเพิ่มเติม เพื่อให้มีการตรวจสอบถึงข้อสรุปและการตีความของผู้วิจัย ว่าสามารถสะท้อนความจริงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

4) ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มีการนำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบ เพื่อแสดงความชัดเจนของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้รับนั้นไปวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

วิเคราะห์ข้อมูลจากเทคนิคเดลฟาย

- 1) ค่ามัธยฐาน (Medain) ของข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่ แปลความหมายได้ดังนี้
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมาก
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับปานกลาง
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับน้อย
 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 0.50 - 1.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับน้อย

2) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile Range) คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 โดยหากค่าพิสัยควอไทล์ที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน แต่ถ้าค่าพิสัยควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน ซึ่งจากกระบวนการวิจัยในระยะที่ 1 ในส่วนของเทคนิคเดลฟาย มีรายละเอียด (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ลำดับขั้นตอนการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

ที่มา : น้ำผึ้ง มีศิล (2559)

การเชื่อมโยงข้อค้นพบจากการวิจัยระยะที่ 1 สู่การวิจัยระยะที่ 2

เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยระยะที่ 1 ทำให้ทราบถึงรายละเอียดของแนวคิดและองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาแล้ว และยังทราบถึงปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวไปสู่กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย เพื่อเป็นเครื่องมือไปสู่การออกแบบแบบสอบถามในระยะที่ 2 ต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ข้อแรกของการวิจัยได้ และเพื่อที่จะศึกษาปัจจัยภายนอก และปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาหรือไม่อย่างไร โดยรายละเอียดเพิ่มเติม (ภาคผนวก ค)

การวิจัยระยะที่ 2

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยระยะนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระหรือปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ที่ส่งผลต่อตัวแปรตามหรือความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ ประธานและคณะกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด จำนวน 10 คน สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด จำนวน 8 คน สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด จำนวน 8 คน ฝ่ายบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด จำนวน 4 คน สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด จำนวน 3 คน สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด จำนวน 3 คน และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด จำนวน 128 ราย สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด จำนวน 117 ราย และสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด จำนวน 90 ราย ซึ่งจากผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาตามรายละเอียดข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด มีทั้งหมด 142 ราย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด มีทั้งหมด 128 ราย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีทั้งหมด 101 ราย ดังนั้นจึงมีจำนวนประชากรทั้งหมด 371 คน (รายงานประจำปีบัญชีสิ้นสุด, 2557-2560)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 เท่า ต่อ 1 ตัวแปร โดยตัวแปรทั้งหมด 11 ตัว ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กร และ ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไป ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ธรรมชาติชุมชุน การมีสุขภาพที่ดี และความมั่นคงทางอาชีพ ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างจึงมีขนาด 220 คน

เมื่อผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังกล่าวแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อเป็นการแน่ใจว่าในกระบวนการศึกษานั้นมีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์	จำนวนกลุ่มประชากร (N)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n)
บ้านหุแระ จำกัด	142	84
บ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด	128	76
บ้านวังพา จำกัด	101	60

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นขั้นตอนหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทั้งผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรองในขั้นตอนข้างต้น นำไปออกแบบเพื่อสร้างแบบสอบถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในประเด็นปัจจัยการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยแต่ละครอบครัว และการศึกษา โดยลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบปิดให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ 1 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ 2 ปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กร และประเด็นที่ 3 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) เป็นเครื่องมือทางสถิติ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบคำถามแบบให้คะแนนตามน้ำหนักของความคิดเห็นที่ตรงกับประสบการณ์จริง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อันจะเป็นข้อมูลที่นำไปสู่การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกต่อไป

โดยในขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของตัวแปรที่ใช้และกำหนดเกณฑ์การวัดระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับการวัด

สำหรับส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เมื่อคำนวณค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าที่คำนวณได้แล้วนั้นมาเทียบเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยถืออัตราการแปรผลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึงมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึงมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึงต่ำที่สุด

การคำนวณร้อยละของระดับคำนวณโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของระดับ} = \frac{x}{5} \times 100$$

โดยกำหนดให้ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของระดับ

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ตามแบบสอบถามที่ออกแบบไว้เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการสำรวจข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้เพื่อประกอบการศึกษา ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายงานประจำปีบัญชีสิ้นสุดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา รวมถึงเอกสารทางวิชาการที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัยได้อย่างถูกต้อง

การรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งอยู่ภายในตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นขั้นตอนหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพในระยะแรก โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากแบบสอบถามจากการเคลฟาย นำไปออกแบบเพื่อสร้างแบบสอบถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในประเด็นปัจจัยการบริหารจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ ความจำเป็นทั่วไป ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ธรรมชาติภาพชุมชน การมีสุขภาพที่ดี และความมั่นคงทางอาชีพ ทั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่สองของงานวิจัย แต่ถึงอย่างไรก็ตามการจะออกแบบสอบถามที่นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนั้น จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย โดยนำแบบสอบถามดังกล่าวทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกัน

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาหว่า ตำบลจะนะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เนื่องจากมีจำนวนสมาชิกสหกรณ์จำนวน 200 คน และเป็นสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ GMP เช่นเดียวกับสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยผู้วิจัยใช้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 45 คน เพื่อใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยคณิตศาสตร์หรือสถิติขั้นสูงด้วยการป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการ

วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะ ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพเป็นรายด้าน และเป็นการตรวจสอบคุณภาพทั้งฉบับ โดยจากการทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูล (Reliability Test) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach หากค่าที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามดังกล่าวที่จัดทำขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมุติฐานและนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยต่อไปได้ เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้นฉบับรวมกันทั้งหมด 45 ฉบับ จะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach หรือได้ค่าความน่าเชื่อถือ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นตัวแปรของแบบสอบถามรายด้าน

ตัวแปร	Cronbach's Alpha
1) ปัจจัยภายนอก	
1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	.711
2. ปัจจัยด้านสังคม	.780
3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	.882
2) ปัจจัยภายใน	
1. ปัจจัยภายในด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	.889
2. ปัจจัยภายในด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	.872
3. ปัจจัยภายในด้านสมรรถนะองค์กร	.922
3) ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	
1. ด้านความจำเป็นทั่วไป	.812
2. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	.829
3. ด้านธรรมาภิบาลชุมชน	.884
4. ด้านการมีสุขภาพที่ดี	.719
5. ด้านความมั่นคงทางอาชีพ	.791

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผล

ในระยะที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ค่าสหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Statistics Descriptive) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ เช่น ความถี่ ร้อยละ ฐานนิยม มัธยฐาน เป็นต้น

หรือนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย หรือค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

2) ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) เป็นสถิติที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ เรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ซึ่งสถิติสำหรับการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีหลายชนิด ซึ่งการเลือกใช้แบบใดนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว (Bivariate Correlation) บางครั้งเราเรียกว่าตัวแปรอิสระว่า ตัวแปรทำนาย (Predictor Variable) และเรียกตัวแปรอีกตัว ว่าตัวแปรเกณฑ์ (Criterion Variable) ซึ่งโดยปกติจะเป็นตัวแปรตาม ซึ่งรูปแบบของค่าสหสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยเลือกใช้นั้น ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson moment product) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน หรือบางครั้งเรียกว่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) โดยใช้สัญลักษณ์ r ข้อมูลหรือระดับการวัดของตัวแปรแต่มาตราอันตรภาคถึงมาตราอัตราส่วน โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมักจะใช้สัญลักษณ์ของตัวแปรเป็นตัวแปร x และ Y

3) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) โดยเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัว กับตัวแปรตาม 1 ตัว เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้าง ที่ร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์ หรืออธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้

การเชื่อมโยงข้อค้นพบจากการวิจัยระยะที่ 2 สู่การวิจัยระยะที่ 3

เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 2 จะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร คือปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการจัดการสหกรณ์ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กร ว่ามีความสัมพันธ์องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพอย่างไร ซึ่งข้อค้นพบเหล่านี้ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์และนำมาเรียบเรียงข้อมูล เพื่อทราบว่าสามารถนำไปสู่การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาอย่างไรบ้าง ซึ่งจะนำไปสู่การวิจัยระยะที่ 3 โดยรายละเอียดเพิ่มเติม (ภาคผนวก ก)

การวิจัยระยะที่ 3

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยระยะนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 และการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำมาสร้างและพัฒนาการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ทั้งนี้นอกเหนือจากเป็นการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยสำหรับสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางแล้ว ผู้วิจัยต้องการให้สามารถเป็นแนวทางของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสาอีกด้วย ดังนั้นจึงต้องมีการนำข้อมูลมาอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยมากที่สุด โดยผู้วิจัยเลือกใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการได้มาซึ่งแนวทางที่เกิดจากการพูดคุยและถกเถียงประเด็นกัน และสามารถนำไปสู่การสร้างการยอมรับการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยร่วมกันต่อไป

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการร่วมการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ฝ่ายบริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และฝ่ายสมาชิก ได้แก่ แกนนำสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในระยะนี้จะต้องเป็นผู้ที่ทำแบบสอบถามเชิงปริมาณในระยะที่ 2 แล้วเท่านั้น และสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หลังจากการใช้แบบสอบถาม ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณแล้วเสร็จ ในส่วนของเสนอแนะนั้น ความคิดเห็นของผู้ทำแบบสอบถามที่ได้แสดงความเห็นหรือข้อเสนอแนะในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะนำไปจัดประเด็นคำถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย เพื่อให้เกิดสถานการณ์การนั่งสนทนากันระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) ที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ หรือคุณลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันที่สุด และคาดว่าเป็นกลุ่มที่สามารถตอบประเด็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสาได้ดีที่สุด สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้และมีคำตอบที่เป็นเหตุเป็นผลมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนต่อไป อันนำไปสู่การจัดเวทีชุมชนเพื่อให้สมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา เกิดการยอมรับแนวทางดังกล่าวและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนต่อไปได้

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลคุณภาพอีก อันจะเป็นการเติมเต็มข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการสำรวจข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้เพื่อประกอบการศึกษา ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายงานประจำปีบัญชีสิ้นสุดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา รวมถึงเอกสารทางวิชาการที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัยได้อย่างถูกต้อง

การรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล จากสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งอยู่ในตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่อยู่ในขั้นสุดท้ายของงานวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระลอกที่สอง ในส่วนของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณแล้วเสร็จนั้น เมื่อนำมาวิเคราะห์ผลและสรุปผล จะพบว่า ในส่วนของข้อเสนอแนะที่เป็นการตอบคำถามปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่างนั้น สามารถเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อที่ผู้วิจัยจะทำการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประเด็นความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อสุดท้ายของงานวิจัยนั่นเอง ดังนั้นการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นก็คือผู้ที่ได้ทำแบบสอบถาม ได้แก่ ตัวแทนจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน คณะกรรมการสหกรณ์หรือแกนนำสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา จำนวน 3 ท่าน เพื่อนำข้อเสนอแนะจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในระลอกที่ 2 มาต่อยอดข้อมูลเพิ่มเติมในการนำไปสร้างแนวทาง ในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับความต้องการของคนในชุมชน อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนโดยทั่วกัน โดยการจัดสนทนากลุ่มนั้นเป็นการกระตุ้นให้คนหันมาสนใจในสิ่งเดียวกัน และมาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งอยู่ในลักษณะการเคลื่อนไหวภายในกลุ่ม โดยนักวิจัยก็จะสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มที่ศึกษาตลอดจนบันทึกการโต้ตอบกันภายในกลุ่ม ด้วยการบันทึกเทปหรือการจดบันทึกเอาไว้ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผล

ในระยะที่ 3 ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งได้ตีความตามเนื้อหา โดยจัดหมวดหมู่ของข้อมูลและจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและการบันทึกภาคสนามมาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ

2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทบทวนการเก็บข้อมูล และพยายามหาข้อสรุปที่เป็นไปได้ในการตอบคำถามการวิจัย มีการเตรียมนำเสนอข้อมูลสำคัญ และการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยเฉพาะประเด็นของข้อเสนอแนะที่มีจากความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ ได้มีการอภิปรายอย่างจริงจัง และพูดถึงรายละเอียดแนวทางการแก้ไขทุกประเด็น เพื่อหาทางออกและความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา ทั้งนี้ เพื่อนำข้อสรุปดังกล่าวไปนำเสนอแก่คนในพื้นที่ ซึ่งจะทำได้ข้อคิดเห็น การให้ความหมาย และข้อมูลเพิ่มเติม และนำไปซึ่งทางออกร่วมกันได้ ซึ่งกระบวนการนี้ ผู้วิจัยจึงจัดทำการสนทนากลุ่มขึ้น เพื่อศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา รวมทั้งนับว่าเป็นการตรวจสอบข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถืออีกครั้งก่อนนำไปออกแบบแนวทางความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยที่ใช้ในการคืนความรู้ และเพื่อให้แนวทางดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของชาวบ้านและสมาชิกในชุมชนอีกด้วย อีกทั้ง หลังจากวิเคราะห์เชิงพรรณนาในกระบวนการสนทนากลุ่มแล้ว จะทำให้ผู้วิจัยมองเห็นโอกาส วิธีการ และประเด็นในการนำไปสรุปอภิปรายผล และค้นพบข้อเสนอแนะได้อีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับทัศนคติให้เหมาะสมกับมุมมองใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ในสนามการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาของงานวิจัย เรื่องสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในส่วนของผลการศึกษาทั้ง 3 ระยะ ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นน่าสนใจที่จะนำเสนอ 3 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บริบทสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ชุมชนทุ่งตำเสาเป็นที่ตั้งของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีความโดดเด่นและความเข้มแข็งของรูปแบบสหกรณ์ที่แตกต่างกันไป อันเห็นได้จากแบบรายงานผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์ในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งจัดการประเมินโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา (สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดสงขลา, 2559) ซึ่งสำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านหุแร่ เป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางแห่งแรกที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนทุ่งตำเสา ซึ่งเดิมทีเกษตรกรชาวสวนยางเคยรวมกลุ่มกันเองในชุมชนเพื่อรวบรวมน้ำยางสดไปจำหน่าย ดังนั้น เมื่อมีนโยบายการจัดตั้งสหกรณ์กองทุนสวนยางเกิดขึ้น ชาวบ้านกลุ่มดังกล่าวจึงเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์บ้านหุแร่นั้นนั้นมีความเข้มแข็งมาก และในปัจจุบันได้ยกระดับเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางตามมาตรฐาน Good Manufacturing Practice หรือ GMP ซึ่งเป็นการรับรองคุณภาพยางแผ่นรมควันที่ได้รับมาตรฐาน GMP ของการยางแห่งประเทศไทยเรียบร้อยแล้ว โดยผลการประเมินพบว่า ในปี 2557-2559 สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่นั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอด ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7 บ้านพรุชบา จัดว่าเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดเล็กที่สุดในชุมชน เนื่องจากมีพื้นที่และสมาชิกสหกรณ์น้อยกว่าสหกรณ์อื่น แต่เนื่องจากมีระบบการบริหารจัดการสมาชิกและแรงงานที่ดี ทำให้สหกรณ์เป็นที่ยอมรับในเรื่องของคุณภาพยางแผ่นจากสหกรณ์ใกล้เคียง โดยผลการประเมินพบว่า ในปี 2557-2559 สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัดนั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอดเช่นเดียวกัน และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 9 บ้านวังพา เป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่และตั้งอยู่ใจกลางชุมชนใกล้เคียงกับบ้าน วัด และโรงเรียน จึงมีการแสดงออกในเรื่องของการรับผิดชอบต่อชุมชนอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการมีบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียแห่งแรกในชุมชน หรือการให้โรงรมใกล้เคียงใช้บ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียร่วมกับสหกรณ์ได้ โดยผลการ

ประเมินพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพานั้น ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งยังเคยได้รับผลการประเมินในระดับดีเลิศอีกด้วย ซึ่งสำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพुरुชบาพัฒนา จำกัด และบ้านวังพา จำกัด นั้น มีการตอบรับเข้าร่วมโครงการการยกระดับสหกรณ์กองทุนสวนยางสู่มาตรฐาน ซึ่งขณะนี้สหกรณ์ดังกล่าวอยู่ในช่วงปรับปรุงสหกรณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยรายละเอียดการบริหารจัดการสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสา นั้นมีรูปแบบเดียวกัน ได้แก่ มีการรับสมัครสมาชิกสหกรณ์โดยต้องเป็นเจ้าของสวนยางเอง ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะเลือกสมัครสมาชิกกับสหกรณ์ที่อยู่ในบริเวณพื้นที่สวนยางของตนเอง อีกทั้ง ในส่วนของผู้ที่เป็สมาชิกสหกรณ์นั้น สามารถมอบหมายหน้าที่ให้คนงานของตนเองนำน้ำยางสดมาขายแก่สหกรณ์ได้ โดยจะมีการบันทึกการซื้อขายเพื่อให้สามารถตรวจสอบปริมาณน้ำยางและค่าตอบแทนดังกล่าวย้อนหลังได้ อีกทั้ง นโยบายยกระดับมาตรฐานสหกรณ์ GMP เพื่อผลิตยางแผ่นรมควันเกรดพรีเมียม นั้น ถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ยกระดับคุณภาพสินค้าสู่มาตรฐานการส่งออก สามารถวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้ระบบตลาดเกิดความเข้มแข็ง และเกษตรกรเกิดความมั่นคงในอาชีพการทำสวนยาง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการสหกรณ์นั้น สามารถที่จะสร้างความอยู่ดีมีสุขไม่ใช่แค่สมาชิกสหกรณ์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงคนในชุมชนที่เป็นเกษตรกรชาวสวนยาง ที่ไม่ได้มีพื้นที่ทำกินของตนเอง แต่ประกอบอาชีพดังกล่าว ซึ่งหากการจัดการสหกรณ์เป็นไปด้วยดี และสามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสาได้ นั้น ย่อมนำไปสู่การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยต่อไปได้

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยสิ่งที่ผู้วิจัยนำเสนอประกอบด้วยการวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลซึ่งได้จากแบบสอบถามของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยรอบที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็น การตีความ และการสังเคราะห์ความคิดเห็น เพื่อแบ่งแยกประเภทข้อมูลและนำไปสู่การจัดทำแบบสอบถามสำหรับรอบที่สองต่อไป 2) การวิเคราะห์แบบสอบถามในรอบที่สองเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จากคำตอบที่ได้รับในรอบที่หนึ่ง 3) การวิเคราะห์แบบสอบถามรอบที่สาม จากการทบทวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ซึ่งนำความคิดเห็นของแต่ละท่านเปรียบเทียบกับความคิดเห็นรวมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด โดยใช้การหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ (Interquartile Range) โดยมีรายละเอียด (ตารางที่ 4-4.3)

ตารางที่ 4 ปัจจัยภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. เศรษฐกิจ	5	1
2. สังคม	4	0
3. สิ่งแวดล้อม	3	1

ปัจจัยภายนอก พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยภายนอกของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) คือ ข้อที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) คือ ข้อที่ 2 ด้านสังคม และเห็นด้วยระดับปานกลาง (มัธยฐานเท่ากับ 3) คือ ข้อที่ 3 ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยภายนอกของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 2 สังคม ข้อที่ 1 เศรษฐกิจ และข้อที่ 3 สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน	5	0
2. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	3	1
3. นโยบายรัฐที่เอื้อต่ออาชีพเกษตรกรชาวสวนยาง	5	1
4. ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม	4	1
5. การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP	4	0

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน และข้อที่ 3 นโยบายรัฐที่เอื้อต่ออาชีพเกษตรกรชาวสวนยาง เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 4 ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม และข้อที่ 5 การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP และเห็นด้วยระดับปานกลาง (มัธยฐานเท่ากับ 3) คือ ข้อที่ 2 การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่

เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานการณ์ราคาขายพาราที่แน่นอน ข้อที่ 5 การมีตลาดรองรับวางแผนรวมควันมาตรฐาน GMP ข้อที่ 2 การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ข้อที่ 3 นโยบายรัฐที่เอื้อต่ออาชีพเกษตรกรชาวสวนยาง และข้อที่ 4 ราคาซื้อขายพาราที่เป็นธรรม

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านสังคมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน	5	1
2. การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น	4	1
3. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ	4	1

ปัจจัยด้านสังคม พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านสังคมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) คือ ข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน เห็นด้วยระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 2 การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น และข้อที่ 3 การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านสังคมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน ข้อที่ 2 การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น และข้อที่ 3 การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน	4	0
2. การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน	4	1
3. การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า	4	1

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 1 การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน ข้อที่ 2 การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน และข้อที่ 3 การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดย

เรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 1 การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน ข้อที่ 2 การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน และข้อที่ 3 การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า

ตารางที่ 5 ปัจจัยการจัดการที่ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	5	1
2. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	5	0
3. สมรรถนะองค์กร	4	0

ปัจจัยการจัดการ พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และข้อที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิก และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) คือ ข้อที่ 3 สมรรถนะองค์กร เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิก ข้อที่ 3 สมรรถนะองค์กร และข้อที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ตารางที่ 5.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. การสื่อสารถึงเป้าหมายและวิสัยทัศน์	4	1
2. ความคิดสร้างสรรค์	4	1
3. การพัฒนาเครือข่าย	4	1
4. การสร้างปฏิสัมพันธ์	4	1
5. การสร้างความน่าเชื่อถือ	5	1
6. ความสำเร็จของผู้นำ	4	1
7. ความรับผิดชอบและเอาใจใส่	5	1
8. หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง	4	1
9. เรียนรู้เร็วและอดทน	4	1
10. มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์	5	1

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อที่ 5 การสร้างความน่าเชื่อถือ ข้อที่ 7 ความรับผิดชอบและเอาใจใส่ และข้อที่ 10 มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์ และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 1 การสื่อสารถึงเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ข้อที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ ข้อที่ 3 การพัฒนาเครือข่าย ข้อที่ 4 การสร้างปฏิสัมพันธ์ ข้อที่ 6 ความสำเร็จของผู้นำ ข้อที่ 8 หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง และข้อที่ 9 เรียนรู้เร็วและอดทน เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 1 การสื่อสารถึงเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ข้อที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ ข้อที่ 3 การพัฒนาเครือข่าย ข้อที่ 4 การสร้างปฏิสัมพันธ์ ข้อที่ 5 การสร้างความน่าเชื่อถือ ข้อที่ 6 ความสำเร็จของผู้นำ ข้อที่ 7 ความรับผิดชอบและเอาใจใส่ ข้อที่ 8 หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง ข้อที่ 9 เรียนรู้เร็วและอดทน และข้อที่ 10 มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์

ตารางที่ 5.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. การให้ข้อมูล	4	1
2. การรับฟังความคิดเห็น	5	1
3. การปรึกษาหารือ	4	0
4. การร่วมวางแผน	4	1
5. การร่วมดำเนินการ	4	1
6. การร่วมตัดสินใจ	4	1
7. การควบคุมโดยประชาชน	4	1
8. การร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน	4	1
9. การร่วมรับผลประโยชน์ (สวัสดิการ/เงินปันผล)	4	1

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) คือ ข้อที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อ 1 การให้ข้อมูล ข้อที่ 3 การปรึกษาหารือ ข้อที่ 4 การร่วมวางแผน ข้อที่ 5 การร่วมดำเนินการ ข้อที่ 6 การร่วมตัดสินใจ ข้อที่ 7 การควบคุมโดยประชาชน ข้อที่

8 การร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน และข้อที่ 9 การร่วมรับผลประโยชน์ (สวัสดิการ/เงินปันผล) เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 3 การปรึกษาหารือ ข้อที่ 1 การให้ข้อมูล ข้อที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น ข้อที่ 4 การร่วมวางแผน ข้อที่ 5 การร่วมดำเนินการ ข้อที่ 6 การร่วมตัดสินใจ ข้อที่ 7 การควบคุมโดยประชาชน ข้อที่ 8 การร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน และข้อที่ 9 การร่วมรับผลประโยชน์ (สวัสดิการ/เงินปันผล)

ตารางที่ 5.3 ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. การจัดการระบบสหกรณ์	5	1
2. การทำงานเป็นทีม	4	1
3. การสร้างเครือข่าย	4	1
4. การเรียนรู้	4	1
5. การระดมทุน	4	1
6. การตลาด	4	1
7. การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์	4	1
8. การรายงานและประเมินผล	4	1
9. จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก	4	0
10. การมีสินเชื่อ	4	1
11. สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์	4	1
12. ความรับผิดชอบต่อชุมชน	4	1

ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) คือ ข้อ 1 การจัดการระบบสหกรณ์ และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 2 การทำงานเป็นทีม ข้อที่ 3 การสร้างเครือข่าย ข้อที่ 4 การเรียนรู้ ข้อที่ 5 การระดมทุน ข้อที่ 6 การตลาด ข้อที่ 7 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ข้อที่ 8 การรายงานและประเมินผล ข้อที่ 9 จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก ข้อที่ 10 การมีสินเชื่อ ข้อที่ 11 สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์ และข้อที่ 12 ความรับผิดชอบต่อชุมชน เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน

ทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 9 จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก ข้อที่ 1 การจัดการระบบสหกรณ์ ข้อที่ 2 การทำงานเป็นทีม ข้อที่ 3 การสร้างเครือข่าย ข้อที่ 4 การเรียนรู้ ข้อที่ 5 การระดมทุน ข้อที่ 6 การตลาด ข้อที่ 7 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ข้อที่ 8 การรายงานและประเมินผล ข้อที่ 10 การมีสินเชื่อ ข้อที่ 11 สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์ และข้อที่ 12 ความรับผิดชอบต่อชุมชน

ตารางที่ 6 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. ความจำเป็นทั่วไป	4	1
2. ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	4	0
3. ธรรมชาติของชุมชน	4	1
4. การมีสุขภาพที่ดี	5	1
5. การมีอาชีพที่มั่นคง	5	1

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อที่ 4 การมีสุขภาพที่ดี และข้อที่ 5 การมีอาชีพที่มั่นคง และเห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 1 ความจำเป็นทั่วไป ข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี และข้อที่ 3 ธรรมชาติของชุมชน เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ข้อที่ 1 ความจำเป็นทั่วไป ข้อที่ 3 ธรรมชาติของชุมชน ข้อที่ 4 การมีสุขภาพที่ดี และข้อที่ 5 การมีอาชีพที่มั่นคง

ตารางที่ 6.1 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อความ	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	5	1
2. การมีเงินออม	4	0
3. สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม	4	1
4. มีอาหารเพียงพอในการบริโภค	4	1
5. มีรายได้หลายช่องทาง	3	1
6. การไม่มีหนี้สิน	4	1
7. การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ	4	0

ด้านความจำเป็นทั่วไป พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อที่ 1 รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 2 การมีเงินออม ข้อที่ 3 สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม ข้อที่ 4 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค ข้อที่ 6 การไม่มีหนี้สิน และข้อที่ 7 การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ และเห็นด้วยในระดับปานกลาง คือข้อ 5 การมีรายได้หลายช่องทาง เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 2 การมีเงินออม ข้อที่ 7 การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ ข้อที่ 1 รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ข้อที่ 3 สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม ข้อที่ 4 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค ข้อที่ 5 มีรายได้หลายช่องทาง และข้อที่ 6 การไม่มีหนี้สิน

ตารางที่ 6.2 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อความ	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	4	1
2. ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล	4	0
3. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน	4	1
4. ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา	4	1

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาที่เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 1 บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ข้อที่ 2 ชุมชนเรียบริยบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล ข้อที่ 3 มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และข้อที่ 4 ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 2 ชุมชนเรียบริยบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล ข้อที่ 1 บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ข้อที่ 3 มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และข้อที่ 4 ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา

ตารางที่ 6.3 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	5	1
2. ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม	4	1
3. มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ	4	1
4. ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน	5	1
5. สมาชิกรู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน	4	0
6. สมาชิกมีการวางแผนครอบครัว	4	1
7. รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง	4	1
8. การรู้จักพึ่งพาตนเอง	5	1
9. มีคุณธรรมและจิตสำนึก	5	1
10. แก้ไขปัญหาพร้อมกัน	4	0
11. เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์	5	1
12. เข้าใจหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์	4	1

ด้านธรรมาภิบาลชุมชน พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) ได้แก่ ข้อที่ 1 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ข้อที่ 4 ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ข้อที่ 8 การรู้จักพึ่งพาตนเอง ข้อที่ 9 มีคุณธรรมและจิตสำนึก

และข้อที่ 11 เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์ และที่เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 2 ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ข้อที่ 3 มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ข้อที่ 5 สมาชิกรู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน ข้อที่ 6 สมาชิกมีการวางแผนครอบครัว ข้อที่ 7 รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง ข้อที่ 10 แก้ไขปัญหาาร่วมกัน และข้อที่ 12 เข้าใจหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 5 สมาชิกรู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน ข้อที่ 10 แก้ไขปัญหาาร่วมกัน ข้อที่ 1 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ข้อที่ 2 ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ข้อที่ 3 มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ข้อที่ 4 ไม่เอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ข้อที่ 6 สมาชิกมีการวางแผนครอบครัว ข้อที่ 7 รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง ข้อที่ 8 การรู้จักพึ่งพาตนเอง ข้อที่ 9 มีคุณธรรมและจิตสำนึก ข้อที่ 11 เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์ และข้อที่ 12 เข้าใจหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

ตารางที่ 6.4 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. สุขภาพแข็งแรง	4	1
2. ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว	4	1
3. การเข้าถึงบริการสาธารณสุข	5	1
4. มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้	4	1

ด้านการมีสุขภาพที่ดี พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) คือ ข้อที่ 3 การเข้าถึงบริการสาธารณสุข และที่เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 1 สุขภาพแข็งแรง ข้อที่ 2 ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว ข้อที่ 4 การเข้าถึงบริการสาธารณสุข และข้อ 80 มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้รองรับ เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดย

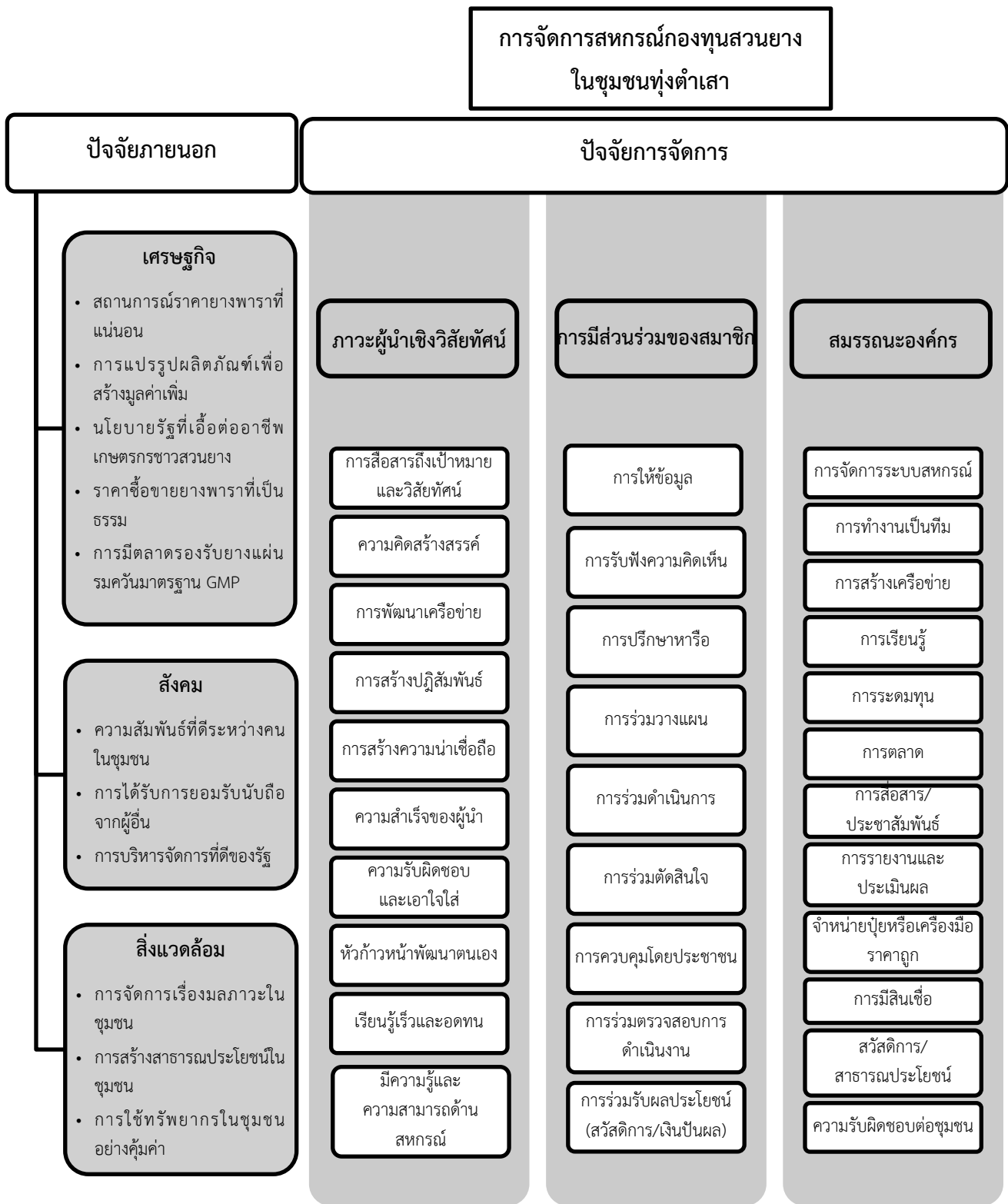
เรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 1 สุขภาพแข็งแรง ข้อที่ 2 ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว ข้อที่ 3 การเข้าถึงบริการสาธารณสุข และข้อที่ 4 มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้

ตารางที่ 6.5 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ข้อคำถาม	ค่ามัธยฐาน	พิสัยอินเตอร์ควอไทล์
1. การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม	4	1
2. ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง	4	1
3. สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น	4	1
4. รายได้ที่เป็นธรรม	4	1
5. ผลประกอบการที่มั่นคง	4	1
6. สวัสดิการสหกรณ์	4	1
7. ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร	4	1
8. ได้รับความรู้และความเข้าใจเรื่องสหกรณ์	5	1

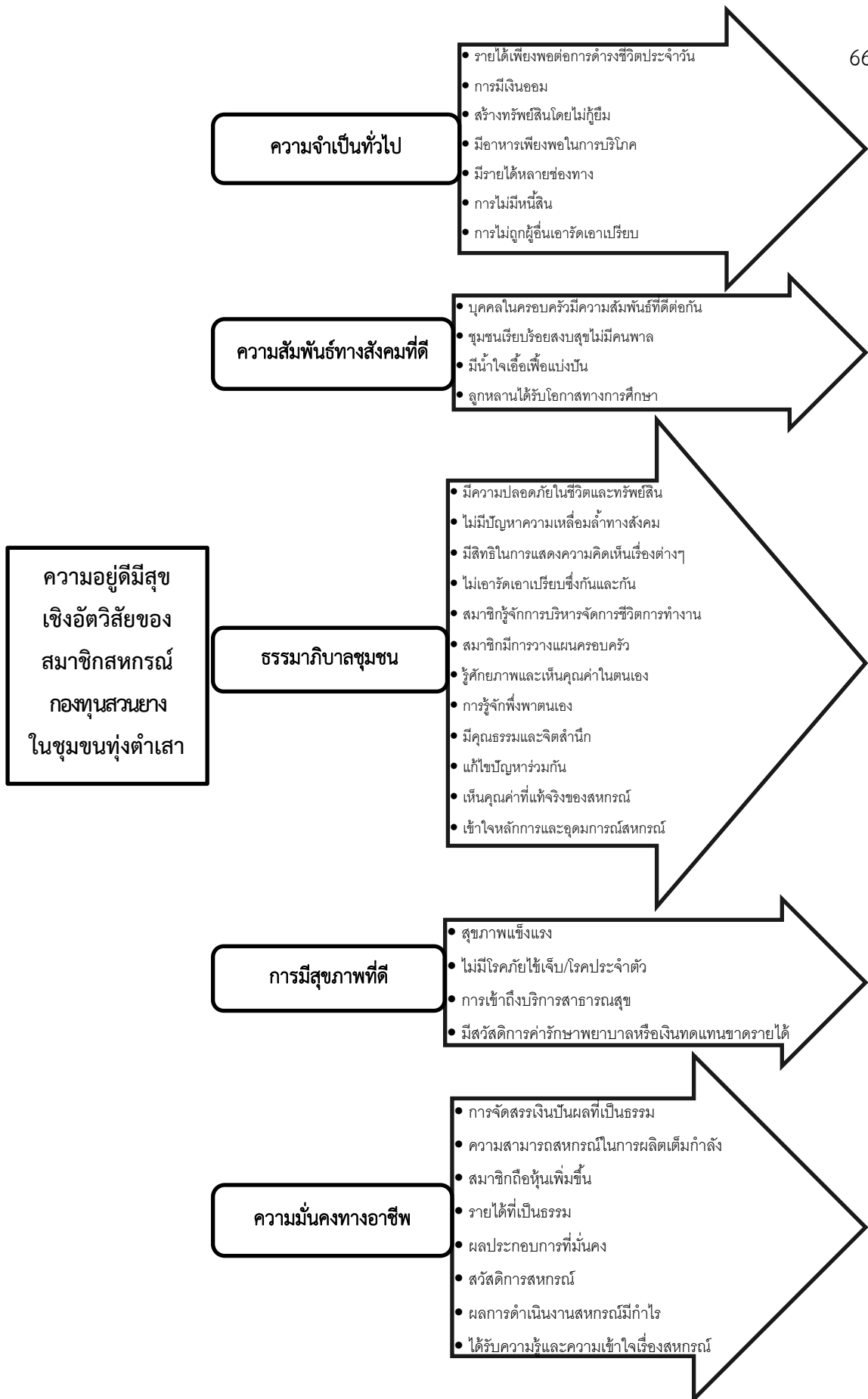
ด้านความมั่นคงทางอาชีพ พบว่า ค่ามัธยฐานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีอาชีพที่มั่นคงของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (มัธยฐานเท่ากับ 5) คือ ข้อที่ 8 ได้รับความรู้และความเข้าใจเรื่องสหกรณ์ และที่เห็นด้วยในระดับมาก (มัธยฐานเท่ากับ 4) ได้แก่ ข้อที่ 1 การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม ข้อที่ 2 ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง ข้อที่ 3 สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น ข้อที่ 4 รายได้ที่เป็นธรรม ข้อที่ 5 ผลประกอบการที่มั่นคง ข้อที่ 6 สวัสดิการสหกรณ์ ข้อที่ 7 ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร เมื่อพิจารณาค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน ทุ่งตำเสา พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ไม่เกิน 1.50) โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ข้อที่ 1 การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม ข้อ 2 ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง ข้อที่ 3 สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น ข้อที่ 4 รายได้ที่เป็นธรรม ข้อที่ 5 ผลประกอบการที่มั่นคง ข้อที่ 6 สวัสดิการสหกรณ์ ข้อที่ 7 ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร และ ข้อที่ 8 ได้รับความรู้และความเข้าใจเรื่องสหกรณ์

สรุปได้ว่า จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้น พบว่ามีข้อคำถามที่สอดคล้องกันจำนวนทั้งหมด 88 ข้อ เมื่อตัดข้อรายด้านออกไปจำนวน 11 ข้อ จะมีข้อคำถามที่สามารถนำไปสู่การออกแบบแบบสอบถามได้ทั้งหมด 77 ข้อ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปและสังเคราะห์ (ภาพที่ 7 และ 8)

ภาพที่ 7 ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

ภาพที่ 8 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ผลการศึกษางานวิจัย เรื่องสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในประเด็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา สามารถวิเคราะห์ค่าเชิงสถิติออกมาได้ 3 รูปแบบ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ตัวแปรเดียว ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปรายบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งนำเสนอโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ และผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น ซึ่งนำเสนอโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์สองตัวแปรหรือการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน นำเสนอโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลายตัวแปรหรือการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น นำเสนอโดยใช้ค่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน โดยนำเสนอผลการวิจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยกับปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และรูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 54.09 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 45.91 ในส่วนของช่วงอายุ พบว่า อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.73 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.91 อยู่ในช่วงอายุ 20 – 30 ปี และอยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.36 ตามลำดับ ในส่วนของสถานภาพต่อสหกรณ์ พบว่า เป็นสมาชิกสหกรณ์/ลูกจ้างมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 89.55 รองลงมา เป็นประธาน/คณะกรรมการสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 6.36 และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 4.09 ตามลำดับ ในส่วนของรายได้ พบว่ามีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท/เดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.82 รองลงมา อยู่ในช่วง 10,000-15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 20.91 และอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และอยู่ในช่วง 15,000-20,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 5.91 และอยู่ในช่วงมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.18 ตามลำดับ ในส่วนของระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.45 และระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 12.27 และระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 11.82 ตามลำดับ และไม่พบว่าสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กรของสมาชิก สหกรณ์กองทุนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยแสดงด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. เศรษฐกิจ	3.78	0.87	มาก
2. สังคม	3.65	0.87	มาก
3. สิ่งแวดล้อม	3.76	0.88	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.73	0.87	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีปัจจัยภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ปัจจัยภายนอกของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 1 ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 2 ปัจจัยภายนอกด้านสังคม ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดการ

ปัจจัยการจัดการ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	3.90	0.72	มาก
2. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	3.83	0.71	มาก
3. สมรรถนะองค์กร	3.91	0.72	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.88	0.72	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีปัจจัยการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ปัจจัยภายนอกของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 3 ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 2 ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งอยู่ในระดับมาก

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ โดยแสดงด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. ความจำเป็นทั่วไป	3.01	0.86	ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	3.87	0.88	มาก
3. ธรรมาภิบาลชุมชน	3.89	0.66	มาก
4. การมีสุขภาพที่ดี	3.86	0.75	มาก
5. ความมั่นคงทางอาชีพ	3.77	0.71	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.68	0.77	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และเมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่าความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 3 ด้านธรรมาภิบาลชุมชนซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 1 ด้านความจำเป็นทั่วไป ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยกับปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ กับปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กรของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง นำเสนอโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยกับปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย &	t	p-value	r	95% ช่วงความเชื่อมั่น	
				ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
1. เศรษฐกิจ	7.723	0.000	0.463	0.353	0.561
2. สังคม	9.442	0.000	0.539	0.539	0.626
3. สิ่งแวดล้อม	9.832	0.000	0.554	0.455	0.640
4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	11.602	0.000	0.618	0.529	0.693
5. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	14.424	0.000	0.699	0.624	0.761
6. สมรรถนะองค์กร	12.647	0.000	0.651	0.567	0.721

จากตารางที่ 10 พบว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยภายนอกด้านสังคม อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น นำเสนอด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย และค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 รูปแบบทั้งหมดของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	0.923	0.177	5.211	0.000
1. เศรษฐกิจ	0.053	0.040	1.331	0.185
2. สังคม	0.112	0.044	2.548	0.012
3. สิ่งแวดล้อม	0.074	0.046	1.593	0.113
4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	0.052	0.068	0.770	0.442
5. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	0.341	0.078	4.364	0.000
6. สมรรถนะองค์กร	0.093	0.075	1.243	0.215
Residual standard error = 0.423			Degree of freedom = 213	
Multiple R ² = 0.5539			Adjusted R ² = 0.541	
F-statistic = 44.07			p-value = .000	

***P<.001

จากตารางที่ 11 แสดงผลการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ด้วยวิธีนำตัวพยากรณ์ทั้งหมดเข้าไปในสมการ (Enter Method) ผลปรากฏว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยภายนอกด้านสังคม ส่วนตัวแปรอีก 4 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 54.1 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.423

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กร ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น นำเสนอด้วยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและค่าความคลาดเคลื่อน (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 รูปแบบสุดท้ายของปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย	Estimate	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่	1.063	0.166	6.408	0.000
1. สังคม	0.139	0.042	3.288	0.001
2. สิ่งแวดล้อม	0.097	0.044	2.182	0.030
3. การมีส่วนร่วม	0.456	0.051	8.883	0.000
Residual standard error = 0.4249		Degree of freedom = 216		
Multiple R ² = 0.5433		Adjusted R ² = 0.537		
F-statistic = 85.65		p-value = .000		

***P<.001

จากตารางที่ 12 แสดงผลรูปแบบสุดท้ายหรือสมการที่เหมาะสมที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา โดยวิธีการนำตัวแปรออกจากรูปแบบ (Backward Method) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ส่วนปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยภายนอกด้านสังคม และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยสูงที่สุด (B=0.456) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสังคม (B=0.139) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (B=0.097) โดยมีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ร้อยละ 53.7 และความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 0.4249

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ประเด็นการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา ได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เทคนิคเดลฟาย และวิเคราะห์จากค่าสถิติ ซึ่งนำเอาประเด็นจากข้อเสนอแนะไปอภิปรายร่วมกันโดยใช้แนวทางการสนทนากลุ่ม พบว่าควรมีการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสังคม และการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียด ดังนี้

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ปัจจัยด้านการจัดการ นับว่ามีผลอย่างมากต่อสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์จะต้องมีความผูกพันและทำงานเกี่ยวข้องกับสหกรณ์โดยตรง โดยเฉพาะในด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก พบว่าส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขต่อสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ จึงควรมีการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมของสมาชิก : สมาชิกตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในทุกกระบวนการ

ประการที่ 1 สหกรณ์ต้องให้ความสำคัญในหลักการสหกรณ์ที่ 5 ได้แก่ การศึกษาฝึกอบรม และสารสนเทศ โดยมีแผนงานและตัวชี้วัดอย่างชัดเจนในการให้การศึกษา และจัดฝึกอบรมการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศอย่างเพียงพอทุกปี

ประการที่ 2 สหกรณ์ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกระบวนการการมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมกันแก้ไขปรับปรุงเมื่อประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาสถานการณ์ราคายางตกต่ำ หากสมาชิกอยู่รวมกันเป็นกลุ่มได้อย่างเข้มแข็งก็จะพอให้มีอำนาจต่อรองขึ้นมาบ้าง

ประการที่ 3 สหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก เพราะการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ธุรกิจ มากกว่าการสร้างสังคมสหกรณ์ สหกรณ์ต้องให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานของสหกรณ์ และแผนการมีส่วนร่วมเพื่อความร่วมมือครบทุกกระบวนการ ตั้งแต่ร่วมคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผลประโยชน์ และปรับปรุงแก้ไขให้มากขึ้น และครบทุกมิติตามนิยามของคำว่าสหกรณ์

ประการที่ 4 การประชุมของสหกรณ์เป็นพื้นฐานของโครงสร้างที่สำคัญต่อองค์กร สหกรณ์ไม่ควรเน้นหนักเฉพาะการประชุมคณะกรรมการ หรือการประชุมใหญ่เพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ เท่านั้น แต่สหกรณ์ควรเพิ่มความสำคัญเรื่องการประชุมย่อยของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้รับทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ได้มากขึ้น และยังรวมถึงการได้รับความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับด้านสหกรณ์ และการ ประกอบอาชีพ

ประการที่ 5 การส่งเสริมความรู้ด้านอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เพราะ อุดมการณ์สหกรณ์ คือความเชื่อที่ทุกคนมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมในรูปแบบสหกรณ์นั้น จะทำให้เกิด การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พึ่งพาอาศัยกัน และสร้างความเข้มแข็งหรือสันติสุขในสังคมได้

ประการที่ 6 สร้างความร่วมมือกับหน่วยธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับสมาชิก สหกรณ์ การสร้างอาชีพให้กับสมาชิกโดยใช้วิธีการสหกรณ์ เป็นองค์การสื่อกลางในการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขัน การพัฒนาอาชีพ และรายได้ภาคครัวเรือนที่จำเป็น โดยเฉพาะการให้ภาค ธุรกิจหรือองค์กรเอกชน (BU) เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหามากขึ้น เพื่อให้ความต้องการซื้อและ ความต้องการขายในตลาดที่มีความสมดุลกัน

ประการที่ 7 ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง การทำงานของ ภาครัฐอย่างจริงจังและเอาจริง สามารถช่วยแก้ปัญหาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันให้กับ เกษตรกรชาวสวนยางได้ เช่น นโยบายส่งเสริมการใช้ยางพาราของหน่วยงานภาครัฐ (สคร.) ซึ่งหาก ภาครัฐมีการสนับสนุนนโยบายดังกล่าว และกระตุ้นให้เกิดผลแบบรูปธรรม นับว่าจะสามารถช่วย แก้ปัญหาได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากปัจจุบันมีการขยายตัวของหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสังคม

ความอยู่ดีมีสุขด้านสังคมนับว่าเป็นด้านที่สำคัญที่สุด ที่มีผลต่อสมาชิกสหกรณ์ใน ชุมชนทุ่งตำเสาอย่างมาก โดยทางสถิติพบว่ามีผลมากกว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่าสมาชิก สหกรณ์ยังคงต้องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในลักษณะเพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมองค์กรที่ดี และเห็นถึง ความสำคัญของการรวมกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและสามัคคีภายในชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปรับเปลี่ยนทัศนคติอย่างมีอุดมการณ์ร่วมกัน และสร้างความร่วมมือร่วมใจผ่าน กิจกรรมในชุมชนอย่างเข้มแข็ง

ประการที่ 1 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนและเสริมสร้าง การเห็นคุณค่าในตนเองของสมาชิกสหกรณ์

ประการที่ 2 สหกรณ์ต้องสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อ สร้างจิตสำนึกที่ดีงามให้กับสมาชิก

ประการที่ 3 สหกรณ์ต้องให้ความสำคัญเป็นธรรมและเคารพในศักดิ์ศรีของสมาชิก ไม่กีดกัน หรืออคติต่อฐานะความเป็นอยู่ สถานะทางเพศ สถานะทางการเมือง หรือสถานะทางศาสนา โดยให้ทุกคนมีสิทธิเสมอกันในฐานะมนุษย์คนหนึ่งอย่างเท่าเทียม

ประการที่ 4 ปรับเปลี่ยนด้านทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติด้านทุนนิยม ซึ่งต้องการขายน้ำยางให้ได้ราคาสูง ถ้าสหกรณ์ซื้อในราคาที่ต่ำกว่าผู้ค้ารายอื่น สมาชิกสหกรณ์จะไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เพราะยึดรายได้ที่เป็นตัวเงินเป็นหลัก โดยคิดว่าถ้ามีเงินอย่างเดียวแล้ว ชีวิตจะอยู่ดีมีสุข เนื่องจากสมาชิกแต่ละคนมักจะให้ความสำคัญกับการลงทุน ในรูปปันผลสูง คือหวังปันผลเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ผู้บริหารต้องทำสหกรณ์ให้มีการแสวงหากำไร เพราะกลัวสมาชิกจะขาดความร่วมมือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์จึงเข้าถึงได้ยาก

ประการที่ 5 สหกรณ์ต้องจัดให้มีเงินกองทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและครอบครัว โดยการจัดสรรจากเงินกำไรสุทธิหรือเงินอื่นใด เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนทุนและสงเคราะห์ในเรื่องทุนการศึกษา ค่ารักษาพยาบาล เงินตอบแทนยามสูงวัย เงินช่วยเหลือยามสมาชิกเสียชีวิต หรือยามที่ประสบภัยธรรมชาติ

ประการที่ 6 หน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนสหกรณ์ มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอทำให้การเข้ามาดูแลและสนับสนุนไม่ทั่วถึง การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ทำให้สมาชิกขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องระบบสหกรณ์ที่ถูกต้อง จึงทำให้สมาชิกเองเมื่อนำไปปฏิบัติจริงยังไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นภาครัฐจึงควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประการที่ 7 สหกรณ์ต้องพยายามลดต้นทุนและรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกในราคาที่เป็นธรรมและสู้กับราคาท้องตลาดได้ ซึ่งคล้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานสหกรณ์สู่ GMP ซึ่งนอกจากผลทางตรงจะเป็นการพัฒนาคุณภาพยางแผ่นรมควันให้สามารถขายได้ในราคาดีแล้ว ยังส่งผลทางอ้อมโดยการลดต้นทุนการผลิตได้อีกด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการแก้ไขปัญหาระยะยาวและเป็นโอกาสที่ดีในการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยไม่ต้องลงทุนในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

ประการที่ 8 สหกรณ์ต้องเอาใจใส่ต่อสมาชิกเพื่อให้เกิดความสุขของชุมชน และหากสหกรณ์ควรมีแผนกจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคในครัวเรือนและสินค้าการเกษตรที่จำเป็นให้สอดคล้องกับอาชีพของสมาชิก ก็จะทำให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากประหยัดค่าใช้จ่ายได้ อีกทั้งสหกรณ์ต้องส่งเสริมสนับสนุนจูงใจให้สมาชิกมีการออมเงินอย่างเป็นกิจจะลักษณะและสม่ำเสมอจนเป็นลักษณะนิสัย และมีเงินออมเพียงพอต่อการใช้ชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคต และให้ความสำคัญกับการสร้าง Passive income ของสมาชิกทั้งในปัจจุบันและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตเมื่อยามสูงวัย โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น เช่น ระบบการจ่ายเงินแบบโอนเข้าระบบบัญชีเงินฝากอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะทำให้สมาชิกสหกรณ์มีเงินออมอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

สมาชิกสหกรณ์หรือสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา ล้วนมีสิทธิในการใช้หรือบริโภคทรัพยากรที่มีในชุมชน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม หากใช้เกินความจำเป็นและไม่มีการควบคุม อาจทำให้มีการนำทรัพยากรในทางที่ไม่เหมาะสมได้ แม้แต่ในบทบาทสหกรณ์หรือองค์กรชุมชนเองก็ตาม จะต้องเคารพกติกาและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิสิ่งแวดล้อมของคนในชุมชนร่วมกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมาชิกบริโภคทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ประการที่ 1 สหกรณ์ต้องสนับสนุนให้สมาชิกสหกรณ์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ที่อยู่อาศัยที่มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือความเสี่ยงต่อผู้อื่นในชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้คนในชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เมื่อชุมชนไม่มีคนพาลและสงบสุขเรียบร้อย ก็จะส่งผลให้คนในชุมชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีตามไปด้วย

ประการที่ 2 นอกจากนี้สหกรณ์ควรมีการจัดสรรกำไรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณี การสนับสนุนกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ ตามหลักการสหกรณ์ ที่ 7 ว่าด้วย เรื่องการห่วงใยอาหารต่อชุมชน โดยสหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ ซึ่งควรทำเป็นประจำและสม่ำเสมอ

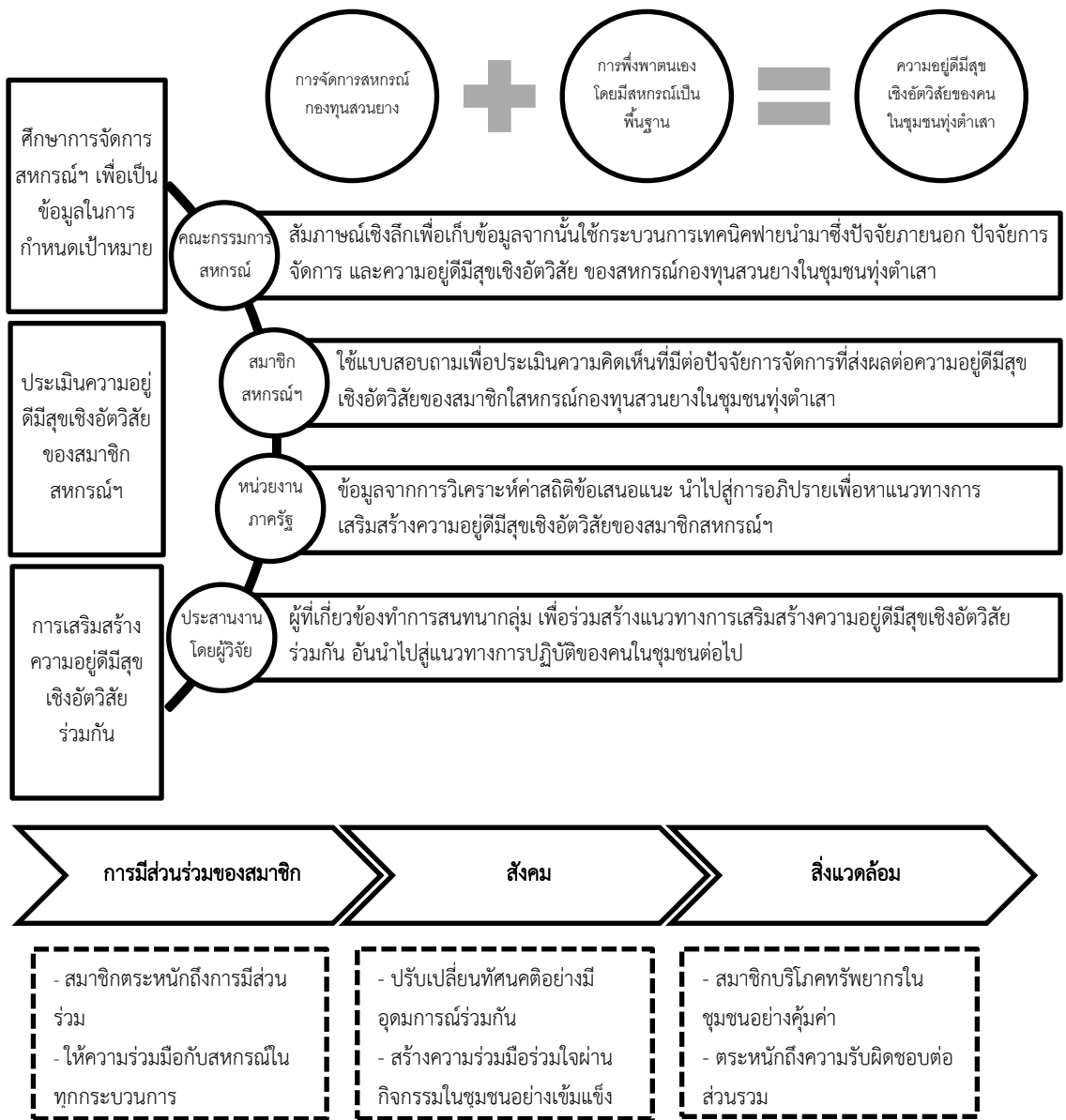
ประการที่ 3 สหกรณ์ต้องมีส่วนรับผิดชอบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากกระบวนการผลิตยางแผ่นรมควัน โดยมีการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศูนย์วิจัยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา หรือสำนักงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินผลกระทบด้านมลพิษหรือมลภาวะที่เกิดขึ้นในชุมชน และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของสหกรณ์ที่มีต่อสมาชิกสหกรณ์ เอง หรือบทบาทสหกรณ์ที่มีต่อสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา เพื่อให้คนในชุมชนได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด และปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อันเกิดจากกระบวนการสหกรณ์กองทุนสวนยางนั่นเอง

ประการที่ 4 ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสุขภาพชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการยกระดับมาตรฐานสหกรณ์ ที่เน้นเรื่องความสะอาดหรือสุขอนามัยเป็นมาตรฐาน ทั้งนี้ ไม่ใช่แค่ความสะอาดของสหกรณ์ โรงเรือน กระบวนการ หรือวัตถุดิบการผลิตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการที่คนงานได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และที่สำคัญคือคนในชุมชนไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมอันก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมาหรือได้รับความเดือดร้อนทั้งทางกายและใจ

ประการที่ 5 สมาชิกปรับตัวได้และมีรายได้เสริม รายได้เสริมนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น นอกเหนือจากรายได้ปกติ เช่น การมีรายได้จากการปลูกผัก เลี้ยงปลา ทำดอกไม้บายางในชุมชน ซึ่งสมาชิกเองต้องไม่ยึดติดกับพฤติกรรมเดิม เข้าใจสถานการณ์และเปิดใจเรียนรู้การทำอาชีพใหม่ ๆ ที่จะ

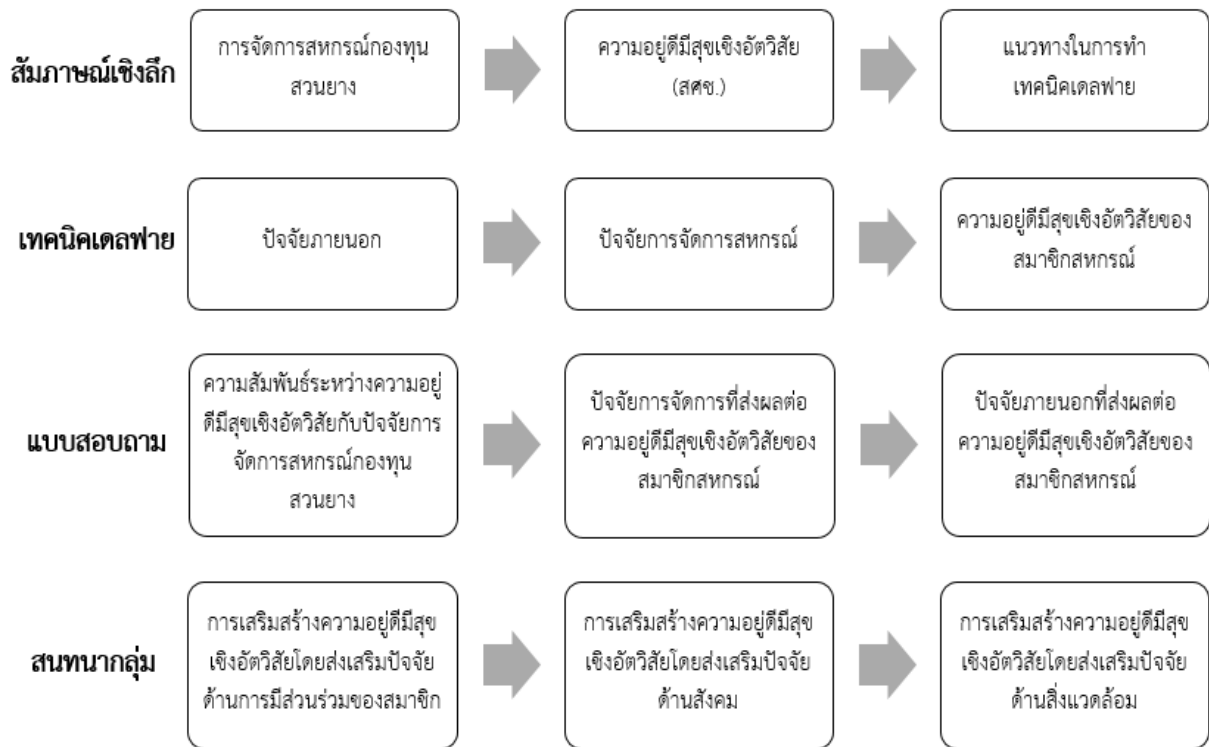
สามารถแก้ไขปัญหาการดำรงชีพ ทั้งนี้ ประยุกต์ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย และสมรรถะ รู้จักการผสมผสานและใช้ที่ดินอย่างคุ้มค่านอกเหนือจากการทำสวนยางเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการทำปศุสัตว์ในชุมชนอีกด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการใช้ทรัพยากรจากสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

ดังนั้น การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจุบันสมาชิกสหกรณ์เองหันมาให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเอง และการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุมากขึ้น เนื่องจาก สมาชิกมีบทเรียนและการเรียนรู้ว่าการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน ดังนั้น การที่จะเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสาได้นั้น ควรมีการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการจัดการด้านการจัดการ ทั้งในส่วนของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยคณะกรรมการมีการจัดการและบริหารงานอย่างต่อเนื่อง มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยสมาชิกตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในทุกกระบวนการ และสมรรถนะองค์กร โดยการยกระดับสหกรณ์กองทุนสวนยางเข้าสู่มาตรฐาน GMP เพื่อแก้ไขปัญหาในระยะยาว อีกทั้ง ควรมีการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านเศรษฐกิจ โดยภาครัฐมีความจริงจัง สมาชิกเรียนรู้การปรับตัวและร่วมมือทางธุรกิจกับกลุ่ม Business Unit (BU) ท่ามกลางสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ควรมีการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านสังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติอย่างมีอุดมการณ์ร่วมกัน และสร้างความร่วมมือร่วมใจผ่านกิจกรรมในชุมชนอย่างเข้มแข็ง สุดท้ายควรมีการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยสมาชิกบริโภคทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์
กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

ภาพที่ 10 สันเคราะห์การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับสมาชิกสหกรณ์
กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษางานวิจัยเรื่องสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

สำหรับการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลจากข้อค้นโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกและเทคนิคเดลฟาย พบประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง และความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสนานั้น จะเกิดขึ้นไม่ได้หากสมาชิกในชุมชนรู้สึกไม่มีความสุข หรือความพึงพอใจในชีวิตไม่ว่าจะเป็นในการดำรงชีวิตในมิติใดก็ตาม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น โดยนอกเหนือจากสหกรณ์มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมก็สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกสหกรณ์และสมาชิกในชุมชนได้ สำหรับประเด็นเศรษฐกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 267-274) ที่ศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง โดยอธิบายถึงมิติด้านรายได้ รายได้ของบุคคลเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยทั้งในระดับบุคคลและครัวเรือน ปัจจัยด้านรายได้เกี่ยวพันกับการทำงาน โดยรายได้ที่เพียงพอต่อการครองชีพทำให้มีปัจจัยสี่ที่สมบูรณ์ ส่งผลให้เกิดความอบอุ่นและมีความสุขจิตใจเบิกบาน รู้สึกมั่นคงในชีวิต และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในสังคม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยบางโครงการพบว่าความสัมพันธ์ของรายได้กับความสุขนี้มีอยู่จนถึงรายได้ระดับหนึ่ง หลังจากนั้นจะเกิดจากความพึงพอใจในชีวิตด้านอื่น ๆ มากกว่า ส่วนการศึกษาความสุขในระดับครัวเรือนของไทยพบว่า ผู้ที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้สูงและไม่มีหนี้สินมีความสุขสูงสุด และยิ่งสอดคล้องกับ ชลิต ศานติวรางคณา และดิเรก ธรรมารักษ์ (2558) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ภาคกลาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณารายประเด็นด้านเศรษฐกิจ พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีเงินออมแต่มีภาระหนี้สิน ซึ่งกั๊ยมเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากที่สุด เช่นเดียวกับ กุสุมา โกลล (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของ

เกษตรกรชาวสวนยางในยุคเศรษฐกิจถดถอย : ศึกษากรณีจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช พบว่าการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั้น เกษตรกรชาวสวนยางได้เสนอในเรื่องราคาผลผลิตมากที่สุด โดยต้องการให้มีราคาสูงอย่างสม่ำเสมอ เพราะผลผลิตที่ขายได้หมายถึงรายได้ที่จะนำมาเลี้ยงครอบครัว ส่วนด้านชีวิตการทำงานต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลเรื่องกองทุนการทำสวนยาง รวมถึงให้คำแนะนำความรู้ทางวิชาการแก่เกษตรกรสม่ำเสมอ สรุปได้ว่า เกษตรกรจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมส่วนบุคคลของแต่ละคนมากกว่า เนื่องจากแต่ละคนมีพื้นฐาน และความพึงพอใจในชีวิตที่แตกต่างกัน สิ่งที่สำคัญคือการรู้จักพอประมาณตามอัตภาพของตนเอง ทั้งนี้ ทัศนีย์ สุขวารี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตด้านชีวิต ครอบครัวและชุมชนของชาวไทยมุสลิมในชุมชนชนบท : ศึกษากรณีตำบลลิตร อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา พบว่าเป็นชุมชนชนบทที่ยึดหลักศาสนาในการดำรงชีวิต มีความสัมพันธ์แบบครอบครัวขยาย มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวมีความมั่นคง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ชี้วัดพบว่า คุณภาพชีวิตทั้งด้านชีวิตครอบครัวและชีวิตชุมชนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง นอกจากนี้ วิลาวรรณ มณีบุตร และพิพัฒน์ ไทยอารี (2559, น. 508) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยางต่อนโยบายแก้ปัญหาความเดือดร้อนเนื่องจากราคา ยางพาราตกต่ำ กรณีศึกษา: ตำบลเขาต่อ อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางล้วนจำเป็นต้องใช้แรงงานในการทำสวนยาง และการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เนื่องจากรายได้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อครอบครัวและคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อราคายางพาราตกต่ำทำให้มีรายได้น้อยและได้รับความเดือดร้อน

สำหรับประเด็นด้านสังคมนั้น จะเห็นได้ว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในรูปแบบขององค์กรชุมชน เมื่อมีนโยบายเข้ามาในชุมชน จึงเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน และมีการดำเนินการโดยสมาชิกในชุมชนเอง ดังนั้น การจะวิเคราะห์หรือวัดถึงความอยู่ดีมีสุขจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ด้านสังคมระหว่างคนในชุมชนเอง และชุมชนกับภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับ รุจิรา ศรีจันทร์ และนิกร สางห้วยไพร (2560) ที่ศึกษาเรื่องความสุขและความอยู่ดีมีสุขของเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงกระบือ ภายใต้โครงการพัฒนาพันธุ์กรรมกระบือปลักในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี พบว่าระดับความอยู่ดีมีสุขและความสุขของเกษตรกรในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือฟาร์มเครือข่ายของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี มีความอยู่ดีมีสุขในด้านเศรษฐกิจและด้านสุขภาพอนามัย ในระดับมาก ส่วนด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านวัฒนธรรม และความเชื่อ และความอยู่ดีมีสุขโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับความสุขจากผลรวมคะแนนจากคำถาม 29 ข้อ พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงอยู่ในระดับมีความสุขมาก เช่นเดียวกับ อารี จำปาปลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 267-269) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง พบว่าประเด็นที่ครอบคลุมประเด็นความอยู่ดีมีสุข คุณภาพชีวิต และความสุข ใน 8 มิติ ได้แก่ การ

มีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่ปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัย และเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งพบว่าทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุข ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัว และยังสอดคล้องกับ ภูเบศร์ สมุทรจักร, อีรินุช ก้อนแก้ว และริฏวัน อุเต็น (2560, น. 46) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขในครอบครัวของคนไทย พบว่าชีวิตครอบครัวในแต่ละยุคสมัย มีความเปราะบางในตัวของมันเอง เป็นความเปราะบางในรูปแบบใหม่ ความ “อยู่ดีมีสุข” ขึ้นอยู่กับการที่คนในครอบครัวเห็นคุณค่าของสถาบันครอบครัว และคุณค่าของกันและกัน พยายามช่วยเหลือเกื้อกูลกันในบริบทที่สร้างข้อจำกัดใหม่ ๆ ในสังคม ซึ่งภาครัฐและเอกชนต้องมีบทบาทในการสร้างกลไกที่เอื้อต่อการสร้าง และดูแลครอบครัวให้อยู่ดีมีสุข

สุดท้าย สำหรับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา นั้น นับว่ามีบทบาทการรับผิดชอบต่อชุมชนทุ่งตำเสาที่เห็นได้ชัดเจน คือการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมโดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น บทบาทของสหกรณ์อันเป็นองค์กรชุมชนโดยตรงคือการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว นอกเหนือจากการพึ่งพิงรัฐ อีกทั้ง ยังมีบทบาททางอ้อมโดยการรักษาสถิติด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกสหกรณ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชนให้ยังคงอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ (Rihoy & Maguranyang อ้างถึงใน นิตยา โพรีนอก, 2557) ที่พูดถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน ว่าเป็นการยอมรับและรับรองสิทธิชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถือว่ามีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติฐานชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรของตนเองได้ เพราะชุมชนจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของตนและชุมชน ในขณะเดียวกันชุมชนก็ดูแลทรัพยากรไปด้วย ซึ่งส่งผลต่อความยั่งยืนและมั่นคงของประเทศในอนาคต และยังสอดคล้องกับ นภาพร เวชกามา และรวี ชาญเชษฐ (2556, น. 175) ที่ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดบึงกาฬ พบว่าการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตจากทำนาเป็นทำสวนยางพารา ทำให้เกษตรกรพบอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อรับซื้อยางพารา และแหล่งบริการความรู้ในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาการทำงานของเกษตรกร ซึ่งแตกต่างจากคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ที่รู้วิธีการปรับตัวและแก้ไขปัญหา ดังนั้น คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนจึงไม่ใช่คุณภาพชีวิตที่เกิดจากจำนวนรายได้หรือเงินปันผลที่จะได้รับเท่านั้น แต่เป็นคุณภาพชีวิตที่สมาชิกจะได้รับความเป็นธรรม ดำรงชีวิตอย่างไม่มีหนี้สินและไม่ถูกเอาเปรียบ และได้รับโอกาสจากรัฐที่เอื้อต่ออาชีพเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว อันเกิดจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางนั่นเอง

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ อารี จำปากลาง, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 211-214) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุข : ความฝันหรือความจริง อธิบายถึงการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์รวม 7 ด้าน คือเพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีเศรษฐกิจเข้มแข็ง มีเสถียรภาพและยั่งยืน รักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาคน ซึ่งยึดกรอบแนวคิดการพัฒนาคนที่ครอบคลุม การมีสุขภาพดี มีการศึกษา มีชีวิตการงานดี มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นและอยู่ในชุมชนที่ปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวก เข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และสมรรถนะองค์กร ปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ในการวิเคราะห์บทบาทของประธานสหกรณ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสหกรณ์ และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ในการวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์นั้น สำหรับด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้น พบว่าสอดคล้องกับ วรัญญา เยาวรัตน์ ลี และคณะ (2560, น. 125-126) ที่ศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์การธุรกิจในประเทศไทย อธิบายว่าภาวะของผู้นำนั้นสามารถส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการ ทำให้องค์การมีขีดสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับการบริหารจัดการที่สามารถส่งผลโดยตรงในการทำให้องค์การมีขีดสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้น และในส่วนของการบริหารจัดการสามารถส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์การและมีสมรรถนะที่เพิ่มสูงขึ้นนั้น สามารถส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์การนั่นเอง เช่นเดียวกับ เรียมใจ คุณสมบัติ (2554) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา อำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ระดับวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำดังกล่าวประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ด้านสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา สรุปได้ว่า เมื่อองค์กรเข้มแข็งก็สามารถทำให้สมาชิกเข้มแข็งตามไปด้วย และเมื่อสมาชิกในชุมชนเกิดความพึงพอใจในชีวิต อันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนต่อไปได้ ดังนั้น บทบาทของสหกรณ์อันเป็นองค์กรชุมชนโดยตรงคือการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว นอกเหนือจากการพึ่งรัฐเพียงอย่างเดียว

สำหรับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก สอดคล้องกับ อารี จำปาปลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 211-214) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุข : ความฝันหรือความจริง ที่อธิบายถึงด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคม พลเมืองชาวไทยยังมีส่วนร่วมในทางการเมืองและการเป็นสมาชิกองค์กรต่าง ๆ ทางสังคมในสัดส่วนที่ไม่มากนัก ความไม่มีเสถียรภาพในทางการเมือง การบริหารราชการแผ่นดินที่ขาดธรรมาภิบาล และความบกพร่องในการบริหารจัดการกลุ่มสหกรณ์ ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นและการไม่ไว้วางใจ จึงจำเป็นต้องมีการยกระดับความฉลาดรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน เพื่อเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในองค์กรชุมชนให้มากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ รัฐบาลยังต้องเร่งดำเนินการ เพื่อรับมือกับสถานการณ์เปราะบางต่อความเป็นอยู่ที่ดีในเกือบทุกมิติที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชากร เช่นเดียวกับ วัลลภา ช่างเจรจา และสมจิต แคนสีแก้ว (2554, น. 168) ที่ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์กลวิธีพัฒนาคุณภาพชีวิต ชาวสวนยางพาราแถบลุ่มน้ำโขง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ชาวสวนยางพาราได้ให้ความหมายของ คุณภาพชีวิตไว้ว่าเป็นความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย อบอุ่น ความพึงพอใจ สมหวัง สมที่ตั้งใจไว้ ความสามารถ ควบคุมชีวิตวางแผนชีวิต มีอำนาจในการควบคุมชีวิต และความสุขที่ได้ช่วยตัวเองและสังคมซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเงิน 2) ด้านสุขภาพ 3) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว 4) ด้านความสัมพันธ์ในชุมชน นอกจากนี้ อุทัย ปริญาสุทธีพันธ์ (2559, น. 134-137) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุมชน : ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง พบว่าการพัฒนาโดยการใช้ความอยู่ดีมีสุขเป็นตัวขับเคลื่อนนั้น จะมีตั้งแต่ในระดับชาติ ระดับประเทศ และระดับชุมชน โดยในระดับชุมชนมีเป้าหมายอยู่ที่การสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้แก่ชุมชน ซึ่งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสิ่งที่ต้องตระหนักคือสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ชุมชนจึงจำเป็นต้องปรับตัวโดยมีการพัฒนาที่หลากหลายรูปแบบ และใช้ทุนทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขของชาวบ้านในชุมชน สรุปได้ว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางกับการเป็นองค์กรชุมชนเพื่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของคนในชุมชน ความอยู่ดีมีสุขในที่นี้จึงไม่ใช่แค่ความสุขเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการได้รับปัจจัยความจำเป็นขั้นพื้นฐาน และความยั่งยืนของคุณภาพชีวิตอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาความอยู่ดีมีสุขจึงควรพัฒนาในทุกมิติที่มีความเกี่ยวข้องกัน

สุดท้าย สำหรับด้านสมรรถนะองค์กร สอดคล้องกับ กิติพัฒน์ ดามาพงษ์ (2559) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาเรื่องความสุข ความพึงพอใจ ต่อความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่าความพึงพอใจต่อองค์กรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความสุขในการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ ประสพชัย พสุนนท์ (2558, น. 86) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย : ทฤษฎีฐานรากจากข้าราชการของกรมส่งเสริม

สหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่าการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ส่งผลดีต่อ เศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม อีกทั้งการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรจะเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนา สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือในการดูแลความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีความ มั่นคงในชีวิต อีกทั้งวิธีการสหกรณ์ยังช่วยให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ สุวัฒน์ แก้วกล้า (2559, น. 106) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ ความอยู่ดีมีสุขและความผูกพัน พบว่าการรับรู้ต่อปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง = 3.40 แต่ความอยู่ดี มีสุข และความผูกพันอยู่ในระดับสูง = 3.94 ส่วนใหญ่อยู่ด้วยรักและผูกพัน 68.33% โดยปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญและพึงพอใจ ในระดับสูง ได้แก่ ความมั่นคงในการ ทำงาน = 3.87 งานที่ทำหาย = 3.80 สัมพันธภาพกับหัวหน้างาน = 3.67 และการสื่อสารภายใน องค์กร = 3.49 โดยการศึกษาดังกล่าวเป็นการสะท้อนสภาพความเป็นอยู่และการรับรู้ของบุคลากร กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความตระหนักในการบริหารจัดการบุคลากรได้ตรงปัญหาและความต้องการ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของโรงพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลมหาสารคาม สรุปได้ว่า การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขหรือคุณภาพชีวิต โดยมีทั้งในระดับประเทศ คริวเรือน และบุคคล และการศึกษาเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ นักเรียน สมาชิกขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นการศึกษาวิจัยใน พื้นที่เล็ก ๆ หรือพื้นที่เจาะจง เช่น จังหวัดต่าง ๆ ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล องค์กรต่าง ๆ ดังนั้น จึง สอดคล้องกับการศึกษาความอยู่ดีมีสุขในระดับปัจเจกของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน ทุ่งตำเสา ซึ่งมีบริบทเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมานั่นเอง

ดังนั้น ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมี สุขเชิงอัตวิสัยนั้น จึงเป็นการมองความสุข ความอยู่ดีมีสุข และคุณภาพชีวิต โดยมีเครื่องมือและวิธีการ แตกต่างกันตามมิติและบริบทพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรจะมีคุณภาพชีวิตหรือมีความสุขได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัย แวดล้อมส่วนบุคคล โดยการมีรายได้ที่เพียงพอและรู้จักพอประมาณ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ดำรงชีวิต อย่างมีความสุข ซึ่งการจะสร้างคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขที่ยั่งยืนได้นั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากบทบาท สหกรณ์ในการรักษาสีทิวทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกสหกรณ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชนให้ คงอยู่ในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน นอกจากนี้ การพัฒนาความอยู่ดีมีสุขจึงควร พัฒนาในทุกมิติ โดยเฉพาะสหกรณ์เอง ที่เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี ของรัฐ อันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุข ต้องมีความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายในสังคม เพื่อให้เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ซึ่งรัฐเป็นเพียงผู้หนุนนำแต่บทบาทของสหกรณ์นั้นสำคัญกว่า หากสมาชิกเข้าใจหน้าที่ และปฏิบัติตามย่อมเกิดความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสนานั้น มีองค์ประกอบหรือตัวแปรทั้งหมด 77 ตัว

แปร ผู้วิจัยจึงจัดตัวแปรที่มีลักษณะคล้ายกันอยู่ในด้านเดียวกัน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ มีนัยยะสอดคล้องกับ บัวพันธ์ และคณะ (2560) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความอยู่ดีมีสุขของชนบทอีสานในรอบ 10 ปี พบว่าจากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ เป้าหมายจำเป็นของปัจเจกที่มีความสำคัญในระดับมากไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง ส่วนเป้าหมายจำเป็นที่มีความสำคัญน้อยมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดกลุ่มเป้าหมายที่จำเป็นขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีจำนวนตัวแปรหลายตัวแปร ให้เป็นองค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขทางอัตวิสัยของคนชนบทอีสาน มีองค์ประกอบทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ ความจำเป็นทั่วไป การมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนไม่ทอดทิ้งกัน วินัยและการศึกษาของลูก ธรรมาภิบาลชุมชน การศึกษาอาชีพ และมีสุขภาพดีนั่นเอง เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ที่อธิบายถึงแนวคิดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันหมายถึงสภาวะที่คนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และปัญญา โดยบูรณาการกับประเด็นเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความเป็นองค์รวม อันนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีสุขภาพะ ประกอบด้วย สุขภาพกายดี สุขภาพจิตดี และคิดเป็น ทำเป็น 2) เศรษฐกิจเป็นธรรมและเข้มแข็ง ประกอบด้วย การมีสัมมาชีพ เศรษฐกิจเข้มแข็ง และมีความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ 3) ครอบครัวอบอุ่น ประกอบด้วย บทบาทครอบครัวที่เหมาะสม และสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว 4) ชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วย ชุมชนพึ่งตนเองได้ ชุมชนเกื้อกูลกัน และการมีส่วนร่วมของชุมชน 5) สภาพแวดล้อมดี ประกอบด้วย มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความปลอดภัยในชีวิต มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีระบบนิเวศสมดุล และ 6) สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล ประกอบด้วย การมีจิตสำนึก ประชาธิปไตย และสังคมที่มีธรรมาภิบาล

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไป องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต การมีเงินออม สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม มีอาหารเพียงพอในการบริโภค มีรายได้หลายช่องทาง การไม่มีหนี้สิน และการไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ ซึ่งสอดคล้องกับ จิรายุ สุขนครรัตน์ (2550) ที่อธิบายว่า รายได้ของบุคคลเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจปัจจัยหนึ่ง ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย หรือระดับความสุขที่ปัจเจกประเมินตนเอง โดยปัจจัยด้านรายได้มีความเกี่ยวข้องกับการทำงาน เพราะการมีงานหรืออาชีพที่มั่นคง จะนำไปสู่การเกิดรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตและมีเงินเหลือเก็บออม ทำให้มีที่อยู่อาศัย มีการศึกษา มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ส่งผลให้มีความอบอุ่นและทำให้เกิดความสุข มีจิตใจเบิกบาน มีความรู้สึกมั่นคงในชีวิต รู้สึกมีคุณค่า และมีความสุข พร้อมที่จะมีส่วนร่วมในสังคมและให้ความร่วมมือในทางารเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับกับ อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้ม

เจริญ (2561, น. 235-239) ที่ศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง อธิบายถึงการมีรายได้ที่เพียงพอและมั่นคงเป็นปัจจัยกำหนดฐานะความเป็นอยู่ที่ช่วยให้ชีวิตของคนมีความอยู่ดีมีสุขได้ การมีรายได้ที่ตินนอกจากจะสร้างความอยู่ดีมีสุขในระดับบุคคลแล้ว ยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เพราะมีรายได้ในการดำรงชีพ ลดปัญหาครอบครัวที่แตกแยก ที่เกิดจากการไม่มีงานทำและขาดรายได้ ดังนั้น การวิจัยองค์ประกอบด้านรายได้กับความอยู่ดีมีสุขจึงควรพิจารณารายได้ในมิติต่าง ๆ มาร่วมศึกษาด้วย นอกจากนี้ยังอธิบายเพิ่มเติมถึงประเด็นการไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบความไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนจนและคนรวย ว่าเป็นประเด็นปัญหาที่ท้าทายประเทศไทยมาโดยตลอด ซึ่งภายใต้ความเจริญและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ยังไม่สามารถส่งต่อทางเศรษฐกิจไปยังกลุ่มคนรายได้น้อยของประเทศได้อย่างทั่วถึง ในขณะที่การหดตัวทางเศรษฐกิจกลับส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคต่อประชากรกลุ่มรายได้น้อยชัดเจน อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ รศรินทร์ เกรย์ ปังปอนด์ รักอำนาจกิจ และศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต (2549) ที่ศึกษาเรื่องความสุขบนความพอเพียง : ความมั่นคงในบั้นปลายชีวิต อธิบายถึงคำตอบของผู้สูงอายุที่ตอบว่าไม่ยากจน เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้าน ถึงแม้จะมีฐานะเท่าเทียมกับเพื่อนบ้านมีความสุขมากที่สุด และจากข้อมูลการสำรวจเดียวกันนี้พบว่า เกือบทุกคนตอบว่าที่มีความรู้สึกเช่นนั้นเพราะ มีความพอเพียงและสมถะ ดังนั้น จึงไม่ใช่แค่ปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่านั้นที่สำคัญมากที่สุด แต่ปัจจัยสังคมก็นับว่าสำคัญเช่นเดียวกัน

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษานั้น สอดคล้องกับ รุ่งรัตน์ สุขะเดชะ และดารุณี จงอุดมการณ์ (2560, น. 22) ที่ศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเด็กรวยเรียนที่เจ็บป่วยวิกฤต : การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าความหมายความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว คือการเติมเต็มความต้องการของครอบครัว กระบวนการที่นำไปสู่การบรรลุความต้องการของครอบครัว และแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนให้บรรลุความต้องการของครอบครัว โดยมีองค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว ประกอบด้วย การดูแลสุขภาพที่ดี การปรับตัวภายในครอบครัว ปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม แหล่งประโยชน์ภายในครอบครัว และแหล่งประโยชน์ภายนอกครอบครัว เช่นเดียวกับ อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 195) ที่ศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง อธิบายไว้ว่าครอบครัวเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นสังคมใหญ่ (สังคม ชุมชน และประเทศ) หากสมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต สมาชิกของสังคม ชุมชน และประเทศชาติ จะมีความเป็นอยู่ที่ดีตามไปด้วย แต่หากครอบครัวมีความเปราะบาง สมาชิกในครอบครัวก็จะมีชีวิตที่ด้อยคุณภาพเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใส่ประเด็นการได้รับการศึกษาของลูกหลาน ที่มีใจการได้รับการศึกษาของสมาชิก

สหกรณ์เอง ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช (2558) จากการเปรียบเทียบความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในพื้นที่ภาคกลางตอนบน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีค่าเฉลี่ย ความอยู่ดีมีสุขสูงกว่ากลุ่มประถมศึกษา มัธยมศึกษาและปริญญาตรีและจากการเปรียบเทียบความอยู่ดีมีสุข ของประชาชนในพื้นที่ภาคกลางตอนบน จำแนกตามอาชีพหลัก พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยความอยู่ดีมีสุขมากกว่ากลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพค้าขาย อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษาส่วนมากมีอาชีพเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย พอมีพอกิน มีความผูกพัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เร่งรีบ ไม่แข่งขัน มีความอบอุ่นได้อยู่กับครอบครัวทำให้มีความสุขในชีวิต จึงทำให้กลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา และเป็นเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยความอยู่ดีมีสุขสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชน องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชน ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน รู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงานมีการวางแผนครอบครัว รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง การรู้จักพึ่งพาตนเอง มีคุณธรรมและจิตสำนึกการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์ และเข้าใจถึงอุดมการณ์สหกรณ์ สอดคล้องกับ อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 180) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง ในส่วนประเด็นความเหลื่อมล้ำเสนอไว้ว่า การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ถือเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐบาล รัฐบาลควรต้องมุ่งเน้นไปที่ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำ โดยการใช้จ่ายของรัฐต้องเน้นการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและด้อยโอกาสทางสังคม ให้สามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อยกระดับฐานะและสร้างชีวิตให้กับตนเอง ทั้งโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ มีงานที่ดีทำ และเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการทำธุรกิจ ซึ่งจะนำมาสู่การเติบโตของรายได้และฐานะทางการเงิน ไม่ใช่เพียงแค่โครงการแจกเงิน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ บัวพันธ์ พรหมพักพิง (2555) ที่อธิบายว่า ในปัจจุบันการพัฒนาที่นำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวางทั่วโลกได้สร้างปัญหาอย่างมาก จึงได้เสนอประเด็นเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาของการพัฒนา โดยสังคมต้องให้ใช้กรอบคิดความอยู่ดีมีสุขแทน ประกอบด้วยคุณค่าและเป้าหมาย ทรัพยากร และการบริโภค และระบอบอภิปาล และการกระทำอย่างมีความรับผิดชอบของปัจเจก สรุปได้ว่าความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชน ความสำเร็จด้านธรรมาภิบาลชุมชนยังคงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ประชาชนอยากให้เกิดขึ้น แต่เมื่อเกิดความบกพร่องในการบริหารจัดการขององค์กร ก็อาจส่งผลให้สมาชิกขาดความเชื่อมั่น อันนำไปสู่การลดลงของจำนวนสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์

ตามมา ดังนั้น ควรแก้ปัญหาโดยการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการเป็นสมาชิกสหกรณ์อย่างเสมอต้นเสมอปลาย

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดี องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดี ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ สุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว การเข้าถึงบริการสาธารณสุข มีสวัสดิการค้ำรักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อารี จำปากลาย, กาญจนนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 267-269) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง พบว่าสุขภาพกายและจิตเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความอยู่ดีมีสุขของบุคคล และปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อความสุขของผู้สูงอายุ ได้แก่ สุขภาพกาย และภาวะทางอารมณ์ เนื่องจากผู้ที่มีสุขภาพดีจะมีกำลังใจในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐญา ประไพพานิช (2561, น. 46) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนและความอยู่ดีมีสุขระดับปัจเจกบุคคล เจาะจงกรณีศึกษาผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งมีอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่าขนาดของครัวเรือนจำนวนบุตร เพศหญิง อายุ รายได้สูง สุขภาพที่ดี การมีงานทำ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบต่อความอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ คือ ความรู้สึกที่ตนเองมีหนี้สินมาก เมื่อทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ จึงนำไปสู่การค้นหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาความอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ และยังสอดคล้องกับ วัลภา บุรณกลัศ (2560, น. 64) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว กับความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนแห่งหนึ่ง เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนแห่งหนึ่ง เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีระดับพฤติกรรมการดูแล สุขภาพตนเองอยู่ในระดับมาก ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับมาก และระดับความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสัมพันธภาพในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ทวีชัย เชษฐเนิน และปิยธิดา คูหิรัญญรัตน์ (2554, น. 192) ที่ศึกษาความอยู่ดีมีสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกสมาคมข้าราชการบำนาญบำนาญและผู้สูงอายุ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความอยู่ดีมีสุขและมีนัยสำคัญทางสถิติ คือภาวะซึมเศร้า พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า มีโอกาสจะมีระดับความอยู่ดีมีสุขมาก มากกว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า 89.70% สรุปได้ว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดี การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเกี่ยวกับสวัสดิการประกันสังคม อันเกิดจากความเสียงเกี่ยวกับอุบัติเหตุในการทำงาน หรือการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนห่างไกลจากโรคภัยต่าง ๆ ในชุมชน หากสามารถทำให้เกิดอย่างเป็นรูปธรรม จะส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกในชุมชนได้

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพ องค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ได้แก่ การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น รายได้ที่เป็นธรรม ผลประกอบการที่มั่นคง สวัสดิการสหกรณ์ ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และอาชีพเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ อารี จำปากลายเป็น, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 232-269) ที่ศึกษาเรื่อง ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง อธิบายเกี่ยวกับด้านชีวิตการทำงานไว้ว่า เป็นส่วนสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุขของประชากร ทั้งในด้านการเป็นแหล่งรายได้ การสร้างความภาคภูมิใจในตัวเอง ความรู้สึกประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับ และการสร้างจุดยืนในสังคมของตนเอง ในมุมมองด้านการพัฒนามนุษย์ การทำงานและการพัฒนามนุษย์มีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน การทำงานสร้างรายได้และความมั่นคงในการดำรงชีวิตลดความยากจน เพิ่มศักดิ์ศรีและการยอมรับ ดังนั้น การทำงานจึงเป็นมิติที่สำคัญของการอยู่ดีมีสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น การมีงานทำจึงเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของความอยู่ดีมีสุขของสังคม อีกทั้งงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า การว่างงานมีผลต่อความอยู่ดีมีสุขของคน โดยระดับความอยู่ดีมีสุขของคนว่างงานจะต่ำกว่าคนที่มีการทำงาน ส่วนความพึงพอใจในชีวิตคนทำงานเกิดจากหลายปัจจัยนอกเหนือจากการได้รับค่าตอบแทนหรือการได้รับการยอมรับจากสังคม สรุปได้ว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพ เป็นส่วนสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม ทั้งด้านของแหล่งรายได้ ความภาคภูมิใจในตัวเอง และการประสบความสำเร็จชีวิต นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สมาชิกสหกรณ์และสมาชิกในชุมชนได้รับความมั่นคงในการดำรงชีวิต และได้รับการยอมรับผู้อื่นมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

จากการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่าปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ คือ ด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย จากรูปแบบสุดท้ายของจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการ พบว่าปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ อารี จำปากลายเป็น, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 209-269) ที่ศึกษาเรื่องความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง อธิบายถึงการมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์แบบสหกรณ์ฯ ซึ่งสหกรณ์เป็นศูนย์รวมผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ในสังคม มีการบริหารและการจัดการด้วยระบบการเลือกตั้งจาก

สมาชิกสหกรณ์ โดยจำนวนสหกรณ์สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่ม ที่จะนำไปสู่ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันการผูกขาดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ สหกรณ์จึงจัดว่าเป็นกลุ่มพลังทางการเมืองอย่างหนึ่ง การเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสหกรณ์ฯ นับได้ว่าเป็นการตระหนักรู้อย่างหนึ่งของปัจเจกบุคคล เพราะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ถือว่าการรวมตัวเพื่อพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์ของตน ดังนั้น จำนวนสหกรณ์จำแนกตามประเภทสหกรณ์จึงเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมในกลุ่ม ผลประโยชน์ในระดับชุมชนและในระดับสังคม จำนวนของสหกรณ์และจำนวนของสมาชิกในสหกรณ์ที่สูง สะท้อนว่าการบริหารแบบการรวมกลุ่มมีความก้าวหน้า สามารถก่อประโยชน์และพิทักษ์สิทธิ์ขึ้นพื้นฐานแก่สมาชิกได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจำนวนสหกรณ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2559 เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า มีเพียงสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ สหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่าง เห็นได้ชัด ในขณะที่สหกรณ์อื่น ๆ กลับมีจำนวนสมาชิกลดลง ดังนั้น การลดลงของจำนวนสหกรณ์และการลดลงของจำนวนสมาชิกสหกรณ์ นอกจากจะสะท้อนความบกพร่องในการบริหารจัดการของสหกรณ์ทำให้ขาดความเชื่อมั่นแล้ว ยังชี้ให้เห็นว่า ประชากร ไทยบางส่วนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญ หรือยังไม่เห็นประโยชน์ของการเป็นสมาชิกสหกรณ์อีกด้วย และยังอธิบายเพิ่มเติมในมิติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อความอยู่ดีมีสุข โดยระบอบการควบคุมจัดการ ซึ่งรวมถึงระบบการปกครองนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรในสังคม หากระบอบการควบคุมจัดการขาดความสมดุลจะทำให้เกิดการจัดสรรคุณค่าและทรัพยากรอย่างไม่เป็นธรรม อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ พนิดา จงสุขสมสกุล (2559) ที่อธิบายว่า ประเด็นการสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และสมรรถนะองค์กร พบว่าการศึกษาการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายและการดำเนินการระดับท้องถิ่นที่มีความโดดเด่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนในพื้นที่มีความสุขกายสุขใจ มีความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว รวมถึงมีการบริหารจัดการของภาครัฐที่ดี แต่เนื่องจากสังคมกำลังเข้าสู่การเป็นสังคมเมือง มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ ทำให้ค่าเฉลี่ยเรื่องความสุขของคนในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสรุปได้ว่า 1) ความสุขของคนในชุมชนส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และมีการใช้การสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการแก้ปัญหาตามความต้องการของชุมชน 2) ความสุขของคนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับแผนงานและนโยบายในการทำงานของรัฐบาล 3) การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมดำรงอยู่ด้วยกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสุขของคนในชุมชน ดังนั้น การทำความเข้าใจคนในชุมชนต้องอาศัยการสื่อสารทุกรูปแบบจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกิจกรรม รวมถึงเป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็นของคนในชุมชน ซึ่งทำให้คนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ บัวพันธ์ พรหมพักพิง (2555, น. ข-ค) ที่อธิบายว่ากระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้าน

การเมืองการปกครอง สามารถช่วยสนับสนุนกระบวนการทางสังคมให้เป็นไปเพื่อการอยู่ดีมีสุขของคนในสังคม โดยมองว่าระบอบการควบคุมจัดการ เป็นองค์ประกอบสำคัญของความอยู่ดีมีสุข และเป็นกลไกสำหรับการควบคุมให้เป็นไปตามกติกา ดังนั้น การควบคุมจัดการบ้านเมืองเป็นหน้าที่ของประชาชนในสังคมที่จะต้องร่วมด้วยช่วยกัน และจะต้องมีเครื่องมือหรือวิธีการควบคุม ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีประสิทธิภาพ และมีผู้นำรุ่นใหม่ที่จะทำให้เกิดความเข้มแข็งในภาคประชาสังคม นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนนับว่ามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งที่สามารถขับเคลื่อนประเทศได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สรุปได้ว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในสังคม ให้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้คนในสังคมมีการแสดงออกถึงความต้องการของตนเองมากขึ้น มีจุดยืนในการสนับสนุนองค์กรชุมชนของตนเอง เพื่อรับทราบถึงปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้วยตนเองและรับมือกับปัญหาอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น สมาชิกควรมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ถึงจะทำให้เข้าใจความสำเร็จอันเกิดจากการร่วมมือร่วมใจ และนำไปสู่การเกิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของคนในชุมชนได้

ปัจจัยภายนอกด้านสังคมที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย สำหรับรูปแบบสุดท้ายของจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการ พบว่าปัจจัยภายนอกด้านสังคมส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ รศรินทร์ เกรย์ ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ และศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต (2549) ที่ศึกษาเรื่องความสุขบนความพอเพียง: ความมั่นคงในบั้นปลายชีวิต อธิบายถึงคำตอบของผู้สูงอายุ ที่ตอบว่าไม่ยากจนเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้าน ถึงแม้จะมีฐานะเท่าเทียมกับเพื่อนบ้าน มีความสุข มากที่สุดและจากข้อมูลการสำรวจเดียวกันนี้พบว่า เกือบทุกคนตอบว่าที่มีความรู้สึกเช่นนั้นเพราะ มีความพอเพียงและสมถะ ดังนั้น จึงมีใช่แค่ปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่านั้นที่สำคัญมากที่สุด แต่ปัจจัยสังคมก็นับว่าสำคัญเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ และยังสอดคล้องกับ เรียงชัย ต้นสุชาติ และธรรณชนก คำแก้ว (2551) ที่ศึกษาเรื่องดัชนีวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชนในมูลนิธิโครงการหลวง พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักดัชนีชี้วัดหมวดเศรษฐกิจมากที่สุด โดยให้ความสำคัญทางด้านรายได้ และราคาผลิตผลทางการเกษตรเป็นสำคัญ รองลงมาคือดัชนีหมวดครอบครัว หมวดสุขภาพ หมวดสิ่งแวดล้อม หมวดสวัสดิการสังคม สาธารณูปโภค สิทธิและธรรมาภิบาล และหมวดสังคมและวัฒนธรรมตามลำดับ และจากการศึกษาปัจจัยที่มีต่อความสุขจากการประเมินด้วยตนเองด้วยแบบจำลองโพรบิตแบบเรียงลำดับ พบว่าดัชนีด้านครอบครัว สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความสุขในแต่ละระดับอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่กำหนดความสุขและความภาคภูมิใจนั้นไม่ได้ขึ้นกับตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว สรุปได้ว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไป เป็นการสร้างความอยู่ดีมี

สุขเชิงอัตวิสัยให้เกิดขึ้นจากสิ่งที่เป็นในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน และนำไปสู่การพัฒนาเสริมสร้าง ความอยู่ดีมีสุขจากพัฒนาในมิติอื่น ๆ ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุด ควรคำนึงถึงความแตกต่างทางความคิดและ วัฒนธรรม เพื่อให้การพัฒนามีความสมดุลมากที่สุด

ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย สำหรับ รูปแบบสุดท้ายของจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการ พบว่า ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาอย่างมีนัยยะ สำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ภัทรพร วีระนาคินทร์ และบัวพันธ์ พรหมพักพิง (2561, น. 463) ที่ ศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของชุมชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย : กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดขอนแก่น พบว่าความอยู่ดีมีสุขของชุมชนชนบทมีความหมาย หลากหลายครอบคลุมมิติ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและ วัฒนธรรม โดยตัวชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของชุมชนชนบทมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความอยู่ดีมีสุขของ ชุมชนทางด้านวัตถุ 2) ความไว้วางใจของชุมชน 3) ความมั่นคงปลอดภัยของชุมชน และ 4) ความ เข้มแข็งของชุมชน และยังสอดคล้องกับ ถิตรีตน์ พิมพาภรณ์ และประสพชัย พสุนนท์ (2559, น. 121) ที่ศึกษาองค์ประกอบความสุขการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในธุรกิจโรงแรมเมืองพัทยา พบว่า 1) ความสุขในการทำงานประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 2) ระดับความสุขในการทำงานที่มีค่า มากที่สุด คือ ความสำคัญของงาน รองลงมา ได้แก่ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความคิดเชิงบวก ผู้นำและ นโยบาย ความมีอิสระในการทำงาน โดยอยู่ในระดับมาก ความคิดเชิงลบ มีระดับความสุขอยู่ในระดับ ปานกลาง และ 3) พนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกันส่งผลต่อความสุขที่ต่างกัน โดยมีความสุขใน การทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 สรุปได้ว่า ปัจจัยที่สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุข เชิงอัตวิสัยของคนในสังคมนั้น ไม่ว่าจะเป็นที่ชนบท ชุมชน หรือเมือง คงมิใช่การมุ่งเน้นพัฒนา ในทางเศรษฐกิจอย่างเดียว ที่สำคัญกว่าคือการได้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้ออำนวยให้สามารถ ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและสงบสุข นับเป็นการสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในสังคมนั้นอย่างแท้จริง

ดังนั้น ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยภายนอกด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย อารี จำปากลาง, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 253) อธิบายว่า แม้ว่าการทบทวนงานวิจัยจะแยกตามองค์ประกอบทั้งในด้าน เศรษฐกิจ ครอบครัว และสังคม แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งสอดคล้องไปกับแนวคิดความอยู่ดี มีสุข ที่มองว่าความสุขของคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงเรื่องของรายได้ หรือด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ความ มั่นคงในอาชีพที่ทำ ความสัมพันธ์กับครอบครัวและกับคนในชุมชน อาจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลและ ครัวเรือนมีความสุขใจมากกว่าการมีรายได้สูงหรือมีทรัพย์สิน โดยงานวิจัยเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุข คุณภาพชีวิต ในประเทศไทยเป็นการวิจัยทั้งในระดับประเทศ ครัวเรือน และบุคคล และส่วนใหญ่จะ

ศึกษาในกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ นักเรียน สมาชิกของและองค์กรต่าง ๆ มักเป็นพื้นที่เล็กหรือพื้นที่เจาะจง ดังนั้น การนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาศึกษาจึงไม่ได้คำนึงถึงมิติทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

สำหรับการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลจากข้อค้นโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม พบประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกอันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ปัจจัยภายนอกด้านสังคมอันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมอันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา นั้น เริ่มต้นจากนโยบายการบริหารจัดการที่ดีของรัฐที่ต้องการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง โดยการเพิ่มรายได้แก่สมาชิกสหกรณ์นับว่าเป็นเพียงการขับเคลื่อนสหกรณ์ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายที่แท้จริงของสหกรณ์ ไม่ใช่เพียงการแสวงหากำไรเท่านั้น แต่เพื่อให้สมาชิกในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ จากทรัพยากร ความรู้ ความสามารถ และพลังของสมาชิกในชุมชน อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเอง สอดคล้องกับ นิตยา สุภาภรณ์ (2552ก) ที่ศึกษาการศึกษาการรับรู้ต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนชุมชนบางไผ่ พบว่าการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ควรส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมให้มีความสามัคคีในหมู่บ้าน/ชุมชน มีน้ำใจซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้านเพื่อให้ทุกคนในหมู่บ้านมีความใกล้ชิด มีความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้หมู่บ้านและชุมชนมีความเข้มแข็งและการส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง และยังคงสอดคล้องกับ อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ ราชันย์ บุญธิมา และวีระ สุภาภัก (2557, น. 29-30) ที่อธิบายว่าความสุขในการทำงานถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อการบริหารองค์กร ในเชิงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่จะมีผลต่อในระดับบุคคล ที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ค่าตอบแทน 4) คุณลักษณะของงาน 5) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล โยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำปัจจัยเหล่านี้มาปรับประยุกต์เพื่อสร้างองค์กรแห่งความสุขต่อไปได้ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกนั้น เช่นเดียวกับ นิพนธ์ ช่วยชาติ และคณะ (2559, น. 339) ที่ศึกษาเรื่องการเรียนรู้หลักสหกรณ์กับสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด พบว่า การจัดการโดยยึดหลักสหกรณ์ จะช่วยให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ การระดมทุนจากสมาชิกในรูปของการออม และการมีแนวคิดรวมกลุ่มกับบริษัทเอกชนรายใหญ่ ซึ่งจะช่วยให้ออมมีรายได้ที่แน่นอนและไม่ต้องกู้ยืมเพื่อลงทุน สิ่งเหล่านี้ย่อมช่วยยกระดับการจัดการของสหกรณ์ให้เกิดความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยส่งเสริมการอยู่ดีมีสุขในหมู่สมาชิกไปพร้อมกัน นอกจากนี้

ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 4 หุ่นส่วนประชารัฐสังคมและระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง และยุทธศาสตร์ที่ 5 ระบบบริหารจัดการที่เป็นเลิศ เป็นยุทธศาสตร์ที่ผลักดันให้เกิด “ความอยู่ดีมีสุข” ในสังคมอย่างยั่งยืน เนื่องจากการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐ และประชาชนทุกภาคส่วน ภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีธรรมาภิบาล โดยพบว่าโครงการส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาความร่วมมือ การรวมกลุ่ม การเป็นหุ้นส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้พิการ เป็นต้น สรุปได้ว่า การเสริมสร้างการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก พบว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์และสมาชิกในชุมชน ให้เกิดความอยู่ดีมีสุขได้จากการร่วมมือร่วมใจกันในกระบวนการต่าง ๆ และเมื่อองค์กรประสบความสำเร็จในการทำงาน ก็ส่งผลให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจในการดำรงชีวิตในมิติต่าง ๆ ตามไปด้วย

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสังคม การเสริมสร้างการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาด้านสังคม พบว่าสามารถนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของคนในชุมชนทุ่งตำเสาได้ อธิบายถึงปัจจัยด้านสังคมว่ามิติด้านทุนทางสังคมและครอบครัว สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขได้เช่นกัน โดยส่งผลกระทบต่อภายนอกทางบวกต่อคนในสังคม โดยผู้ที่อาศัยในชุมชนที่มีทุนทางสังคมสูงกว่า มีความสุขมากกว่าผู้ที่อาศัยในชุมชนและสภาพแวดล้อมที่มีทุนทางสังคมต่ำกว่า และการที่ครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน จะทำให้คนในครอบครัวนั้นมีความสุขเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพัลลัญช์ พันธวงค์ และคณะ (2560, น. 144) ที่ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินกิจการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ซึ่งมีทั้งหมด 6 หลัก ประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งแต่ละสหกรณ์นั้นมีรายละเอียดของการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการสหกรณ์ที่แตกต่างกันออกไป อันเกิดจากหลักการของผู้นำสหกรณ์สมาชิกสหกรณ์ และสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ตั้งนั้น วิธีการแก้ไขปัญหาและความเข้มงวดของหลักธรรมาภิบาลจึงต่างกัน ซึ่งทั้งสี่ล้วนจักนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป อีกทั้ง นิติยา สุภาภรณ์ (2552, น. ก-ข) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่ พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อความอยู่ดีมีสุขในตัวตนนี้ชีวิตทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับดีทุกด้าน และประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ในส่วนของข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่าการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ควรส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ให้มีความสามัคคีกันทั้งภายในหมู่บ้านและชุมชน มีกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้านทำให้ทุกคนในหมู่บ้านมีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้หมู่บ้านและชุมชนมีความเข้มแข็ง เมื่อมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีย่อมทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขทั่วกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ รศรินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย และเรวดี สุวรรณพเก้า (2553) ที่อธิบายถึงเรื่อง

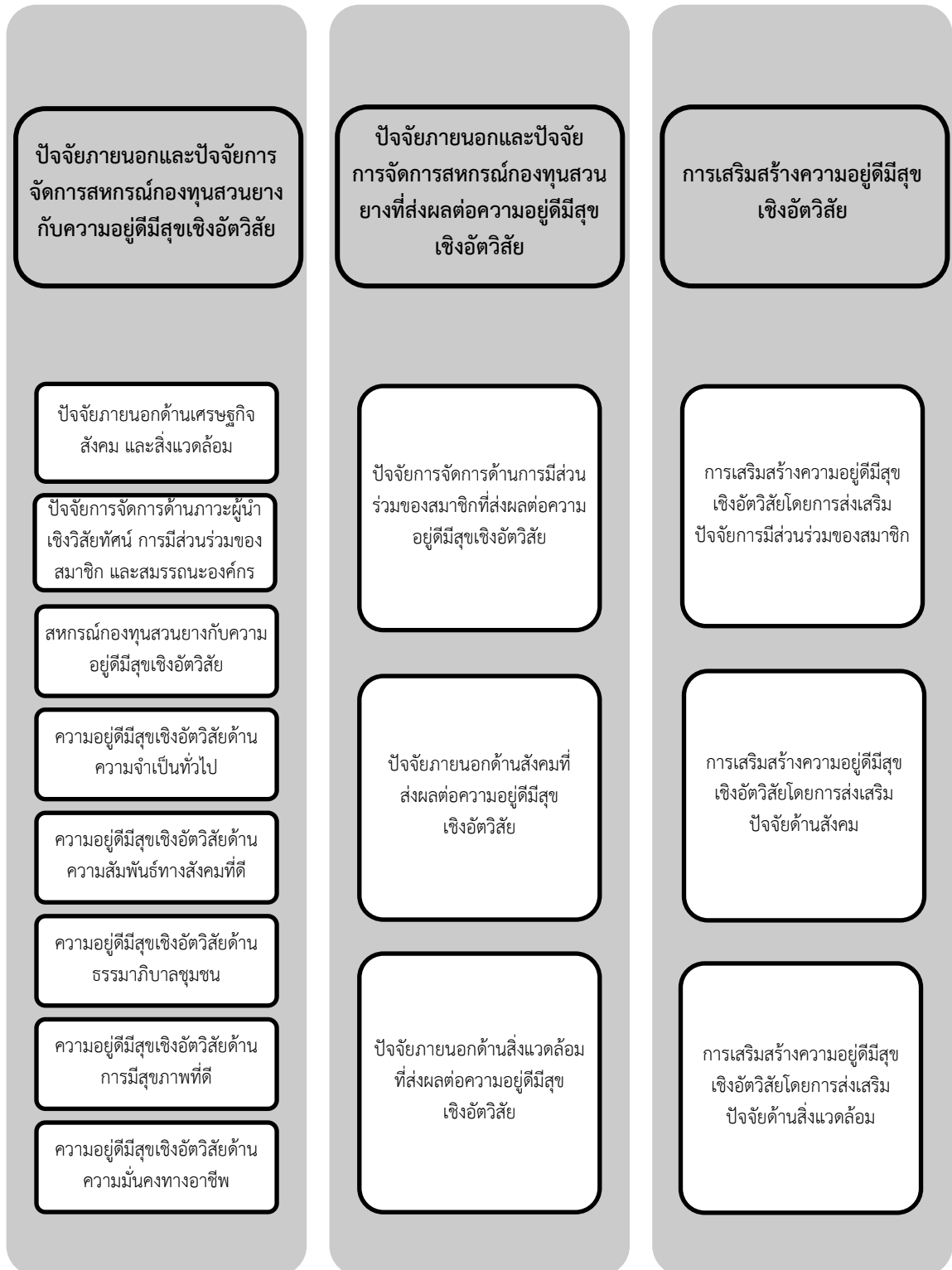
ความเป็นสุขเป็นสากล พบว่า ด้านทุนทางสังคม คนไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง มีความสุขมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมต่ำ ซึ่งวัดได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ซึ่งสรุปได้ว่า ในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของประชาชนนั้น ควรส่งเสริมในด้านการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมด้วย โดยเฉพาะความสามัคคีและมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก ย่อมส่งผลให้ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบสวัสดิการเพื่อคนทุกกลุ่ม ลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 2 เรื่องการพัฒนาทักษะการพึ่งตนเองและส่งเสริมศักยภาพตลอดชีวิต ขณะที่ยุทธศาสตร์ที่ 3 การวางระบบธรรมาภิบาลสู่สังคมเข้มแข็งและรับผิดชอบ เน้นมิติเรื่องการศึกษาที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นรากฐานหนึ่งในการสร้างให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข สรุปได้ว่า บทบาทที่ทำทนายของสหกรณ์โดยชุมชนกับการบริหารจัดการที่ดีโดยรัฐ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือร่วมใจเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งบทบาทของสหกรณ์สำคัญที่สุด หากสมาชิกเข้าใจหน้าที่ของตนเอง เมื่อปฏิบัติด้วยความเต็มใจและเห็นคุณค่าของสหกรณ์ ย่อมนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนได้อย่างแน่นอน

การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

จากการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา นั้นพบว่าสอดคล้องกับ รศรินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย และเรวัต สุวรรณนพแก้ว (2553) ที่อธิบายถึงเรื่องความเป็นสุขเป็นสากล พบว่าด้านสิ่งแวดล้อม คนเรานอกจากต้องการอยู่ในพื้นที่ที่มีทุนทางสังคมสูง ยังต้องการอาศัยในพื้นที่ที่ไม่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่นเดียวกับ วลัยุชา สุพรรณธริกา (2556, น. 28-29) ศึกษาเรื่องสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืน : การพัฒนาตัวชี้วัด และการนำไปใช้ พบว่าลักษณะองค์ประกอบของสังคมอุดมสุขที่ยั่งยืนประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ มนุษย์มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง ได้รับสวัสดิการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตครบถ้วนสมบูรณ์ สังคมมีความสงบสุข มีทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ และปราศจากมลพิษ และได้อยู่ระบบนิเวศที่มั่นคงและยั่งยืน ทั้งนี้ อารีจำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ (2561, น. 273-274) ได้อธิบายประเด็นที่น่าสนใจไว้ว่า การพัฒนาไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ที่ยั่งยืนจะต้องพัฒนาศักยภาพของทั้งปัจเจกบุคคล กลุ่มคน ชุมชน และภูมิภาค ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยลดภาระของภาครัฐ นอกจากนี้ โครงการที่มุ่งเน้นการจัดสวัสดิการในลักษณะการสงเคราะห์หรือช่วยเหลือ ควรวางระบบสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ อยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยทำร่วมกับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ปิยวัฒน์ เกตุวงศา (2560, น. 120-123) ที่ศึกษาลักษณะการอยู่อาศัยและความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทย พบว่าสิ่งที่คนในชนบทคิดและมองตรงกัน ว่าแต่ละภาคในประเทศไทยมีลักษณะการอยู่อาศัยและความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทย โดยความอยู่ดีเป็นพื้นฐานของความมีสุข โดยเกี่ยวกับด้านจิตใจเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ความอยู่ดีมีสุขของคนในชนบทจำเป็นต้องอาศัยการเกื้อกูลทั้งพหุอาศัยกันระหว่างครัวเรือน ชุมชน รวมไปถึง

สวัสดิการต่าง ๆ จากภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเข้ามามีบทบาทร่วมด้วย และสุดท้ายสำหรับมิติด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมส่งผลทำให้ประชากรมีความอยู่ดีมีสุข ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สมดุลขึ้นอยู่กับการบริโภคทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยระบบนิเวศเป็นปัจจัยสำคัญ สรุปได้ว่า การเสริมสร้างสหกรณ์กองทุนสวนยาง จะสามารถนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของคนในชุมชนทุ่งตำเสาได้ หากรู้จักแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ สมาชิกต้องมีความพึงพอใจในสิ่งที่มี และยอมรับความจริงกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจและมองอย่างเป็นความจริง ไม่เปรียบเทียบซึ่งกันและกัน จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในชุมชน อันเกิดจากความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคมนั้นเอง

ดังนั้น การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย สำหรับกลุ่มสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา หากจะสามารถบรรลุการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขในเชิงอัตวิสัยได้นั้น ต้องทำความเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาที่กระทบต่อความอยู่ดีมีสุข เพื่อที่จะแก้ปัญหาไปตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมส่วนบุคคลและความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของคนนั้น ๆ ดังนั้น หากรู้จักประมาณความต้องการของตนเองให้อยู่ในความเหมาะสม และใช้ทรัพยากรที่จำเป็นอย่างสมดุลได้ ก็จะตระหนักถึงความอยู่ดีมีสุขของผู้อื่นในสังคมด้วย มิใช่แค่ความอยู่ดีมีสุขของตนเอง ก็จะทำให้เกิดความอยู่ดีมีสุขจากการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างไม่เบียดเบียนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ และคณะ (2553) ที่ศึกษาพัฒนาการแนวคิดเรื่อง ความสุข ที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สุข และเศรษฐกิจพอเพียง การวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุข อธิบายว่าการวัดความอยู่ดีมีสุขมีสองประเภทหลัก โดยการวัดแบบภาวะวิสัยที่สังเกตได้ตรงกันไม่ว่าผู้สังเกตจะเป็นใคร ส่วนมาตรวัดแบบอัตวิสัย ขึ้นอยู่กับความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละบุคคล โดยความสุขในสองรูปแบบนี้มีความสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยหลายชิ้นได้พิสูจน์ให้เห็นว่า การวัดความสุขด้วยการสอบถามสามารถวัดความสุขสามารถใช้ได้ เนื่องจากมีความเชื่อถือได้ โดยระดับความสุขหรือความพึงพอใจที่วัดได้ แสดงถึงความรู้สึกของบุคคลนั้นในช่วงชีวิตนั้น ๆ จริง และมีความแท้จริง โดยความสุขที่ได้จากการสอบถามแต่ละบุคคลจะตรงกับการประเมินความสุขของบุคคลนั้นโดยคนรอบข้าง ดังนั้น การวัดประโยชน์สุขจึงขึ้นกับการตีความว่าจะวัดประโยชน์สุขที่มีความหมายในระดับใด ส่วนความสุขเป็นความสุขระดับอิสระของคนในสังคมยังไม่มีงานที่มีการวัดได้ในปัจจุบัน (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 11 สังเคราะห์สรุปและอภิปรายผลปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์

กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา

ที่มา: โดยผู้วิจัย (2561)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยภายนอก มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยการจัดการ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กร และความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำเป็นทั่วไป ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ด้านธรรมาภิบาลชุมชน ด้านการมีสุขภาพที่ดี และด้านความมั่นคงทางอาชีพ ดังนั้น ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปใช้กับสหกรณ์อื่นที่มีบริบทและลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้การจัดการและการบริหารองค์กรแบบเครือข่าย เช่น ความสามารถในการประสบความสำเร็จของสหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านหุแระ จำกัด เพื่อให้สามารถถ่ายทอด เรียนรู้ และช่วยกันในการแก้ไขปัญหาระหว่างองค์กร ซึ่งจะช่วยให้สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนมีอานาจต่อรองเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน เป็นพลังในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย และสามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย

2. จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เห็นได้ว่าปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ช่วยให้องค์กรชุมชนหรือสหกรณ์กองทุนสวนยาง สามารถดำเนินงานโดยคนในชุมชนเป็นระยะเวลากว่า 24 ปี ดังนั้น หากสมาชิกสหกรณ์และคนในชุมชนเอง เข้าใจความสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตนเองได้เป็นอย่างดี จะสามารถทำให้เกิดอำนาจต่อรองที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพเกษตรกร ซึ่งควรศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างพื้นที่ที่มีองค์กรชุมชนเข้มแข็ง และพื้นที่ที่ไม่มีองค์กรชุมชน เพื่อให้ตระหนักได้ว่า องค์กรที่ดำเนินการโดยชุมชนสามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยได้จริง

3. จากผลการวิจัย พบว่าการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ การเสริมสร้างปัจจัยการจัดการโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และการเสริมสร้างปัจจัยภายนอกโดยการส่งเสริมปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หากจะส่งเสริมความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้น ควรส่งเสริมในด้านดังกล่าว เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงตามความต้องการของสมาชิกสหกรณ์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมมิได้มีประโยชน์และสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงองค์กรชุมชนรูปแบบอื่น และกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนทุ่งตำเสาอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. จากผลการวิจัย พบว่าการยกระดับมาตรฐานสหกรณ์สู่ GMP สามารถแก้ไขปัญหาในระยะสั้นและระยะยาวให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางได้ ดังนั้น ในการพัฒนาสหกรณ์ควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นหลัก จะทำให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ควรจัดการองค์กรควบคู่

กับคุณธรรมในการปฏิบัติงาน โดยการส่งเสริมศักยภาพผู้นำให้มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ทำงานอย่างมีอุดมการณ์ มองการณ์ไกล และเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการมากขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยด้านการจัดการสหกรณ์สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย การจัดการและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของผู้นำ องค์กร และสมาชิก ต้องมีการดำเนินงานสหกรณ์โดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และหลักการสหกรณ์ เพื่อให้จัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ การบริหารงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ จะทำให้องค์กรมีสมรรถนะสูงและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์และสมาชิกในชุมชนได้

3. จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยมากที่สุด แต่กลับเป็นปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกเหนือจากนโยบายรัฐที่เน้นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวนั้น ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยเช่นเดียวกัน ดังนั้น จากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ประชาชนเข้าใจสถานการณ์ดังกล่าวมากขึ้น และไม่ได้ยึดติดเฉพาะการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น แต่มองไปถึงการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ และการร่วมมือร่วมใจกันในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ โดยเน้นการพึ่งพาตนเองมากขึ้น อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในระยะยาวนั่นเอง

บรรณานุกรม

- กมล เข็มนาจิตร์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี*. 8 (17), 81-89.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2556). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์*. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2561, จาก: <http://www.cpd.go.th>.
- กระทรวงพาณิชย์. (2556). *การส่งออกสินค้าไทยตามมูลค่า*. ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2560, จาก: http://www.ops3.Moc.go.th/infor/Export/record_export_rank/report.asp.
- กัญญาณ อินท่างและคณะ. (2550). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- กัลยาณี เสนาสุ. (2559). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสุขของคนไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กิติพัฒน์ ดามาพงษ์. (2559). *ความสุข ความพึงพอใจ ต่อความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะสำหรับนักบริหารรัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- กุลนรี ถนอมสุข. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต่อผลการดำเนินงานขององค์การวิสาหกิจขนาดกลาง. *วารสารการจัดการภาครัฐและเอกชน*. 23 (2), 5-30.
- เกรียงศักดิ์ ศรีศิลป์วงศ์. (2559). ศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 8 (15), 19-29.
- คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ. (2553). *ยุทธศาสตร์พัฒนายางพารา พ.ศ. 2552-2556*. ค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2560, จาก: <http://www.rubberthai.com/about/pdf/strategy.pdf>
- ครรชิต พุทธิโกษา, (2554). คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2550). *วัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย ในวัฒนธรรมทางการเมืองจริยธรรมและการปกครอง*. รายงานวิจัยเสนอต่อสถาบันพระปกเกล้า.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จันทนา พงศ์สิทธิกาญจนา. (2558). แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพของวิสาหกิจชุมชน เพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุขในจังหวัดนครปฐม. *วารสารเวอริดีียนศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8 (2), 2039-2053.
- จุฑารัตน์ ชมพันธ์. (2555). การวิเคราะห์หลัก “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ในบริบทประเทศไทย”. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*. 8 (1), 123-141.
- ณัฐญา ประไพพานิช. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนและความอยู่ดีมีสุขระดับปัจเจกบุคคล: กรณีศึกษาผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 10 (19), 46-58.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). *การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ*. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนวุฒิสภา: สถาบันพระปกเกล้า
- ถิรรัตน์ พิมพาภรณ์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). องค์ประกอบความสุขการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในธุรกิจโรงแรมเมืองพัทยา. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9 (1), 121-139.
- ทวีชัย เชสูงเนิน และปิยธดา คูหิรัญญรัตน์. (2554). *ความอยู่ดีมีสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกสมาคมข้าราชการบำนาญบำนาญและผู้สูงอายุ จังหวัดขอนแก่น*. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวีศิลป์ กุลนภาค. (2550). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนชุมชนเพื่อการบูรณาการสู่การวางแผนพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. 3 (2), 101-112.
- ทัชเชษฐ์ นิยมสุข. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, (2551). องค์การสมรรถนะสูงกับความรับผิดชอบต่อสังคม. *วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*. 15 (2), 11-35.
- ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้ (2560). *รายงานแนวโน้มราคาสินค้าเกษตรสำคัญภาคใต้*. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2560, จาก: <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/>
- ธาริกานต์ ธัญชยะ. (2556). *การจัดการสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 5 (1), 164-165.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นภวรรณ คณานุรักษ์. (2554). บทบาทผู้นำองค์กรที่มีพนักงานวิชาชีพ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*. 31 (1), 126-128.
- นภาพร เวชกามา และวี ชาญพิชญ. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา จังหวัดบึงกาฬ. *วารสารเกษตรพระวรุณ*. 10 (2), 175-182.
- น้ำผึ้ง มีคิล. (2559). การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย: การหลีกเลี่ยงมโนทัศน์ที่ไม่ถูกต้อง. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9 (1), 1256-1267.
- นิตยา สุภาภรณ์. (2552). การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง นิลวดี พรหมพักพิง พรเพ็ญ โสมาบุตร ภัทรพร วีระนาคินทร์ และนพรัตน์ รัตน์ประทุม. (2560). การเปลี่ยนแปลงความอยู่ดีมีสุขของชนบทชาวอีสานในรอบ 10 ปี พ.ศ. 2548-2559. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง. (2549). ความอยู่ดีมีสุข: แนวคิดและประเด็นการศึกษาวิจัย. *วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 23 (2), 1-31.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง. (2555). ความอยู่ดีมีสุข. *วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 29 (2), 23-50.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย: ทฤษฎีฐานรากจากข้าราชการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. *วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7 (13), 85-101.
- ปรีดี ลีลาเศรษฐวงศ์. (2555). นโยบายการพัฒนาสหกรณ์กองทุนสวนยาง: กรณีศึกษาสหกรณ์กองทุนสวนยาง จังหวัดภาคตะวันออกเฉียง หนองบัวลำภู และตราด. *วารสารวิชาการ ศิลปศาสตร์ประยุกต์*. 5 (2), 29-39.
- ปิยวัฒน์ เกตุวงศา. (2560). ลักษณะการอยู่อาศัยและความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทย. *วารสารประชากร*. 5 (1), 107-130.
- พรรษชาติ พงษ์ศิริ สิทธิชัย พรหมสุวรรณ เพชรมณี ดางเวียง และบุญเรือง ศรีเหรียญ. (2558). การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา. *วารสารช่อพะยอม*. 26 (1), 89-101.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมพ์วัลย์ พันธ์วงษ์ และช่อมภา วิสุทธิ์. (2560). *การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. โครงการงานสาขาวิชาชุมชนศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ภัทรพร วีระนาคินทร์ และบัวพันธ์ พรหมพักพิง. (2561). การพัฒนาตัวชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของชุมชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย : กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 13 (3), 463-472.
- ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ. (2553). องค์การที่มีสมรรถนะสูงในองค์การภาครัฐ : ตามมุมมองของทฤษฎีโครงสร้างตาม สถานการณ์และแนวคิดด้านวัฒนธรรม. *วารสารวิทยาการจัดการ*. 27 (1-2), 33-46.
- ภูเบศร์ สมุทรจักร ชีรนุช ก้อนแก้ว และริฎัน อุเต็น. (2559). *ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2551). *สหกรณ์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รศรินทร์ เกรย์ ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ และศิรินันท์ กิตติสุขสถิตย์. (2549). *ความสุขบนความพอเพียง: ความมั่นคงในบั้นปลายชีวิต*. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.
- รศรินทร์ เกรย์ วรชัย ทองไทย และเรวดี สุวรรณพแก้ว. (2553). *ความสุขเป็นสากล*. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รศรินทร์ เกรย์. (2553). *ความสุข: การวัดเชิงอัตวิสัย*. *วารสารประชากร*. 4 (1), 113-127.
- รักเกียรติ หงษ์ทอง และธนพงษ์ อุดมทรัพย์. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในบริบทการนำการเปลี่ยนแปลง*. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*. 18 (2), 73-87.
- รักเกียรติ หงษ์ทอง วัชระ ยาคุณ พลศักดิ์ จิไรกรศิริ และพรสรร โจรนพานิช. (2558). *ประสิทธิผลขององค์การกับตัวแบบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏตะวันตก*. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 10 (29), 71-86.
- รุ่งรัตน์ สุขเดชะ และดารุณี จงอุดมการณ์. (2560). *ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยวิกฤต: การวิจัยเชิงคุณภาพ*. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*. 40 (2), 22-31.
- รุจิรา ศรีจันทร์ และนิกร สางห้วยไพร. (2560). *ความสุขและความอยู่ดีมีสุขของเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงกระบือภายใต้โครงการพัฒนาพันธุ์กรรมกระบือปลักในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี 1*. ค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2561, จาก: <http://region6.dld.go.th/th/images/y60.docx>
- เริงชัย ต้นสุชาติ และธรรณชนก คำแก้ว. (2551). *ดัชนีวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชนในมูลนิธิโครงการหลวง*. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 13 (2), 1-27.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เรียมใจ คุณสมบัติ. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา อำเภอลองหลวง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- วรรณพร พุทธภูมิพิทักษ์ และกัญญามน อินทหว่าง. (2554). *ทฤษฎีองค์การและการจัดการ*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
- วีรัญญา เยาวรัตน์ ลี ภัทรี ปริสตัด และศักดิ์ชาย จันทร์เรือง. (2560). ปัจจัยสาเหตุที่ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์การธุรกิจในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*. 11 (1), 109-129.
- วลัญชา สุพรรณธริกา. (2556). สังคมอุดมสุขที่ยั่งยืน: การพัฒนาตัวชี้วัด และการนำไปใช้. *วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*. 31 (3), 28-46.
- วัลภา บุรณกลัศ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว กับความสุขของผู้สูงอายุในชุมชนแห่งหนึ่ง เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลตำรวจ*. 9 (2), 24-32.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2551). *การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด.
- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮลซิงกิ. (2559). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกอบธุรกิจ : การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)*. ค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2561, จาก: [http://www.thaiembassy.org/helsinki/th/thai-people/5899/65202-SWOT-\(SWOT-Analysis\).html](http://www.thaiembassy.org/helsinki/th/thai-people/5899/65202-SWOT-(SWOT-Analysis).html)
- สมนึก ปัญญาสิงห์, เสกสรร ยงวนิชย์ และพุทธรักษ์ ปราบนอก. (2557). ตัวแบบการจัดการการพัฒนาเพื่อความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวเกษตรกรที่ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 2 (1), 11-27.
- สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช. (2558). *ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในภาคกลางตอนบนของประเทศไทย*. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 52: สาขาประมง, สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์ วันที่ 4-7 กุมภาพันธ์ 2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สถณี อาชวานันทกุล. (2553). *เศรษฐกิจทางเลือก: ว่าด้วยเศรษฐกิจความสุข เศรษฐกิจอิสลามและนโยบายประชานิยม*. กรุงเทพฯ: Openbook.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัมพันธ์ พลภักดิ์ และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2558). การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 5 (2), 100-111.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ในสังคมไทย*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพชรรุ่งการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. ค้นเมื่อ 13 กันยายน 2560, จาก: <http://www.nesdb.go.th/download/plan12/สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดสงขลา. (2559). *หลักเกณฑ์ชี้วัดมาตรฐานสหกรณ์ และผลการจัดมาตรฐานสหกรณ์*. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2560, จาก: <http://web.cpd.go.th/Songkhla/index.php/master-data/standard-all>
- สิริมา ศิริมาตยนันท์ และคณะ ปาฐกถารังการ. (2554). *ภูฐานกับจุดยืน "ความสุขมวลรวมประชาชาติ" บนเวทีโลก*. *วารสารนักบริหาร*. 31 (4), 224-230.
- สุพัตรา ยอดสุรางค์. (2560). *แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชนที่มีขีดสมรรถนะสูงในการพัฒนาชุมชน*. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*. 15 (1), 105-113.
- สุวัฒนา แก้วกัลยา. (2559). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความอยู่ดี มีสุข และความผูกพัน*. *วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม*. 13 (3), 106-118.
- เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์. (2555). *ก้าวอย่างใหม่ในการพัฒนา: สู่สังคมแห่งความสุข*. *สถาบันพระปกเกล้า*. 10 (1), 100-105.
- เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ อรณิชา สว่างฟ้า กนกพร นิตยน์นิธิฤทธิ์ และณัฐภรณ์ เลี่ยมจรัสกุล. (2553). *พัฒนาการแนวคิดเรื่องความสุข ที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สุขและเศรษฐกิจพอเพียง*. *เครือข่ายงานวิจัยนานาชาติเพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุข (ไอราท์)*.
- อโณทัย งามวิชัยกิจ. (2558). *การวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ*. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 13 (1), 1-12.
- อัครเทพ ศุภเจริญกุล และอุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2557). *การจัดการสหกรณ์ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสารคาม*. 33 (6), 81-90.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อัครเทพ ศุภเจริญกุล. (2556). *การถอดบทเรียนการดำเนินการสหกรณ์กองทุนสวนยางในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อาภาวรรณ โสภณธรรมรักษ์. (2558). *Happy Model สร้างองค์กรให้มีความสุข*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- อารี จำปาปลาย กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภาณี ปลื้มเจริญ. (2561). *ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย : ความฝันหรือความจริง*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุทัย ปริญญาสุทินนท์. (2559). *การจัดการชุมชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย ปริญญาสุทินนท์. (2559). *การพัฒนาชุมชน: ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. วารสารพัฒนาสังคม. 18 (1), 134-137.
- Wongphuka, K., Chai-Aroon, T., Phainoi, S. and Boon-Long, P. (2017). Social entrepreneur competencies of social activists involved with children and youths: A case study of Nan province, Thailand. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 38 (2). 143-149.
- Prommarat, P., Pratoon, K. and Muenthaisong, K. (2015). A conceptual model of strategic organizational flexibility capability and business survival. Allied Academies International Conference. Academy of Strategic Management Proceedings. 14(2): 77-92 Southern/Pages/CommoditiesPriceReport.aspx
- United Nation Development Program. (1999). *Dedicated to the memory of Mahbub ul hag (1934-1998) human development report*. New York: Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

จากการศึกษาปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และด้านสมรรถนะองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด บ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และบ้านวังพา จำกัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

1) การสื่อสารถึงวิสัยทัศน์

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด ผู้นำมีความคิดริเริ่มในการรวมกลุ่มคนในชุมชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยางพารา ตั้งแต่ก่อนมีสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน จึงทำให้วิสัยทัศน์ของสหกรณ์มีความชัดเจนมาโดยตลอด ซึ่งสหกรณ์มีบทบาทสำคัญมิใช่แค่พื้นที่ซื้อขายน้ำยางสดเท่านั้น

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ผู้นำมีความชัดเจนในเรื่องของกฎเกณฑ์การรับสมาชิกสหกรณ์เพิ่มในแต่ละปี และเรื่องของประสิทธิภาพคนงานที่ผลิตยางแผ่นรมควัน โดยหลังจากที่ตนเองเป็นสมาชิกของสหกรณ์มานานแล้ว จึงเรียนรู้การจัดการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองสามารถสืบทอดในการทำหน้าที่ประธานสหกรณ์ได้อย่างดี

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ผู้นำมีความน่าเชื่อถือและวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสหกรณ์ และมีการใช้ระบบการบริหารจัดการแบบ 4M ที่ประกอบด้วย คน ทุน วัสดุ และการทำงาน ที่ทำให้การจัดการสหกรณ์มีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และนำประสบการณ์ความล้มเหลวมาเป็นบทเรียนในการบริหารจัดการองค์กร โดยการแยกฝ่ายบริหารและจัดการออกจากกัน เพื่อไม่ทำหน้าที่ที่ทับซ้อนกัน

2) ความคิดสร้างสรรค์

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สมาชิกสหกรณ์ให้โอกาสผู้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการเท่าเทียมกันหมดทุกคน ผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่แล้ว นอกจากเครือข่ายที่เป็นผู้ริเริ่มกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ โดยจะเน้นการให้เด็กรุ่นใหม่เข้ามาเป็นคณะกรรมการร่วมด้วย เพื่อให้เกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ ที่สามารถพัฒนาสหกรณ์ให้ดีขึ้นต่อไป

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ผู้นำมีการตอบรับเข้าร่วมโครงการ GMP แต่อย่างไรก็ตาม ผู้นำมองถึงว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางพรุชบาพัฒนาเองนั้น สามารถมีผลผลิตที่มีประสิทธิภาพเพียงพออยู่แล้ว จึงมองว่าหากยังไม่มีตลาดที่เป็นรูปธรรมรองรับ ก็จะมีการปรับเรื่องความสะอาดของน้ำที่ใช้ในการผลิตยางแผ่นรมควันเป็นอันดับแรกก่อนการลงทุน

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบรับเข้าร่วมโครงการ GMP แต่อย่างไรก็ตาม มองว่าควรเริ่มต้นจากค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากยังไม่มีตลาดรองรับยางคุณภาพ GMP ที่เป็นรูปธรรม จึงเริ่มต้นจากการทำตามข้อกำหนดของโครงการในเรื่องความสะอาดและการพัฒนาคุณภาพยางแผ่นรมควันก่อน

3) การพัฒนาเครือข่าย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด ประธานและกรรมการสหกรณ์ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการมองการณ์ไกล โดยการศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ได้ยกระดับตามมาตรฐานโครงการ GMP เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขสหกรณ์ตนเอง จนปัจจุบันได้ยกระดับสหกรณ์กองทุนสวนยางเข้าสู่โครงการ GMP สำเร็จ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด มีการศึกษาดูงานสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานของ GMP เพื่อนำมาพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่เงินในการลงทุนยังไม่พร้อม แต่ก็มีการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนในสิ่งที่สหกรณ์สามารถทำได้เลย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีการศึกษาดูงานยางแผ่นรมควันของสหกรณ์ใกล้เคียง เช่น สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา ที่มีคุณภาพอย่างแผ่นดีมาตลอด เทียบเท่ากับคุณภาพยางแผ่น GMP ถึงแม้สหกรณ์จะยังไม่ถูกยกระดับก็ตาม อีกทั้ง ยังมีการดูงานเกี่ยวกับการทำนุบำรุงรักษาบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพอีกด้วย

4) การสร้างปฏิสัมพันธ์

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด ด้เห็นที่เดิมของการตั้งสหกรณ์เป็นพื้นที่ที่คนในชุมชนบริจาค เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดตั้งสหกรณ์ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งนับว่าเป็นพื้นที่ที่คนในชุมชนรู้ดีว่าเป็นของคนในชุมชนที่รวมกลุ่มกันขึ้น ดังนั้น สหกรณ์จึงเป็นศูนย์รวมหรือที่พึ่งทางอาชีพของเกษตรกรชาวสวนยางอย่างดี

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ผู้นำมีการสร้างกฎเกณฑ์ที่เป็นการสร้างอำนาจในการควบคุมแรงงาน ให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยการสร้างแรงจูงใจที่กระตุ้นให้คนงาน ผลิตยางแผ่นให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เช่น การให้ค่าแรงส่วนต่างตามเกรดและคุณภาพของยางแผ่นรมควัน ซึ่งเป็นผลดีทั้งต่อคนงานและสหกรณ์เอง

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับโรงรมเอกชนใกล้เคียง โดยการให้ต่อท่อเพื่อนำน้ำเสียมาลงบ่อแก๊สดังกล่าวร่วมกันได้ อีกทั้ง มีความร่วมมือกับศูนย์วิจัยพลังงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการแก้ปัญหามลพิษในชุมชนอันเกิดจากสหกรณ์เอง นอกจากนี้ยังมีส่วนของสาธารณประโยชน์ในชุมชนอีกด้วย

5) ความน่าเชื่อถือ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์จัดตั้งในชุมชนมาเป็นระยะเวลาานาน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางตั้งแต่เดิมอยู่ที่ถนนใหญ่ในพื้นที่หมู่ 3 บ้านหุแร่ จนปัจจุบันย้ายมา ก่อตั้งในพื้นที่ใหม่ โดยคนในชุมชนเป็นผู้บริจาค ซึ่งเป็นเครือญาติของประธานสหกรณ์และกรรมการ สหกรณ์อีกด้วย นับว่าเป็นผู้ที่สมาชิกให้ความไว้วางใจมาโดยตลอด

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ผู้นำมีความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจ ให้เข้ามาเป็นประธานสหกรณ์ เนื่องจากอยู่กับสหกรณ์มาเป็นเวลานาน ในบทบาทของ สมาชิกที่ดี ทำให้สมาชิกด้วยกันเห็นถึงความสามารถในการให้เป็นตัวแทนของสหกรณ์

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ผู้นำเริ่มต้นจากการเป็นผู้จัดการสหกรณ์ จากนั้นได้รับความไว้วางใจและได้รับเลือกเป็นประธานสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ด้วยกัน มองเห็นถึงความสามารถ ความมุ่งมั่น และความเสียสละที่มีต่อสหกรณ์มาเสมอ

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ อันประกอบด้วย ผู้นำที่มีการสื่อสารถึง วิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ ริเริ่มการพัฒนาเครือข่าย รู้จักการสร้างปฏิสัมพันธ์ และมีความ น่าเชื่อถือ เป็นปัจจัยที่สำคัญของบทบาทประธานสหกรณ์และคณะกรรมการอีกด้วย แม้ว่าการ บริหารจัดการสหกรณ์ จะมีหลักการสหกรณ์บางข้อที่เป็นข้อจำกัดอยู่บ้าง แต่หากผู้นำมีวิสัยทัศน์และ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะสามารถใช้บริหารงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก

1) การให้ข้อมูล

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สมาชิกโดยส่วนใหญ่แล้ว ได้รับข้อมูล เกี่ยวกับนโยบายการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบราค้าย่างสด และเกี่ยวกับการแปรรูปน้ำ ย่างสด เป็นยางแผ่นรมควันจากการประชาสัมพันธ์ของรัฐ เมื่อมีการเข้ามาของนโยบาย เจ้าหน้าที่รัฐมี การให้ข้อมูลแก่สมาชิกในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สมาชิกโดยส่วนใหญ่แล้ว ได้รับ ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบราค้าย่างสด และเกี่ยวกับการ แปรรูปน้ำย่างสด เป็นยางแผ่นรมควันจากการประชาสัมพันธ์ของรัฐ เมื่อมีการเข้ามาของนโยบาย เจ้าหน้าที่รัฐมีการให้ข้อมูลแก่สมาชิกในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก สหกรณ์นั่นเอง

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด สมาชิกโดยส่วนใหญ่แล้ว ได้รับข้อมูล เกี่ยวกับนโยบายการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบราค้าย่างสด และเกี่ยวกับการแปรรูปน้ำ ย่างสด เป็นยางแผ่นรมควันจากการประชาสัมพันธ์ของรัฐ เมื่อมีการเข้ามาของนโยบาย เจ้าหน้าที่รัฐมี การให้ข้อมูลแก่สมาชิกในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง

2) การรับฟังความคิดเห็น

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สหกรณ์รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเสมอ เช่น การใช้ไมโครเวฟในการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง เนื่องจากใช้ระยะเวลาน้อยกว่า สามารถจ่ายผลตอบแทนให้กับสมาชิกแบบวันต่อวันได้ทันที สหกรณ์ก็ยอมรับเหตุผลและสร้างทางเลือกให้กับสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากเห็นว่าสมาชิกเองหรือเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ ย่อมความจำเป็นในการเลี้ยงดูครอบครัว

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สหกรณ์มีการจัดตั้งกล่องรับฟังความคิดเห็น สำหรับสมาชิกที่ต้องการเสนอความคิดเห็น สามารถเขียนถึงปัญหาและเสนอแนวทางต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะในช่วงที่สถานการณ์ราคายางพารามีความผันผวนจนไปสู่จุดที่ต่ำมาก

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด สมาชิกและสหกรณ์มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีหลายสหกรณ์ที่เริ่มใช้วิธีการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้งโดยการใช้ไมโครเวฟ แต่สหกรณ์คำนึงถึงความเป็นมาตรฐานสากล จึงเลือกการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้งโดยการใช้เตาไฟฟ้าเท่านั้น

3) การปรึกษาหารือ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด มีการสร้างความเข้าใจต่อกัน เมื่อมีประเด็นที่เกิดความไม่เข้าใจ โดยเมื่อสมาชิกสหกรณ์มีปัญหา ผู้นำสหกรณ์พร้อมที่จะรับฟังปัญหา โดยเข้ามาทำงานที่สหกรณ์ทุกวัน เพื่อให้สมาชิกมีความเชื่อถือและไว้วางใจ สามารถเข้ามาพูดคุยกับตนได้ตลอด

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด มีการสร้างความเข้าใจต่อกัน เมื่อมีประเด็นที่เกิดความไม่เข้าใจ โดยเมื่อสมาชิกสหกรณ์มีปัญหา ผู้นำสหกรณ์พร้อมที่จะรับฟังปัญหา โดยการเข้ามาทำงานทุกวัน เพื่อให้สมาชิกมีความเชื่อใจและไว้วางใจ อีกทั้งยังมีการรับฟังความคิดเห็นและหาทางออกในส่วนของการยืดหยุ่นเรื่องการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง โดยมีการใช้ไมโครเวฟร่วมด้วย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีการสร้างความเข้าใจต่อกัน เมื่อมีประเด็นที่เกิดความไม่เข้าใจ โดยเมื่อสมาชิกสหกรณ์มีปัญหา ผู้นำสหกรณ์พร้อมที่จะรับฟังปัญหา โดยการเข้ามาทำงานทุกวัน เพื่อให้สมาชิกมีความเชื่อใจและไว้วางใจ

4) การวางแผนร่วมกัน

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด เมื่อมีโครงการหรือกิจกรรมเข้ามา สมาชิกสหกรณ์ล้วนให้ความร่วมมือ เช่น การเข้าสู่โครงการ GMP สมาชิกสหกรณ์ให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้โครงการเกิดความสำเร็จ เช่น การร่วมมือร่วมใจในการดูแลความสะอาดของน้ำยางสดตนเอง โดยการตัดยางเป็นเวลามากขึ้นและเศษลดขยะต่าง ๆ ก่อนที่จะนำมาขายแก่สหกรณ์

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด เมื่อมีโครงการหรือกิจกรรมเข้ามา สมาชิกสหกรณ์ล้วนให้ความร่วมมือ เช่น การเข้าสู่โครงการ GMP สมาชิกสหกรณ์ให้ความสนใจ แต่

มองเห็นร่วมกันถึงเรื่องงบประมาณที่สูงเกินไป อีกทั้ง ยังมั่นใจในคุณภาพยางแผ่นรมควันของตนเอง จึงมีการเข้าร่วมโครงการแต่ชะลอในเรื่องของงบลงทุนเพื่อให้เกิดความแน่ใจในเรื่องตลอดรอดรับ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด เมื่อมีโครงการหรือกิจกรรมเข้ามา สมาชิกสหกรณ์ล้วนให้ความร่วมมือ เช่น การเข้าสู่โครงการ GMP สมาชิกสหกรณ์ให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้โครงการเกิดความสำเร็จ

5) การร่วมดำเนินการ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด ขั้นตอนนี้เป็นความร่วมมือของคนในชุมชนที่เห็นชัดที่สุด ตั้งแต่การรวมกลุ่มก่อนจัดตั้งสหกรณ์ และการร่วมบริจาคพื้นที่เพื่อจัดตั้งสหกรณ์ อีกทั้ง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์มากถึง 142 คน ล้วนเป็นความร่วมมือที่เกิดจากเกษตรกรชาวสวนยางในชุมชนเข้ามาให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสหกรณ์ และให้ความร่วมมือในการลงทุน เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินการต่อไปได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์มากถึง 128 คน ล้วนเป็นความร่วมมือที่เกิดจากเกษตรกรชาวสวนยางในชุมชนเข้ามาให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสหกรณ์ และให้ความร่วมมือในการลงทุน เพื่อใช้ในการลงทุน นอกเหนือจากโรงรมควันจากรัฐเพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินการต่อไปได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีสมาชิกเข้าร่วมลงทุนกับสหกรณ์มากถึง 101 คน ล้วนเป็นความร่วมมือที่เกิดจากเกษตรกรชาวสวนยางในชุมชนเข้ามาให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการสหกรณ์ นอกจากนี้ สมาชิกสหกรณ์ยังแบ่งบทบาทและหน้าที่ในการเรียนรู้เกี่ยวกับสหกรณ์เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้

6) การร่วมตัดสินใจ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สมาชิกทุกคนมีสิทธิ์ในการคัดเลือกผู้นำสหกรณ์ ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์ และมีสิทธิ์ในการร่วมตัดสินใจตอบรับโครงการต่าง ๆ เช่น การร่วมตัดสินใจตอบรับโครงการ GMP โดยเมื่อเห็นว่าสหกรณ์มีเงินทุนเพียงพอ และศึกษาเกี่ยวกับโครงการอย่างดี ก็ลงมือในการพัฒนาสหกรณ์ตนเองตามกฎหมายและข้อระเบียบของมาตรฐาน GMP อย่างต่อเนื่องจนผ่านเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวในที่สุด ซึ่งในส่วนนี้สหกรณ์เป็นผู้บุกเบิก และได้รับความร่วมมือจากแกนนำสมาชิกสหกรณ์ เช่น ในการทาสี ปรับปรุง และก่อสร้างแท็งก์น้ำ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้นำสหกรณ์ ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมตัดสินใจเรื่องการตอบรับโครงการ GMP โดยมีการประชุมและให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการยกระดับมาตรฐาน และมาตรฐานยางแผ่นรมควัน GMP ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยเพราะว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์

และสมาชิกเองในอนาคตต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะร่วมกันตัดสินใจแต่ในส่วนของความคืบหน้า สหกรณ์และสมาชิกเองยังไม่มีความต่อเนื่องในการผลักดันเข้าสู่เกณฑ์เท่าที่ควร

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด ในการคัดเลือกผู้นำสหกรณ์ ได้แก่ ประธานสหกรณ์และคณะกรรมการสหกรณ์ และร่วมตัดสินใจตอบรับโครงการ GMP ซึ่งตอนนี้ สมาชิกเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการได้ร่วมกันปรับปรุงในส่วนของโรงเรียน และช่วยกันก่อตั้งแท็งค์น้ำ รวมถึงมีการเริ่มต้นจากให้สมาชิกสหกรณ์รักษาความสะอาดของน้ำยางสดที่นำมาขายก่อน ก่อนที่จะนำไปสู่การร่วมตัดสินใจลงทุนปรับปรุงโรงรมควันอีกครั้ง

7) การควบคุมโดยประชาชน

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด สหกรณ์มีการใช้เสียงส่วนใหญ่ของสมาชิก ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ตามหลักประชาธิปไตย แต่ในบางครั้งสมาชิกบางกลุ่มมีอำนาจเหนือกว่า สหกรณ์ ในการควบคุมการซื้อขายน้ำยางตามใจตนเอง เนื่องจากเห็นราคารับซื้อน้ำยางสดของเอกชน สูงกว่า จึงทำให้ไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์ ที่เป็นการปันผลหรือการสร้างรายได้ในระยะยาว โดยการใช้โอกาสฉวยในทางที่ผิดต่อสหกรณ์ไปบ้าง โดยเฉพาะในกรณีที่สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้ นำน้ำยางมาขายเอง แต่เป็นการที่ลูกจ้างต้องเป็นผู้นำน้ำยางมาขาย ทำให้บางครั้งคำนึงถึงความ สะดวกสบายและความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินเนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้จ่ายเงินให้ทันทีที่ต้องขายนั่นเอง

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด หากราคารับซื้อน้ำยางสดของ เอกชนสูงกว่า สมาชิกก็จะเห็นโอกาสในการทำผิดต่อสหกรณ์ โดยนำน้ำยางไปขายให้จึงทำให้ไม่ได้ คำนึงถึงคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์ ที่เป็นการปันผลหรือการสร้างรายได้ในระยะยาว โดยการใช้ โอกาสฉวยในทางที่ผิด แต่สหกรณ์เองได้มีรูปแบบการจ่ายเงินแบบวันต่อวัน เพื่อให้เหมาะสมกับ ความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นเพราะสหกรณ์เห็นใจและคำนึงถึงความสำคัญของ ประชาชน นั่นก็คือ สมาชิกของสหกรณ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่าย โดยเป็นการหาทางออกร่วมกัน

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด บางครั้งสมาชิกบางกลุ่มมีอำนาจเหนือกว่า สหกรณ์ ในการควบคุมการซื้อขายน้ำยางตามใจตนเอง เนื่องจากเห็นราคารับซื้อของเอกชนสูงกว่า แต่ อย่างไรก็ตามสหกรณ์เองมีวิธีรับมือกับปัญหาดังกล่าว โดยการพยายามให้สมาชิกเห็นถึงประโยชน์ของ สหกรณ์ โดยการนำปุ๋ยและเครื่องมือราคาถูกลงที่จำเป็นต่อสมาชิกมาจัดขาย เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ ให้สมาชิกเข้าใจหลักการของสหกรณ์มากขึ้น แต่ในส่วนนี้บางครั้งสมาชิกใช้โอกาสสหกรณ์ในทางที่ผิด คือการสั่งปุ๋ยหรือเครื่องมือทางเกษตรไว้ แต่ไม่จ่ายหรือไม่มารับตามที่กำหนด สหกรณ์จึงต้องรับภาระ ดังกล่าวไว้ จะเห็นได้ว่าสมาชิกบางส่วนมีอำนาจมากกว่าสหกรณ์เพราะขาดความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวมนั่นเอง

สรุปได้ว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ยังคงดำเนินกิจการได้อย่าง มั่นคงโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน และมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นว่า

สหกรณ์ยังเป็นองค์กรชุมชนที่สำคัญ และยังคงเป็นที่พึ่งพาของสมาชิกสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจไม่ดีขึ้น แต่หากสมาชิกสหกรณ์รวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง ก็จะสามารถผ่านปัญหาไปได้บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง

ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร

1) การจัดการ

- การยกระดับสหกรณ์และยางแผ่นรมควันเข้าสู่มาตรฐาน GMP

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด เมื่อสมาชิกสหกรณ์นำน้ำยางสดมาขายกับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ จนสหกรณ์สามารถบริหารเงินทุนดังกล่าว เพื่อนำมาลงทุนปรับโครงสร้างสหกรณ์ เพื่อเข้าสู่โครงการ GMP ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์และเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานยางแผ่นรมควันสหกรณ์เอง เข้าสู่การผลิตยางแผ่นมาตรฐาน GMP เป็นการจัดการเพื่อช่วยให้มีการเปิดตลาดที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ สหกรณ์ยังมองเห็นอีกว่า หากอโรราคาน้ำยางสดขึ้นจากหน่วยงานรัฐเพียงอย่างเดียวคงไม่ได้ ต้องมีการพัฒนาตนเองให้นำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นจึงมีการเรียนรู้สหกรณ์ต้นแบบแล้วนำมาปรับปรุงสหกรณ์ตนเองโดยเร็ว ได้แก่ การลงทุนปรับปรุงแท้งค์น้ำ ทาสีโรงเรือนใหม่ และซ่อมแซมโรงรมควัน อีกทั้ง เมื่อสหกรณ์มีการเข้าสู่ตลาดโครงการ GMP มากขึ้น เชื่อว่าจะทำให้มีตลาดระดับสากลรองรับผลผลิตที่มีคุณภาพต่อไป

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ในช่วงแรกสหกรณ์มีความกระตือรือร้นในการยกระดับสหกรณ์เข้าสู่มาตรฐาน GMP แต่เมื่อเกิดการเปลี่ยนวาระประธานสหกรณ์ ทำให้มีการบริหารจัดการที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้ปัจจุบันมีการตอบรับการเข้าร่วมโครงการแต่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ GMP อย่างไรก็ตาม สหกรณ์มีระบบการจ่ายเงินหรือค่าตอบแทนในการขายน้ำยางสดแก่สมาชิกเป็นแบบรายวัน คือการให้เงินแก่สมาชิกที่มาขายน้ำยางสดแบบวันต่อวัน เนื่องจากสหกรณ์มองเห็นว่านอกจากการใช้เตาไฟฟ้าที่เป็นมาตรฐานสากลเท่านั้น การใช้เตาไมโครเวฟควบคู่กับการใช้อย่างถูกวิธีในการหาค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง เป็นทางออกที่สามารถช่วยให้สมาชิกสหกรณ์พึงพอใจ และสามารถแก้ปัญหาความจำเป็นในการทำงานและการเลี้ยงดูครอบครัวได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด สหกรณ์มีการบริหารจัดการความรู้เกี่ยวกับโครงการ GMP ศึกษาถึงข้อดีและข้อเสีย โดยมองว่าโครงการ GMP เป็นโครงการที่จะช่วยเพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ต่อสหกรณ์ในอนาคตได้ แต่อย่างไรก็ตาม สหกรณ์มองเห็นถึงความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพยางแผ่นรมควันได้ หากมีการบริหารจัดการที่ดีในส่วนของคนงานและกระบวนการผลิต โดยไม่ต้องผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานดังกล่าวเท่านั้น อีกทั้ง เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอนและใช้งบประมาณในการปรับปรุงตามเกณฑ์ค่อนข้างเยอะ

- ความรับผิดชอบต่อชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด เมื่อสหกรณ์มีการปรับปรุงระบบสหกรณ์ และกระบวนการผลิตยางแผ่นรมควัน ทำให้มีการใช้น้ำสะอาดในการผลิตซึ่งทำใหยางแผ่นรมควันมีคุณภาพมากขึ้น และมีกระบวนการที่ช่วยในการจับตัวของเศษยางเป็นก้อน เพื่อลดของเสียในชุมชน และสามารถนำมาสร้างรายได้แก่สหกรณ์อีกทางหนึ่งได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สหกรณ์มีการสร้างแท็งก์น้ำของสหกรณ์เอง ซึ่งเป็นการใช้น้ำสะอาดในกระบวนการผลิต เพื่อเป็นการลดมลภาวะในชุมชนอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสหกรณ์อยู่ห่างไกลจากบ้านเรือน ทำให้มีการทิ้งของเสียลงในบ่อน้ำข้างสหกรณ์ ซึ่งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนมาก แต่อย่างไรก็ตาม การใช้น้ำสะอาดในการผลิตจะเป็นการช่วยลดปัญหาด้านสุขภาพของคนงานได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด จากปัญหามลภาวะในชุมชนบ้านวังพา ทำให้สหกรณ์มีการสร้างบ่อแก้ธรรมชาติในการบำบัดน้ำเสีย ที่สามารถช่วยลดมลภาวะในชุมชนได้บ้าง และมีการใช้บ่อแก้สร่วมกันกับโรงแรมเอกชนใกล้เคียง โดยให้ปล่อยน้ำเสียมายังบ่อแก้สของสหกรณ์ได้อีกทั้ง ระบบการทำงานของบ่อแก้ธรรมชาติสามารถลดการใช้ไม้ฟืน ซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตยางแผ่นรมควันได้มากถึง 40 % นับว่าเป็นการลดต้นทุนของสหกรณ์ไปได้มาก

2) การทำงานเป็นทีม

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด สหกรณ์มีการแบ่งงานออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการ โดยมีการวางแผนในการยกระดับสหกรณ์ตนเองอยู่เสมอ เมื่อตอบรับเข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่การบริหารจัดการเงินทุน จนถึงการศึกษาดูงาน และการเรียนรู้เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ ทั้งนี้ มองว่าการยกระดับตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน GMP นั้น จะทำให้มีโอกาสต่อราคาขายยางแผ่นรมควันที่มีคุณภาพกับตลาดรับซื้อใหม่ ๆ ได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สหกรณ์มีการแบ่งงานออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการ นอกจากการตอบรับเข้าร่วมโครงการ GMP ของการยางแห่งประเทศไทยแล้ว สหกรณ์เองมีการพัฒนาประสิทธิภาพคนงานอยู่เสมอ เนื่องจากผลผลิตยางแผ่นของสหกรณ์มีคุณภาพดีมาโดยตลอด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม หากมีตลาดรองรับผลผลิตที่เป็นรูปธรรม ก็มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อลงทุนต่อไป

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด สหกรณ์มีการแบ่งงานออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการ มีการแสดงออกถึงความคิดที่จะพัฒนาสหกรณ์ตนเอง โดยการขยายขอบเขตและปริมาณการรับน้ำยางสด เนื่องจากที่ตั้งสหกรณ์มีขนาดใหญ่ จึงมีการวางแผนที่จะสร้างโรงรมควันเพิ่ม หากมีงบประมาณเพียงพอ เพื่อให้สามารถผลิตยางแผ่นรมควันได้มากขึ้น

3) การสร้างเครือข่าย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด มีการเข้าร่วมโครงการ GMP เพื่อยกระดับมาตรฐานยางแผ่นรมควัน โดยการร่วมมือกับการยางแห่งประเทศไทย และมีการศึกษาดูงานสหกรณ์กองทุนสวนยางที่เป็นต้นแบบโครงการ GMP ที่จังหวัดตรัง นอกจากนี้เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์แล้ว ยังเป็นการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับสหกรณ์ตนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สหกรณ์มีการศึกษาดูงานและเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคนงานในเรื่องของการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ อีกทั้ง ยังมีการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการ GMP ที่ทำให้สหกรณ์สามารถพัฒนาหรือยกระดับความสามารถขององค์กรไปพร้อมกับการพัฒนาคุณภาพยางแผ่นรมควันได้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีการประสานงานและสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร ได้แก่ ศูนย์วิจัยพลังงานมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการสร้างบ่อแก๊สธรรมชาติเพื่อบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตยางแผ่นรมควัน และมีการเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการดูแลรักษา และประสิทธิภาพในระยะยาว

4) การเรียนรู้

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด มีการจัดอบรมให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ในด้านความรู้เกี่ยวกับยางพารา และการจัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์และประธานสหกรณ์เอง โดยการไปดูงานสหกรณ์ที่สำเร็จ เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ตนเอง

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด มีการพัฒนาคนงานและแรงงานใหม่ ๆ ให้มีความรู้และความชำนาญ ในการผลิตยางแผ่นรมควัน และมีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานอยู่เสมอ ทำให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่เดียวกัน ว่าเป็นสหกรณ์ที่มีผลผลิตมีคุณภาพมากที่สุด

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีการอบรมแรงงานอยู่เสมอ เนื่องจากแรงงานมีการเข้าออกใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสหกรณ์มีเกณฑ์ในการรับแรงงานคือไม่ต้องการคนมีประสบการณ์เท่านั้น แต่ต้องการคนที่เชื่อฟังในการทำงานอีกด้วย

5) การระดมทุน

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด การกำหนดกฎเกณฑ์ของสหกรณ์ร่วมกัน เพื่อตกลงการกำหนดเงินทุนในการลงทุนและกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งเริ่มต้นที่หุ้นละ 10 บาท โดยบังคับ 100 หุ้น และมีค่าธรรมเนียม 50 บาท ซึ่งสมาชิกแต่ละคนลงทุนได้ไม่เกิน 1/5 ของหุ้นทั้งหมด มีการปันผลทุกปี และมีสวัสดิการแก่สมาชิก สหกรณ์ใช้วิธีการหาค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง โดยการใช้เตาไฟฟ้าเป็นหลัก เนื่องจากมีความแม่นยำใช้เวลาประมาณ 2-4 ชั่วโมง การให้ค่าตอบแทนสมาชิกจะได้รับเงิน

ในวันถัดไป แต่หากสมาชิกต้องการรับค่าตอบแทนจากการขายน้ำยางสดทันทีที่สามารถทำได้โดยวัดหาค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง โดยการใช้น้ำโครเวฟ จากนั้นนำเข้าสู่กระบวนการทำยางแผ่นและการคัดแยกคุณภาพยาง เพื่อจำหน่ายยางส่งออกสู่ตลาดกลาง โดยในปี พ.ศ. 2560 แบ่งเป็นหลายรูปแบบจากทั้งหมด 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ น้ำยางสด 10.6 เปอร์เซ็นต์ ยางแผ่นดิบ 0 เปอร์เซ็นต์ เศษยาง 0.56 เปอร์เซ็นต์ ยางแผ่นรมควัน 81.57 เปอร์เซ็นต์ ยางฟองอากาศ 6.46 เปอร์เซ็นต์ ยางคัทติ้ง 0.79 เปอร์เซ็นต์ และที่ส่งนำไปจำหน่าย ส่วนใหญ่จะนำไปขายแก่การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา เนื่องจากตรวจสอบคุณภาพยางและกำหนดราคาด้วยความเป็นธรรม ปีล่าสุดนั้นมียางแผ่นรมควันส่งออกเฉลี่ยประมาณ 851 กิโลกรัมต่อวัน การนำยางแผ่นรมควันส่งออกไปขายแก่ตลาดกลางทุกวัน

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด การกำหนดกฎเกณฑ์ของสหกรณ์ร่วมกัน เพื่อตกลงการกำหนดเงินทุนในการลงทุนและกฎระเบียบต่างๆ สำหรับสหกรณ์บ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด นั้น มีค่าสมัครพร้อมเงินลงทุนแรกเริ่ม โดยเริ่มต้นที่ 2,050 บาท มีการลงทุนรายเดือนนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนไม่บังคับจำนวนเงิน มีการปันผลและจัดสวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิก สหกรณ์ใช้วิธีการหาค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง โดยการใช้น้ำโครเวฟอย่างเดียว เนื่องจากมีความรวดเร็ว และสามารถทราบค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้งโดยใช้เวลาเพียง 5 นาที ซึ่งการให้ค่าตอบแทนนั้น สมาชิกจะได้รับเงินแบบวันต่อวัน จากนั้นเข้าสู่กระบวนการทำยางแผ่นและการคัดแยกคุณภาพยาง เพื่อจำหน่ายยางส่งออกสู่ตลาดกลาง โดยในปี พ.ศ. 2560 แบ่งเป็นหลายรูปแบบจากทั้งหมด 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ เศษยาง 0.35 เปอร์เซ็นต์ ยางแผ่นรมควัน 99.07 เปอร์เซ็นต์ ยางฟองอากาศ 0 เปอร์เซ็นต์ ยางคัทติ้ง 0.55 เปอร์เซ็นต์ และที่ส่งนำไปจำหน่าย โดยตรวจสอบจากราคารับซื้อของตลาดกลางที่ให้สูงที่สุด ปีล่าสุดนั้นมียางแผ่นรมควันส่งออกจากสหกรณ์เฉลี่ยประมาณ 1,076 กิโลกรัมต่อวัน นำยางแผ่นรมควันส่งออกไปขายแก่ตลาดกลาง 2-3 วัน ต่อครั้ง เนื่องจากการลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด หลังจัดตั้งสหกรณ์ การกำหนดกฎเกณฑ์ของสหกรณ์ร่วมกัน เพื่อตกลงการกำหนดเงินทุนในการลงทุนและกฎระเบียบต่าง ๆ สำหรับสหกรณ์บ้านวังพา จำกัด นั้น การเป็นสมาชิกครั้งแรกกำหนดที่ 5,000 บาท ค่าธรรมเนียม 150 บาท ซึ่งสามารถลงทุนเพิ่มเติมได้ มีการปันผลทุกปีและจัดสวัสดิการแก่สมาชิก สหกรณ์ใช้วิธีการหาค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง โดยใช้เตาไฟฟ้าเท่านั้นในการหาค่าเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง เนื่องจากต้องการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและมีความแม่นยำถูกต้อง การให้ค่าตอบแทนแก่สมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนในวันถัดไป จากนั้นนำเข้าสู่กระบวนการทำยางแผ่นและการคัดแยกคุณภาพยาง เพื่อจำหน่ายยางส่งออกสู่ตลาดกลาง โดยในปี พ.ศ. 2560 แบ่งเป็นหลายรูปแบบจากทั้งหมด 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ เศษยาง 0.25 เปอร์เซ็นต์ ยางแผ่นรมควัน 86.28 เปอร์เซ็นต์ ยางฟองอากาศ 3.16 เปอร์เซ็นต์ ยางคัทติ้ง 0.66 เปอร์เซ็นต์ และที่ส่งนำไปจำหน่าย เมื่อมีผลผลิตเพียงพอจะนำไปขายแก่การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา เนื่องจากได้ราคาดีและให้เงินรวดเร็ว ปีล่าสุดนั้นมียางแผ่นรมควันส่งออก

จากสหกรณ์เฉลี่ยประมาณ 2,099 กิโลกรัมต่อวัน มีการนำยางแผ่นรมควันส่งออกไปขายแก่ตลาดกลางทุกวันโดยใช้รถขนาดเล็กเพื่อป้องกันปัญหาการคายางผันผวนที่ตามมา

6) การตลาด

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแแร่ จำกัด มีการนำยางไปขายที่การยางแห่งประเทศไทย และศูนย์วิจัยการยาง หรือที่เรียกว่า “ตลาดกลาง” ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อสหกรณ์เป็นอย่างมาก โดยราคารับซื้อน้ำยางสด และราคาขายยางแผ่นรมควัน จะอิงจากราคาตลาดกลางเท่านั้น อีกทั้งการยกระดับมาตรฐานตนเองเข้าสู่โครงการ GMP จะเป็นการเพิ่มโอกาสในการต่อรองและขายสินค้าสู่ตลาดสากลได้ ซึ่งในชุมชนตนเป็นเพียงสหกรณ์เดียวที่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งหากสหกรณ์อื่น ๆ มีการเตรียมความพร้อมมากขึ้น จะทำให้สามารถมีตลาดรองรับอย่างเป็นรูปธรรมแน่นอน เนื่องจากปริมาณยางแผ่นตามความต้องการของตลาดสากลนั้นจำนวนมาก

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด ราคาขายที่เป็นธรรมโดยการกำหนดราคาจากตลาดกลาง เป็นวิธีที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์และสหกรณ์ดำเนินการอย่างมั่นคง และทำให้สมาชิกสหกรณ์ไม่นำน้ำยางสดไปขายแก่โรงรมเอกชนในพื้นที่ อีกทั้ง การกำหนดราคาดังกล่าว ยังช่วยให้โรงรมเอกชนไม่กล้าตั้งราคารับซื้อถูกกว่าสหกรณ์มากนัก เนื่องจากต้องอิงราคาจากสหกรณ์เพื่อความอยู่รอดเช่นกัน นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีระบบการจ่ายเงินแบบวันต่อวัน เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ โดยสหกรณ์อยู่ในช่วงเตรียมความพร้อมเข้าสู่สหกรณ์มาตรฐาน GMP

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด การควบคุมราคาจากตลาดกลาง เป็นสิ่งที่ทำให้สหกรณ์มีความน่าเชื่อถือและมีความเป็นธรรมในด้านราคา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สมาชิกนำน้ำยางมาขายแก่สหกรณ์สม่ำเสมอ อีกทั้ง โรงรมเอกชนเองก็มีเพดานราคาที่ใกล้เคียงกับสหกรณ์ เป็นการป้องกันปัญหาการรับซื้อน้ำยางสดต่ำกว่าราคามาตรฐานสำหรับเกษตรกรชาวสวนยางคนอื่น ๆ ในชุมชน อีกทั้ง สหกรณ์อยู่ในช่วงเตรียมความพร้อมในการยกระดับสหกรณ์สู่มาตรฐาน GMP ทั้งนี้ กำลังการผลิตของสหกรณ์บ้านวังพา จำกัดนั้น มีกำลังการผลิตจำนวนมาก เกือบจะเป็นสองเท่าของสหกรณ์บ้านหุแแร่ จำกัด และสหกรณ์พรุชบาพัฒนา จำกัด ดังนั้น หากมีการผลักดันเข้าสู่มาตรฐานเร็วขึ้น อาจทำให้มีช่องทางการตลาดรับซื้อยางแผ่นมาตรฐาน GMP มากขึ้น เนื่องจากบริษัทและโรงงานใหญ่ มีความต้องการรับซื้อโดยเน้นปริมาณมาก

7) การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแแร่ จำกัด สมาชิกสหกรณ์มีการนำน้ำยางมาขายกับสหกรณ์ตามกำหนดทุกครั้ง เนื่องจากมีความไว้วางใจต่อระบบสหกรณ์ ซึ่งนอกจากเป็นนโยบายของรัฐที่เข้ามาพัฒนาอาชีพเกษตรกรชาวสมาชิกในชุมชนแล้ว อีกทั้ง การมีโรงรมควันอยู่ในชุมชน ยังทำให้โรงรมควันเอกชนไม่กล้าตั้งราคารับซื้อน้ำยางสูงจนเกินไป เนื่องจากอิงราคาของสหกรณ์เป็นหลัก ดังนั้น นอกจากสมาชิกสหกรณ์จะได้รับความเป็นธรรมในด้านราคาแล้ว สมาชิกในชุมชนเองก็ได้รับ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด สหกรณ์ได้รับความไว้วางใจ จากหน่วยงานที่ทำงานร่วมกัน เช่น การตรวจสอบความโปร่งใสมาโดยตลอด อีกทั้ง การที่ยางแผ่นรมควัน มีคุณภาพที่ดีนั้น ก็เนื่องมาจากการบริหารจัดการที่ดีของผู้นำและคณะกรรมการ

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด สหกรณ์เคยหยุดดำเนินการ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์มีความรู้ในการบริหารจัดการที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งมีปัญหาในการสื่อสารกันระหว่างฝ่ายจัดการและฝ่ายบริหาร โดยมีการรับซื้อน้ำยางสดในปริมาณที่มากเกินไป ทำให้ผลิตเป็นยางแผ่นรมควันไม่ทันส่งออกเมื่อราคาผันผวน แต่เมื่อกลับมาดำเนินการอีกครั้งหนึ่ง ก็ทำให้เห็นว่าสหกรณ์สามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง โดยสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น

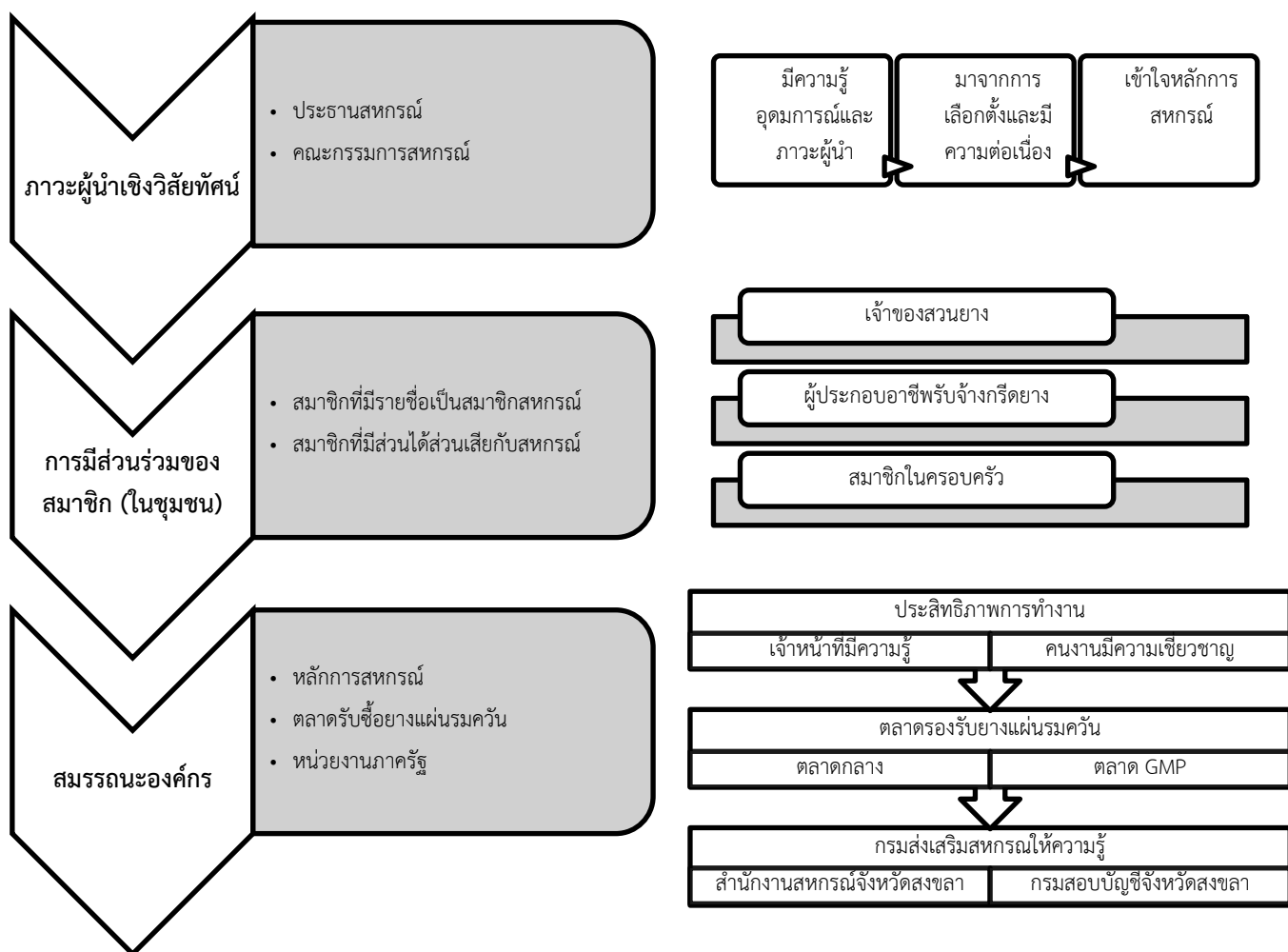
8) การรายงานและประเมินผล

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด มีการติดตามตรวจสอบการจัดการสหกรณ์ ได้แก่ การตรวจสอบจากภายในองค์กร โดยผ่านการประชุมประจำเดือน ระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกสหกรณ์ เพื่อทราบความสำเร็จและความผิดพลาดของสหกรณ์ร่วมกัน โดยพบว่าสหกรณ์สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐาน GMP ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและเป็นไปตามเป้าหมายของสหกรณ์ที่วางไว้ และการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก โดยผ่านการประชุมประจำปี ระหว่างคณะกรรมการ สมาชิกสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยมีการประเมินผลให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของสหกรณ์ พบว่า พ.ศ. 2557 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก พ.ศ. 2558 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก และพ.ศ.2559 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก อีกทั้งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา ยังมีการตรวจสอบบัญชีประจำปี ปีละ 2 ครั้ง เพื่อความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด มีการติดตามตรวจสอบการจัดการสหกรณ์ ได้แก่ การตรวจสอบจากภายในองค์กร โดยผ่านการประชุมประจำเดือน ระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกสหกรณ์ เพื่อวัดความสำเร็จของสหกรณ์และความผิดพลาดของสหกรณ์ โดยพบว่าคือ มีปัญหาเรื่องของงบประมาณในการยกระดับสหกรณ์เข้าสู่มาตรฐาน GMP และการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก โดยผ่านการประชุมประจำปี ระหว่างคณะกรรมการ สมาชิกสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยมีการประเมินผลให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของสหกรณ์ พบว่า พ.ศ. 2557 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก พ.ศ. 2558 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก และ พ.ศ. 2559 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก อีกทั้งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา ยังมีการตรวจสอบบัญชีประจำปี ปีละ 2 ครั้ง เพื่อความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย

สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด มีการติดตามตรวจสอบการจัดการสหกรณ์ ได้แก่ ประการแรก การตรวจสอบจากภายในองค์กร โดยผ่านการประชุมประจำเดือน ระหว่าง

คณะกรรมการและสมาชิกสหกรณ์ เพื่อวัดความสำเร็จและความผิดพลาดของสหกรณ์คือ มีความบกพร่องในการบริหารจัดการคนงาน ทำให้คุณภาพยางลดน้อยลง และประการที่สอง การตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก โดยผ่านการประชุมประจำปี ระหว่างคณะกรรมการ สมาชิกสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยมีการประเมินผลให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของสหกรณ์ พบว่า พ.ศ. 2557 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก พ.ศ. 2558 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีเลิศ และ พ.ศ. 2559 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์ระดับดีมาก และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา ยังมีการตรวจสอบบัญชีประจำปี ปีละ 2 ครั้ง เพื่อความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา
ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (สศช.) ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

จากการวิเคราะห์การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา กับแนวคิดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของ สศช. พบว่าความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกสหกรณ์มีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และการบริหารจัดการที่ของรัฐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแร่ จำกัด

ด้านสุขภาพอนามัย สถานที่ตั้งของสหกรณ์หุแร่นั้น เป็นการบริจาที่ดินที่เป็นสวนยางเก่าของชาวบ้าน สถานที่ตั้งจึงอยู่ห่างไกลจากชุมชน จึงทำให้ไม่พบปัญหาน้ำเสียที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของสมาชิกชุมชน อีกทั้ง ปี 2560 ที่ผ่านมามีการปรับปรุงสหกรณ์กองทุนสวนยางให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP คือเน้นความสะอาดของโรงเรือน ทำให้สมาชิกหันมาให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดมากยิ่งขึ้นไปด้วย เนื่องจากปัจจุบันเมื่อผ่านมาตรฐานเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการรักษามาตรฐาน โดยมีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านความรู้ สมาชิกสหกรณ์มองเห็นการศึกษามีความสำคัญสำหรับลูกหลานในอนาคตมากกว่า เพื่อให้เข้ามาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของคนในชุมชน เพราะโดยส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์เองไม่ได้มีการศึกษาที่สูง แต่สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ด้วยการเป็นเกษตรกรชาวสวนยางโดยอาศัยความรู้ที่ตนเองมีอยู่ ซึ่งสิ่งที่ชาวบ้านมองว่าสำคัญที่สุด คือประสบการณ์และทักษะในการประกอบอาชีพ ส่วนความรู้ก็ควรมีไว้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ

ด้านชีวิตการทำงาน สมาชิกมีความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ และประธานหรือคณะกรรมการ ที่เป็นผู้ริเริ่มการรวมกลุ่มตั้งแต่ยังไม่เป็นสหกรณ์อย่างเป็นทางการ ทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญกับคุณค่าที่แท้จริงสหกรณ์มาตลอด โดยเฉพาะการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์และจริงจังต่อสหกรณ์ สมาชิกจะไม่นำน้ำยางไปขายให้พ่อค้าคนกลางที่ให้ราคาสูงกว่า เนื่องจากเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มากกว่าประโยชน์ส่วนตน อีกทั้งสหกรณ์เองมีการปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ เช่น การเพิ่มไมโครเวฟในการคิดเปอร์เซ็นต์ยางนอกเหนือจากใช้เตาไฟฟ้าอย่างเดียว เพื่อตอบสนองความต้องการด้านรายได้ของสมาชิกตามความจำเป็น

ด้านรายได้และการกระจายรายได้ สหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นพื้นที่ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เดิมของกลุ่มสมาชิกที่มีการรวมตัวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับราคายางและน้ำยาง ซึ่งเมื่อมีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นในชุมชน ชาวบ้านเต็มใจบริจาคพื้นที่เพื่อเป็นที่ตั้งสหกรณ์ เพราะเห็นร่วมกันว่าการแปรรูปน้ำยางสดเป็นยางแผ่นรมควันนั้น นับว่าเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับราคายางที่จะส่งผลกระทบต่อสมาชิกในระยะยาวได้ ซึ่งระบบการจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์จากการขายน้ำยางสดจะ

ไม่ใช่แบบวันต่อวัน เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบเปอร์เซ็นต์น้ำยางแห้งเพื่อให้เป็นธรรมต่อสมาชิกมากที่สุด อีกทั้ง มีหน่วยงานรัฐเข้ามาดูแล ได้แก่ กรมตรวจสอบบัญชีจังหวัดสงขลา และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา เพื่อให้การทำงานของสหกรณ์มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญที่สุดในด้านรายได้ คือการที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับประโยชน์จากเงินปันผลเพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการซื้อปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพยางของตนเอง นอกจากนี้ ในด้านของการกระจายรายได้ ก็ส่งผลต่อคนในชุมชนทุ่งตำเสาที่รับจ้างกรีดยาง ที่สามารถเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกับสมาชิกสหกรณ์ด้วย เนื่องจากหน้ายางจะกรีดยางขึ้นและปริมาณน้ำยางที่ได้จะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับว่าสร้างประโยชน์ด้านรายได้ทั้งต่อตนเองและมีการกระจายรายได้ต่อผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยางในชุมชนได้มากขึ้นอีกด้วย

ด้านชีวิตครอบครัว การเป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้สมาชิกรู้จักการวางแผนค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเงินปันผลจากสหกรณ์ที่ได้รับในแต่ละปี ส่วนใหญ่สมาชิกจะเก็บไว้ซื้อปุ๋ยเพื่อพัฒนาคุณภาพต้นยาง จึงทำให้ไม่ต้องนำค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมาลงทุนในส่วนนี้ ทั้งนี้ส่วนของราคาน้ำยางสดมีความสำคัญอย่างมากกับความเป็นอยู่ของครอบครัว เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว และมีรายได้จากอาชีพหลักคือเป็นเกษตรกรสวนยาง ดังนั้น หากสภาพเศรษฐกิจดีขึ้นก็จะทำให้สถานภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุขไปด้วย อีกทั้ง สมาชิกสหกรณ์ยังมองอีกว่า โครงการ GMP จะช่วยให้สมาชิกสหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคงมากยิ่งขึ้นจากการมีตลาดที่เข้ามารองรับยางแผ่นรมควันของสหกรณ์ในชุมชน

ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต ด้วยบริเวณที่ตั้งของสหกรณ์รายล้อมไปด้วยต้นยางพารา และอยู่ห่างไกลจากชุมชน เนื่องจากทางเข้าอยู่ติดถนนสายหลัก ทำให้ไม่มีผลกระทบต่อชาวบ้านในชุมชน มีการจัดการปัญหาน้ำเสียจากกระบวนการผลิต โดยเมื่อเข้าร่วมโครงการ GMP แล้วทำให้มีกระบวนการใช้สารที่ศูนย์วิจัยคิดค้นขึ้น เพื่อช่วยให้เศษยางจับตัวเป็นก้อน และสามารถนำมาสร้างรายได้ต่อสหกรณ์อีกทางหนึ่งได้ ซึ่งนับว่าเป็นการใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกและสหกรณ์

ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ได้แก่ หลักนิติธรรม มีการให้บริการอย่างเป็นธรรม และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด โดยคณะกรรมการสหกรณ์ต้องมาจากการเลือกตั้งอย่างเป็นธรรม ซึ่งนอกจากต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วจะต้องมีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำหลักคุณธรรม มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเที่ยงธรรม ซึ่งคณะกรรมการให้ความสำคัญกับสมาชิกโดยการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสหกรณ์ หลักการมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนกิจกรรมและโครงการที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยสมาชิกและคณะกรรมการสหกรณ์ มีการเข้าร่วมประชุมประจำทุกเดือน มีการจัดอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ และมีการร่วมมือกับกลุ่มพัฒนาน้ำยางสดในชุมชน หลักความโปร่งใส มีการชี้แจงรายละเอียดในการบริหาร

จัดการสหกรณ์ให้แก่สมาชิก โดยสหกรณ์มีการจัดตั้งตำแหน่งผู้ตรวจสอบบัญชี อีกทั้งยังมีหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ร่วมด้วย หลักความรับผิดชอบ โดยเมื่อสหกรณ์ไม่สามารถรองรับน้ำยางได้เพียงพอ รับผิดชอบโดยการไม่ปฏิเสธการรับซื้อน้ำยางจากสมาชิกสหกรณ์ แต่ร่วมมือกับกลุ่มน้ำยางสดในชุมชนในการนำน้ำยางสดไปจำหน่ายแก่ตลาดกลาง และหลักความคุ้มค่า มีการคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกเป็นประจำทุกปี

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด

ด้านสุขภาพอนามัย เข้าร่วมโครงการยกระดับสหกรณ์ เข้าสู่มาตรฐาน GMP แม้ว่าในตอนนี้อสังกรณ์เองจะมีเงินทุนยังไม่เพียงพอ แต่มองเห็นถึงความสำคัญของการเข้าร่วมโครงการอย่างมาก เพราะมองเห็นว่าจะเป็นโครงการที่จะช่วยให้สุขภาพร่างกายของแรงงาน อันเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์ดีขึ้น เนื่องจากจะต้องใช้น้ำที่สะอาด และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยางแผ่นรมควัน อีกทั้ง สมาชิกสหกรณ์เองต้องตระหนักถึงความสะอาดมากที่สุด เพราะมีการตรวจสอบตั้งแต่วัตถุดิบ นั่นก็คือน้ำยางสดนั่นเอง

ด้านความรู้ สำหรับความรู้เกี่ยวกับยางพาราและวิธีการต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการประกอบอาชีพ เป็นความรู้สำคัญที่สมาชิกสหกรณ์มองว่าจำเป็นและต้องการที่จะเรียนรู้มากที่สุด เพราะสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือสูง แต่อาศัยทักษะและประสบการณ์ในวัยเด็กที่ต้องช่วยพ่อแม่กรีดยาง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม สมาชิกสหกรณ์ยังเชื่อว่าหากมีการศึกษาสูงก็ย่อมนำไปสู่การมีความรู้ในการแก้ปัญหาและป้องกันความไม่เป็นธรรมในด้านต่าง ๆ ได้ในการประกอบอาชีพได้

ด้านชีวิตการทำงาน สมาชิกมีความเคารพและเชื่อมั่นในผู้นำที่ตนเลือก และเห็นว่าเป็นผู้มีความเสียสละต่อสหกรณ์ สมาชิกจึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพราะเชื่อว่าจะเป็นผลดีต่อทั้งตนเองและสมาชิกคนอื่น ๆ อีกทั้ง การนำน้ำยางสดมาขายให้กับสหกรณ์เป็นประจำนั้น เป็นสิ่งที่สมาชิกทุกคนทราบกันดีว่า สุดท้ายประโยชน์ที่แท้จริงของสหกรณ์ก็คือทำเพื่อสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง สมาชิกโดยส่วนใหญ่เปิดใจยอมรับกับการคิดเปอร์เซ็นต์น้ำยางด้วยไมโครเวฟ เนื่องจากเห็นว่าสหกรณ์ ทำเพื่อความจำเป็นในการจ่ายเงินกับสมาชิกแบบวันต่อวัน ซึ่งทำให้สมาชิกสบายใจที่ได้รับผลตอบแทนที่รวดเร็ว

ด้านรายได้และการกระจายรายได้ สมาชิกสหกรณ์เข้าใจถึงนโยบายการสร้างสหกรณ์กองทุนสวนยาง เพื่อให้มีการแปรรูปน้ำยางสดเป็นยางแผ่นรมควัน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการขายน้ำยางสดเพียงอย่างเดียว เห็นเจตนารมณ์ที่ดีของหน่วยงานรัฐ อีกทั้งยังมองเห็นว่า หากเกษตรกรอยู่รวมกันเป็นกลุ่มย่อมเข้มแข็งกว่าการอยู่ลำพัง จึงเต็มใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ และให้ความร่วมมือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลาอย่างดีมาโดยตลอด ทั้งนี้ ระบบจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์เป็นแบบวันต่อวัน เพื่อให้รวดเร็วและตอบสนองความจำเป็นของสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง ทั้งนี้ มีการตรวจสอบบัญชีและระบบการทำงานขององค์กรจากหน่วยงานภาครัฐอยู่เสมอ และ

ที่สำคัญที่สุดในด้านรายได้ คือการที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับประโยชน์จากเงินปันผลเพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการซื้อปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพของตนเอง นอกจากนี้ ในด้านของการกระจายรายได้ ก็ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนทุ่งตำเสาที่รับจ้างกรีดยาง ที่สามารถเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันกับสมาชิกสหกรณ์ด้วย เนื่องจากหน้ายางจะกรีดยางขึ้นและปริมาณน้ำยางที่ได้จะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับว่าสร้างประโยชน์ด้านรายได้ทั้งต่อตนเองและมีการกระจายรายได้ต่อผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยางในชุมชนได้มากขึ้นอีกด้วย

ด้านชีวิตครอบครัว การเป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้สมาชิกรู้จักการวางแผนค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเงินปันผลจากสหกรณ์ที่ได้รับในแต่ละปี ส่วนใหญ่สมาชิกจะเก็บไว้ซื้อปุ๋ยเพื่อพัฒนาคุณภาพต้นยาง จึงทำให้ไม่ต้องนำค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมาลงทุนในส่วนนี้ อีกทั้งสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่คิดว่าราคายางมีผลอย่างมาก ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เพราะรายได้จากการขายน้ำยางในแต่ละวันเป็นเงินที่นำไปเลี้ยงดูครอบครัว ดังนั้น การมีรายได้ที่มั่นคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ที่จะช่วยให้ตนเองสุขภาพและครอบครัวอิมปากอิมท้อง เพราะถึงอย่างไรก็ตามทุกครอบครัวยังมีความจำเป็นที่จะต้องมียาได้เพียงพอสำหรับ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเทอมบุตรหลาน หรือค่าอุปโภคและบริโภคอยู่

ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต สถานที่ตั้งของสหกรณ์ นับว่ามีความเหมาะสมกับการจัดตั้งโรงเรียนและโรงรมควั่นยาง เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดต่อชาวบ้านโดยตรง แต่ก็ยังมีปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากการรมควั่นยางแผ่น มีการทิ้งน้ำเสียลงในบ่อน้ำข้างสหกรณ์ โดยมีเทศบาลเข้ามาตรวจสอบและช่วยเหลือตามความจำเป็น ซึ่งสมาชิกทราบถึงความตระหนักที่จะต้องดูแลสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นทรัพยากรของส่วนรวม

ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ได้แก่ หลักนิติธรรม มีการตั้งกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดในการรับสมาชิก เพื่อป้องกันปัญหาสมาชิกไม่จริงใจ หลักคุณธรรม มีการปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกด้วยความซื่อสัตย์และเสมอภาคโดยประธานสหกรณ์จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสียสละ หลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผน โดยสมาชิกและคณะกรรมการสหกรณ์ มีการจัดอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงมีกล่องรับแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ หลักความโปร่งใส มีกระบวนการทำงานที่สมาชิกสามารถตรวจสอบได้ โดยสหกรณ์มีการจัดตั้งตำแหน่งผู้ตรวจสอบบัญชี อีกทั้งยังมีหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ร่วมด้วย หลักความรับผิดชอบ มีการปลูกฝังให้เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยสหกรณ์มีการประสานงานกับเทศบาลในส่วนของการแก้ไขปัญหาที่เกิขึ้นภายในชุมชน และหลักความคุ้มค่า มีการคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกเป็นประจำทุกปีอย่างเป็นธรรม

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด

ด้านสุขภาพอนามัย สหกรณ์อยู่ในช่วงการปรับปรุงสภาพโรงเรือน เพื่อให้สะอาดและเป็นไปตามมาตรฐาน GMP ซึ่งสมาชิกต้องร่วมมือกันในส่วนของการรักษาความสะอาดของโรงเรือนแรงงาน ไปจนถึงวัสดุที่ใช้ในการผลิตยางแผ่นรมควันด้วย นอกจากนี้ สหกรณ์เองยังมีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลสำหรับสมาชิกสหกรณ์ และคนในครอบครัวหากเสียชีวิต อีกทั้ง ยังมีความรับผิดชอบต่อสุขภาพกายของคนในชุมชน เนื่องจากสถานที่ตั้งอยู่ใกล้กับบ้าน โรงเรียน และวัด โดยการก่อสร้างบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียในสหกรณ์ เพื่อลดมลพิษทางน้ำและอากาศที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างดี

ด้านความรู้ สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้มองเห็นว่าการศึกษานั้นจำเป็นมากที่สุดสำหรับการเป็นเกษตรกรชาวสวนยาง แต่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่จะใช้ในการรักษาสิทธิต่าง ๆ ของตนเอง โดยในการเป็นเกษตรกรชาวสวนยางนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือประสบการณ์ที่เกิดจากการลองผิดลองถูก ไม่จำเป็นต้องเรียนจบสูงถึงจะเป็นเกษตรกรชาวสวนยางได้ แต่อย่างไรก็ตาม หากเด็กยุคใหม่มีการศึกษาสูงก็ย่อมช่วยแก้ปัญหาเกษตรกรได้ในอนาคต ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ดีที่เป็นการสร้างประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ด้านชีวิตการทำงาน สมาชิกสหกรณ์และสมาชิกในชุมชนเอง มองเห็นถึงความรับผิดชอบต่อของสหกรณ์ที่มีต่อชุมชน ในการก่อสร้างบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียเพื่อลดมลพิษต่าง ๆ ในชุมชน และอนุญาตให้โรงรมเอกชนใกล้เคียงสามารถใช้บ่อดังกล่าวร่วมกันได้ ประธานปัจจุบันเดิมเป็นผู้จัดการที่มีความเข้มงวดและรักสหกรณ์มาก สมาชิกจึงเห็นการทำงานมาโดยตลอด ซึ่งพบว่าสมาชิกส่วนน้อยที่ไม่จริงจัง แต่สหกรณ์เปิดใจยอมรับเนื่องจากสหกรณ์เองไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนแก่สมาชิกแบบวันต่อวันได้ ซึ่งสมาชิกเองก็เข้าใจถึงความเป็นธรรมของวิธีการคิดเปอร์เซ็นต์น้ำยางที่เป็นไปตามมาตรฐาน

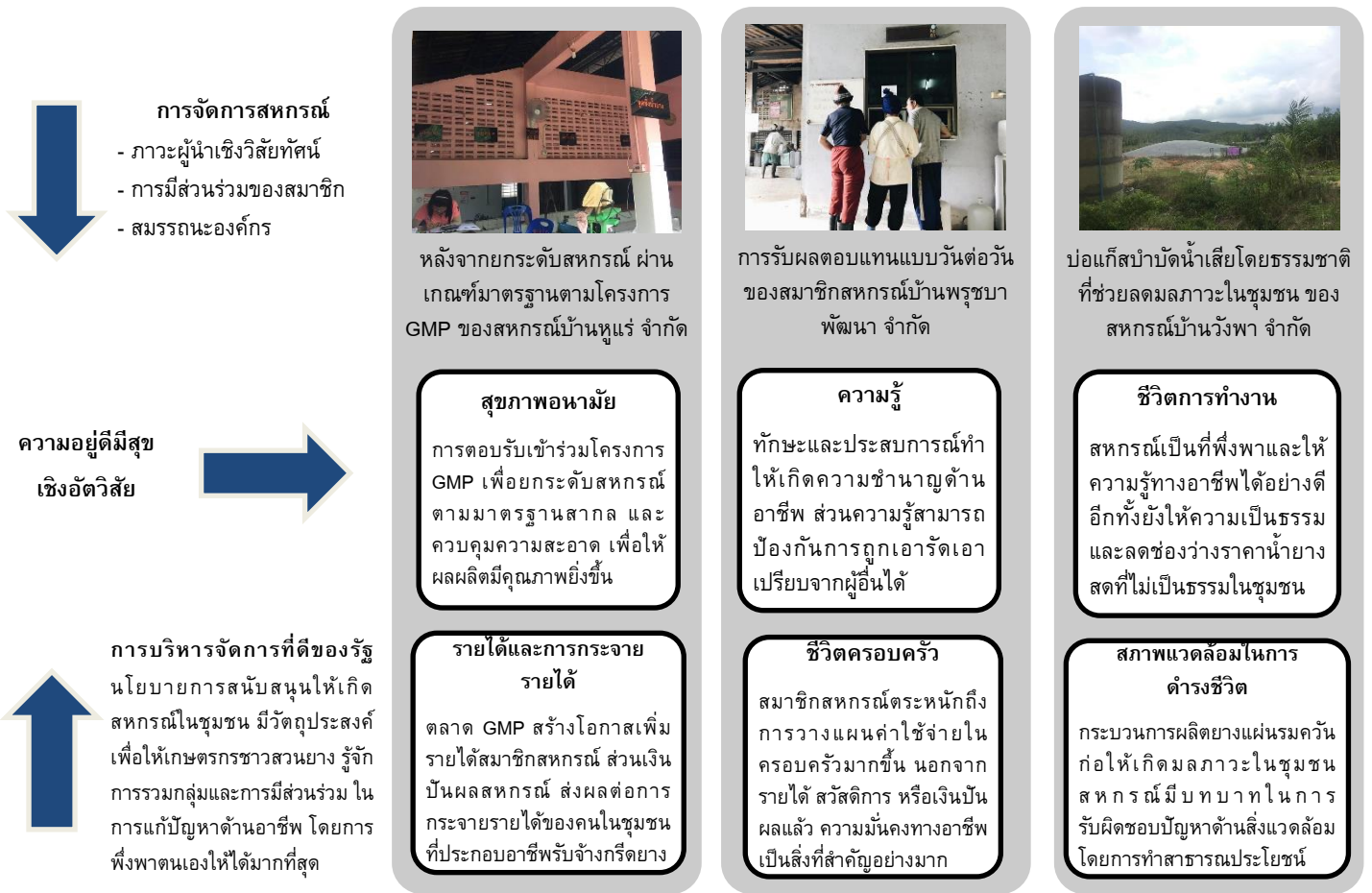
ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ในช่วงแรกที่สมาชิกมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ จึงทำให้สหกรณ์จำเป็นต้องปิดตัวไป แต่ก็สามารถกลับมาดำเนินงานใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสิ่งสำคัญคือการร่วมมือของสมาชิกสหกรณ์กับหน่วยงานในการตรวจสอบและดูแลระบบสหกรณ์ให้รัดกุม และมีการศึกษาดูงานสหกรณ์ใกล้เคียง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม รายได้ของสมาชิกจากการขายน้ำยางสดเป็นไปตามระบบการจ่ายเงินแบบมาตรฐานโดยใช้เตาไฟฟ้า ซึ่งสมาชิกเข้าใจและยอมรับตรงกันในราคาที่เป็นธรรม เพื่อให้เข้าใจกระบวนการจัดการเกี่ยวกับการรับซื้อน้ำยางในปริมาณที่เหมาะสม และที่สำคัญที่สุดในด้านรายได้ คือการที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับประโยชน์จากเงินปันผลเพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการซื้อปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพยางของตนเอง นอกจากนี้ ในด้านของการกระจายรายได้ ก็ส่งผลต่อคนในชุมชนทุ่งตำเสาที่รับจ้างกรีดยาง ที่สามารถเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกับสมาชิกสหกรณ์ด้วย เนื่องจากหน้ายางจะกรีดยางขึ้นและปริมาณน้ำยางที่ได้จะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับว่าสร้าง

ประโยชน์ด้านรายได้ทั้งต่อตนเองและมีการกระจายรายได้ต่อผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยางในชุมชนได้มากขึ้นอีกด้วย

ด้านชีวิตครอบครัว การเป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้สมาชิกรู้จักการวางแผนค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเงินปันผลจากสหกรณ์ที่ได้รับในแต่ละปี ส่วนใหญ่สมาชิกจะเก็บไว้ซื้อปุ๋ยเพื่อพัฒนาคุณภาพต้นยาง จึงทำให้ไม่ต้องนำค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมาลงทุนในส่วนนี้ สมาชิกสหกรณ์ได้รับสวัสดิการที่จะสามารถเป็นประโยชน์ต่อบุคคลในครอบครัว ได้แก่ การได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลเมื่อตนเจ็บป่วยหรือไม่สามารถทำงานได้ และสหกรณ์มีการจัดสรรค่าบำรุงการศึกษาให้กับบุตรหลานของสมาชิกสหกรณ์อีกด้วย นับว่าเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวสมาชิกได้อีกด้วย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ปัจจัยสี่ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและราคาของอีกด้วย

ด้านสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต มีการร่วมมือกับศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดสร้างบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียของสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรับผิดชอบต่อสมาชิกในชุมชน เนื่องจากสถานที่ตั้งสหกรณ์อยู่ใจกลางชุมชน อีกทั้งยังร่วมมือกับโรงแรมควีนเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียง ให้ต่อท่อเพื่อทิ้งน้ำเสียลงบ่อแก๊สของสหกรณ์บ้านวังพาได้ โดยนอกจากจะช่วยลดมลพิษในชุมชนแล้ว ยังช่วยลดการใช้ทรัพยากรในชุมชนได้อีกด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการลดต้นทุนในการผลิตและการใช้ไม้ฟืนได้มากถึงร้อยละ 40 ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ในระยะยาวต่อสหกรณ์อย่างมาก

ด้านการบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ได้แก่ หลักนิติธรรม มีการแบ่งการบริหารงานเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการโดยไม่ทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน หลักคุณธรรม สหกรณ์ใช้เตาอบไฟฟ้าในการคิดเปอร์เซ็นต์ยางแห้ง เพื่อให้เป็นตามมาตรฐานสากลเท่านั้น หลักการมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนกิจกรรมและโครงการที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นในด้านสาธารณะประโยชน์ และมีการร่วมมือกับโรงแรมเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงภายในชุมชนอีกด้วย หลักความโปร่งใส ซึ่งแจ้งรายละเอียดในการบริหารจัดการสหกรณ์ให้แก่สมาชิก อีกทั้งมีหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ร่วมกัน หลักความรับผิดชอบต่อผู้อื่นในการแก้ปัญหา โดยสหกรณ์มีการร่วมมือกับสถาบันวิจัยระบบพลังงานมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดตั้งบ่อแก๊สบำบัดน้ำเสียของสหกรณ์ เพื่อลดมลภาวะภายในชุมชน และหลักความคุ้มค่า มีการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกสหกรณ์และการคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกเป็นประจำทุกปี อีกทั้ง ผลจากการจัดตั้งบ่อแก๊สธรรมชาติบำบัดน้ำเสียของสหกรณ์นั้น สามารถลดต้นทุนการผลิตของสหกรณ์ได้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (สศช.)

ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา

ที่มา : ผู้วิจัย (2561)

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเดลฟายเพื่อการวิจัย รอบที่ 1

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1 (ชุดที่ 1)

เรื่อง การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก
ในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

- 1.) แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ส่งผลความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 2.) แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ
- 3.) นิยามศัพท์เฉพาะ สำหรับแบบสอบถาม
  1. การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง หมายถึง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำสหกรณ์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสหกรณ์ และปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร โดยใช้แนวคิดสมรรถนะองค์กรในการวิเคราะห์บทบาทสหกรณ์ อันนำไปสู่แนวทางเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชน
  2. สหกรณ์กองทุนสวนยาง หมายถึง สหกรณ์การเกษตรรูปแบบหนึ่งในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งตำเสา ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด
  3. ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย หมายถึง ความอยู่ดีมีสุขโดยเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดทัศนคติและความพึงพอใจในชีวิตด้านต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาเท่านั้น โดยมีต้นแบบจากแนวคิดและองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในระดับปัจเจก ซึ่งองค์ประกอบความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ
- 4.) ผู้วิจัยได้แนบข้อมูลการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา และข้อมูลเกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยมา ณ ที่นี้ด้วย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการตอบแบบสอบถามของท่านเท่านั้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว ช่อผกา วิสุทธิ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเดลฟายเพื่อการวิจัย รอบที่ 2

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2

เรื่อง การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก
ในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

ตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัย และได้ให้ความคิดเห็นในการวิจัย โดยใช้กระบวนการเดลฟายในรอบที่ 1 เรียบร้อยแล้วนั้น บัดนี้ผู้วิจัยได้ประมวลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเข้าด้วยกัน และได้จัดเป็นคำถามสำหรับสร้างแบบสอบถามฉบับนี้ขึ้น รวมทั้งหมด 93 ข้อ โดยมีลักษณะเป็น มาตรฐานส่วน Rating Scale เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นรอบที่ 2 ซึ่งในแบบสอบถามรอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญสามารถแก้ไข เพิ่มเติม หรือตัดแปลงข้อคำถามได้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไปมากยิ่งขึ้น โดยหลังจากผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับจากท่านเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะรวบรวมคำตอบดังกล่าวของท่านผู้เชี่ยวชาญ และนำไปหาค่ามัธยฐาน (Median) กับค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อ เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ต่อไป อย่างไรก็ตามหากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมา การสอบถามก็จะยุติลงในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปสรุปเป็นผลการวิจัยต่อไป

สำหรับความหมายของตัวเลขที่แสดงค่าของท่านผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามฉบับนี้ จำแนกได้ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว ช่อผกา วิสุทธิ์

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ข้อคำถามสำหรับการวิจัย

ประเด็นที่ 1 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
1. เศรษฐกิจ					
2. สังคม					
3. สิ่งแวดล้อม					

ข้อเสนอแนะ หากท่านคิดว่าควรมีด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ (ถ้ามี กรุณาใส่ข้อคำถามประกอบ)

.....

.....

.....

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
4. สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน					
5. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม					
6. นโยบายรัฐในการจัดตั้งสหกรณ์					
7. ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม					
8. การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP					

1.2 ปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
9. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน					
10. การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น					
11. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ					

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
12. การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน					
13. การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน					
14. การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า					

ข้อเสนอแนะ หากท่านคิดว่าควรมีองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากนี้ (ถ้ามี กรุณาใส่ข้อความประกอบ)

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
15. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์					
16. การมีส่วนร่วมของสมาชิก					
17. สมรรถนะองค์กร					

ข้อเสนอแนะ หากท่านคิดว่าควรมีด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ (ถ้ามี กรุณาใส่ข้อความประกอบ)

.....

.....

.....

.....

2.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
18. การสื่อสารถึงเป้าหมายและวิสัยทัศน์					
19. ความคิดสร้างสรรค์					
20. การพัฒนาเครือข่าย					
21. การสร้างปฏิสัมพันธ์					
22. การสร้างความน่าเชื่อถือ					
23. ความสำเร็จของผู้นำ					
24. ความรับผิดชอบและเอาใจใส่					
25. หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง					
26. เรียนรู้เร็วและอดทน					
27. มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์					

2.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรวประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
28. การได้รับข้อมูล					
29. การรับฟังความคิดเห็น					
30. การปรึกษาหารือ					
31. การร่วมวางแผน					
32. การร่วมดำเนินการ					
33. การร่วมตัดสินใจ					
34. การควบคุมโดยประชาชน					
35. การร่วมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน					
36. การร่วมรับผลประโยชน์ (สวัสดิการ/เงินปันผล)					

2.3 ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรวประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
37. การจัดการระบบสหกรณ์					
38. การทำงานเป็นทีม					
39. การสร้างเครือข่าย					
40. การเรียนรู้					
41. การระดมทุน					
42. การตลาด					
43. การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์					
44. การรายงานและประเมินผล					
45. จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก					
46. การมีสินเชื่อ					
47. สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์					
48. ความรับผิดชอบต่อชุมชน					

ข้อเสนอแนะ หากท่านคิดว่าควรมีองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากนี้ (ถ้ามี กรุณาใส่ข้อความประกอบ)

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวน ยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
49. ความจำเป็นทั่วไป					
50. ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี					
51. ธรรมชาติของชุมชน					
52. การมีสุขภาพที่ดี					
53. ความมั่นคงทางอาชีพ					

ข้อเสนอแนะ หากท่านคิดว่าควรมีด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ (ถ้ามี กรุณาใส่ข้อความประกอบ)

.....

.....

.....

.....

3.1 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
54. รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน					
55. การมีเงินออม					
56. สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม					
57. มีอาหารเพียงพอในการบริโภค					
58. มีรายได้หลายช่องทาง					
59. การไม่มีหนี้สิน					
60. การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ					

3.2 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
61. บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
62. ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล					
63. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน					
64. ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา					

3.3 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ้งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
65. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
66. ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม					
67. มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ					
68. ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน					
69. รู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน					
70. มีการวางแผนครอบครัว					
71. รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง					
72. การรู้จักพึ่งพาตนเอง					
73. มีคุณธรรมและจิตสำนึก					
74. แก้ไขปัญหาร่วมกัน					
75. เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์					
76. เข้าใจถึงอุดมการณ์สหกรณ์					

3.4 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ้งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
77. สุขภาพแข็งแรง					
78. ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว					
79. การเข้าถึงบริการสาธารณสุข					
80. รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					

3.5 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีอาชีพที่มั่นคงของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ้งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1
81. การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม					
82. ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง					
83. สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น					
84. รายได้ที่เป็นธรรม					
85. ผลประกอบการที่มั่นคง					
86. สวัสดิการสหกรณ์					
87. ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร					
88. ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และอาชีพเกษตรกร					

ข้อเสนอแนะ หากท่านคิดว่าควรมีองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากนี้ (ถ้ามี กรุณาใส่ข้อความประกอบ)

.....

.....

.....

.....

ผู้ตอบแบบสอบถาม.....

.....

...../...../.....

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์
ของแบบสอบถามฟายถามรอบที่ 2

ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์
จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2

ข้อคำถามที่	มัธยฐาน (Median)	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยอินเทอร์ควอไทล์ (Q3-Q1)
1	5	4	5	1
2	4	4	4	0
3	3	3	4	1
4	5	5	5	0
5	3	3	4	1
6	5	4	5	1
7	4	4	5	1
8	4	4	4	0
9	5	4	5	1
10	4	3	4	1
11	4	3	5	2.
12	4	4	4	0
13	4	4	5	1
14	4	3	4	1
15	5	4	5	1
16	5	5	5	0
17	4	4	4	0
18	4	4	5	1
19	4	4	5	1
20	4	4	5	1
21	4	4	5	1
22	5	4	5	1
23	4	4	5	1
24	5	4	5	1
25	4	4	5	1
26	4	4	5	1
27	5	4	5	1
28	4	4	5	1
29	5	4	5	1

30	4	4	4	0
31	4	4	4	1
32	4	4	5	1
33	4	4	5	1
34	4	3	4	1
35	4	4	5	1
36	4	4	5	1
37	5	4	5	1
38	4	4	5	1
39	4	3	4	1
40	4	4	5	1
41	4	4	5	1
42	4	4	5	1
43	4	3	4	1
44	4	4	5	1
45	4	4	4	0
46	4	3	4	1
47	4	4	5	1
48	4	4	5	1
49	4	4	5	1
50	4	4	4	0
5+	4	4	5	1
52	5	4	5	1
53	5	4	5	1
54	5	4	5	1
55	4	4	4	0
56	4	3	4	1
57	4	4	5	1
58	3	3	4	1
59	4	4	5	1
60	4	4	4	0
61	4	4	5	1
62	4	4	4	0
63	4	4	5	1
64	4	4	5	1

65	5	4	5	1
66	4	3	4	1
67	4	4	5	1
68	5	4	5	1
69	4	4	4	1
70	4	4	5	1
71	4	4	5	1
72	5	4	5	1
73	5	4	5	1
74	4	4	4	1
75	5	4	5	1
76	4	4	5	1
77	4	4	5	1
78	4	4	5	1
79	5	4	5	1
80	4	3	5	2.
81	4	4	5	1
82	4	4	5	1
83	4	3	4	1
84	4	4	5	1
85	4	4	5	1
86	4	4	5	1
87	4	3	4	1
88	5	4	5	1

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเดลฟายเพื่อการวิจัย รอบที่ 3

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3

เรื่อง การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก
ในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

.....

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

- 1.) แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้แก่ผู้วิจัยไปแล้ว ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่
  - 1.1 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ได้ทราบความเห็นรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม
  - 1.2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตรวจสอบคำตอบของตนเองในรอบที่สอง หากประสงค์จะเปลี่ยนแปลงคำตอบเสียใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม สามารถกระทำได้ โดยการตอบแบบสอบถามฉบับนี้
  - 1.3 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่ม ได้ยืนยันที่จะไม่เปลี่ยนแปลงคำตอบเดิม
- 2.) ในแต่ละข้อของแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้แสดงค่าสถิติที่ได้จากการคำนวณของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่มในรอบที่สองไว้ โดยได้แสดงค่าสถิติเหล่านั้นด้วยสัญลักษณ์ต่อไปนี้
  - 2.1 สัญลักษณ์ดอกจัน * แทนค่ามัธยฐานหรือ (Median) หมายถึง ค่าเฉลี่ยกลางของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม
  - 2.2 สัญลักษณ์ <> แทนค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) หมายถึง ช่วงความเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งกลุ่ม
  - 2.3 สัญลักษณ์สี่เหลี่ยม # แทนคำตอบของท่านที่ได้ตอบแบบสอบถามไปในรอบที่สอง
- 3.) ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบของท่านในรอบที่สองอีกครั้งหนึ่ง โดยตรวจสอบจากความหมายดอกจันสีแดงในแบบสอบถามรอบที่สามฉบับนี้ หากท่านประสงค์ยืนยันคำตอบเดิมหรือต้องการจะเปลี่ยนแปลงคำตอบในข้อใดก็ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความเห็นตามที่ท่านปรารถนา
  - 3.1 คำตอบของท่านสอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอยู่แล้ว <> และท่านยืนยันคำตอบเดิม ให้ทำเครื่องหมายลงในช่อง “สอดคล้อง ยืนยันคำตอบเดิม”
  - 3.2 คำตอบของท่านไม่สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (ไม่อยู่ในอาณาเขตพิสัยควอไทล์ หรือ <>) แต่ท่านต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับความเห็นกลุ่ม ให้ทำเครื่องหมายในช่อง “ไม่สอดคล้อง ยืนยันคำตอบกลุ่ม”

3.3 คำตอบของท่านไม่สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (ไม่อยู่ในอาณาเขตพิสัยคววโวลท์ หรือ <>) แต่ท่านยังคงยืนยันคำตอบเดิม ให้ท่านทำเครื่องหมายในช่อง **“ไม่สอดคล้อง ยืนยันคำตอบเดิม”**

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านกรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์กับผู้อื่นต่อไป

นางสาว ช่อผกา วิสุทธิ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ข้อคำถามสำหรับการวิจัย

ประเด็นที่ 1 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อ ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่ง ตำเสาควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
1. เศรษฐกิจ	*							
2. สังคม		*						
3. สิ่งแวดล้อม			*					

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อ ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่ง ตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
4. สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน	*							
5. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่ม			*					
6. นโยบายรัฐในการจัดตั้งสหกรณ์	*							
7. ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม		*						
8. การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควัน มาตรฐาน GMP		*						

1.2 ปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อความ อยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่ง ตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
9. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน	*							
10. การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น		*						
11. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ		*						

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
12. การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน		*						
13. การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน		*						
14. การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า		*						

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
15. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	*							
16. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	*							
17. สมรรถนะองค์กร		*						

2.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
18. การสื่อสารถึงเป้าหมายและวิสัยทัศน์		*						
19. ความคิดสร้างสรรค์		*						
20. การพัฒนาเครือข่าย		*						
21. การสร้างปฏิสัมพันธ์		*						
22. การสร้างความน่าเชื่อถือ	*							
23. ความสำเร็จของผู้นำ		*						
24. ความรับผิดชอบและเอาใจใส่	*							
25. หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง		*						
26. เรียนรู้เร็วและอดทน		*						
27. มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์		*						

2.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของ สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน ทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เดิม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เดิม
28. การได้รับข้อมูล		*						
29. การรับฟังความคิดเห็น		*						
30. การปรึกษาหารือ		*						
31. การร่วมวางแผน		*						
32. การร่วมดำเนินการ		*						
33. การร่วมตัดสินใจ		*						
34. การควบคุมโดยประชาชน		*						
35. การร่วมตรวจสอบและประเมินผลการ ดำเนินงาน		*						
36. การร่วมรับผลประโยชน์ (สวัสดิการ/ เงินปันผล)		*						

2.3 ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กรที่ส่งผล ต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชน ทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เดิม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เดิม
37. การจัดการระบบสหกรณ์	*							
38. การทำงานเป็นทีม		*						
39. การสร้างเครือข่าย		*						
40. การเรียนรู้		*						
41. การระดมทุน		*						
42. การตลาด		*						
43. การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์		*						
44. การรายงานและประเมินผล		*						
45. จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก		*						
46. การมีสินเชื่อ		*						
47. สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์		*						
48. ความรับผิดชอบต่อชุมชน		*						

ประเด็นที่ 3 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางใน ชุมชนทุ่งตำเสาควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
49. ความจำเป็นทั่วไป		*						
50. ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี		*						
51. ธรรมชาติชุมชมชน		*						
52. การมีสุขภาพที่ดี	*							
53. การมีอาชีพที่มั่นคง	*							

3.1 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความ จำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กองทุน สวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควร ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
54. รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	*							
55. การมีเงินออม		*						
56. สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม		*						
57. มีอาหารเพียงพอในการบริโภค		*						
58. มีรายได้หลายช่องทาง			*					
59. การไม่มีหนี้สิน		*						
60. การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ		*						

3.2 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีของสมาชิก สหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่ง ตำเสาควรประกอบด้วยองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
61. บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน		*						
62. ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล		*						
63. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน		*						
64. ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา		*						

3.3 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้าน ธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ้งตำเสาควร ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
65. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	*							
66. ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม		*						
67. มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่อง ต่าง ๆ		*						
68. ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน	*							
69. รู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน		*						
70. มีการวางแผนครอบครัว		*						
71. รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง		*						
72. การรู้จักพึ่งพาตนเอง	*							
73. มีคุณธรรมและจิตสำนึก	*							
74. แก้ไขปัญหาาร่วมกัน		*						
75. เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์	*							
76. เข้าใจถึงอุดมการณ์สหกรณ์		*						

3.4 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมี สุขภาพที่ดีของสมาชิกสหกรณ์กองทุน สวนยางในชุมชนทุ้งตำเสาควร ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
77. สุขภาพแข็งแรง		*						
78. ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว		*						
79. การเข้าถึงบริการสาธารณสุข	*							
80. มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหรือเงิน ทดแทนขาดรายได้		*						

3.5 ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความ มั่นคงทางอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสาควรวร ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้	5	4	3	2	1	สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ กลุ่ม	ไม่ สอดคล้อง ยืนยัน คำตอบ เต็ม
81. การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม		*						
82. ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็ม กำลัง		*						
83. สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น		*						
84. รายได้ที่เป็นธรรม		*						
85. ผลประกอบการที่มั่นคง		*						
86. สวัสดิการสหกรณ์		*						
87. ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร		*						
88. ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สหกรณ์และอาชีพเกษตรกร	*							

ผู้ตอบแบบสอบถาม.....

.....

...../...../.....

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิก ในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

- 1.) กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามคำตอบที่ท่านต้องการ
- 2.) แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ปัจจัยการจัดการสหกรณ์ และความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในด้านต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ น้อยกว่า 20 ปี 20 – 30 ปี 31 – 40 ปี มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

3. สถานะภาพ

สมาชิกสหกรณ์/ลูกจ้าง ประธาน/คณะกรรมการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่/พนักงานสหกรณ์

4. อาชีพ

เกษตรกร รับจ้างทั่วไป ข้าราชการ ค้าขาย

ธุรกิจส่วนตัว อื่น ๆ (ระบุ).....

5. รายได้

ต่ำกว่า 5000 บาท/เดือน 5000-10,000 บาท/เดือน 10,000-15,000 บาท/เดือน

15,000-20,000 บาท/เดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

6. การศึกษา

ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดการและความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ โดยมีเกณฑ์การประเมินมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างยิ่ง ที่ท่านสละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ และสามารถนำไปสู่การเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์ในชุมชนทุ่งตำเสาต่อไป

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ประเด็นที่ 1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับปัจจัยภายนอกด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของท่าน					
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
1. สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน					
2. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม					
3. นโยบายรัฐในการจัดตั้งสหกรณ์					
4. ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม					
5. การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP					
ปัจจัยด้านสังคม					
6. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน					
7. การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น					
8. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ					
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม					
9. การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน					
10. การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน					
11. การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า					
ประเด็นที่ 2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับปัจจัยภายใน (การจัดการ) ด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ สามารถส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของท่าน					
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์					
12. การสื่อสารเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์					
13. ความคิดสร้างสรรค์					
14. การพัฒนาเครือข่าย					
15. การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี					
16. การสร้างความน่าเชื่อถือ					
17. ความสำเร็จของผู้นำ					
18. ความรับผิดชอบเอาใจใส่					
19. หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง					
20. เรียนรู้เร็วและอดทน					
21. มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์					
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก					
22. การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง					
23. การรับฟังความคิดเห็น					

24. การให้คำปรึกษาหารือ					
25. การร่วมกันวางแผน					
26. การร่วมกันดำเนินการ					
27. การร่วมกันตัดสินใจ					
28. การควบคุมโดยประชาชนตามหลักประชาธิปไตย					
29. การร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน					
30. การร่วมรับผลประโยชน์ (สวัสดิการ/เงินปันผล)					
ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร					
31. การจัดการระบบสหกรณ์					
32. การทำงานเป็นทีม					
33. การสร้างเครือข่าย					
34. การเรียนรู้					
35. การระดมทุน					
36. การทำการตลาด					
37. การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์					
38. การประเมินผล					
39. จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก					
40. การมีสินเชื่อ					
41. สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์					
42. ความรับผิดชอบต่อชุมชน					
ประเด็นที่ 3 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าท่านได้รับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้					
ด้านความจำเป็นทั่วไป					
43. รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					
44. การมีเงินออม					
45. สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม					
46. มีอาหารเพียงพอในการบริโภค					
47. มีรายได้หลายช่องทาง					
48. การไม่มีหนี้สิน					
49. การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ					
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี					
50. บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
51. ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล					
52. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน					
53. ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา					

ด้านธรรมาภิบาลชุมชน					
54. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
55. ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม					
56. มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ					
57. ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน					
58. รู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน					
59. มีการวางแผนครอบครัว					
60. รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง					
61. การรู้จักพึ่งพาตนเอง					
62. มีคุณธรรมและจิตสำนึก					
63. แก้ไขปัญหาร่วมกัน					
64. เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์					
65. เข้าใจถึงอุดมการณ์สหกรณ์					
ด้านการมีสุขภาพที่ดี					
66. สุขภาพแข็งแรง					
67. ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว					
68. การเข้าถึงบริการสาธารณสุข					
69. มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้					
ด้านความมั่นคงทางอาชีพ					
70. การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม					
71. ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง					
72. สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น					
73. รายได้ที่เป็นธรรม					
74. ผลประกอบการที่มั่นคง					
75. สวัสดิการสหกรณ์					
76. ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร					
77. ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และอาชีพเกษตรกร					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ช
ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 220 คน จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ สถานภาพต่อสหกรณ์ รายได้ และระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่ามีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 220 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ (100)
เพศ		
ชาย	119	54.09
หญิง	101	45.91
ช่วงอายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	3	1.36
20 – 30 ปี	22	10.00
31 – 40 ปี	24	10.91
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	171	77.73
สถานภาพ		
สมาชิกสหกรณ์/ลูกจ้าง	197	89.55
ประธาน/คณะกรรมการสหกรณ์	14	6.36
เจ้าหน้าที่สหกรณ์	9	4.09
รายได้		
ต่ำกว่า 5000 บาท/เดือน	40	18.18
5000-10,000 บาท/เดือน	114	51.82
10,000-15,000 บาท/เดือน	46	20.91
15,000-20,000 บาท/เดือน	13	5.91
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	7	3.18
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	100	45.45
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	67	30.45
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	26	11.82
ปริญญาตรี	27	12.27
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 54.09 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 45.91 ในส่วนของช่วงอายุ พบว่า อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.73 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.91 อยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี และอยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.36 ตามลำดับ ในส่วนของสถานภาพต่อสหกรณ์ พบว่า เป็นสมาชิกสหกรณ์/ลูกจ้างมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.55 รองลงมาเป็นประธาน/คณะกรรมการสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 6.36 และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 4.09 ตามลำดับ ในส่วนของรายได้ พบว่า มีรายได้ในช่วง 5000-10,000 บาท/เดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.82 รองลงมา อยู่ในช่วง 10,000-15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 20.91 และอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และอยู่ในช่วง 15,000-20,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 5.91 และอยู่ในช่วงมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.18 ตามลำดับ ในส่วนของระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.45 และระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 12.27 และระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 11.82 ตามลำดับ และไม่พบว่าสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ปัจจัยภายนอกและปัจจัยการจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. สถานการณ์ราคายางพาราที่แน่นอน	3.97	1.23	มาก
2. การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	3.88	0.98	มาก
3. นโยบายรัฐในการจัดตั้งสหกรณ์	3.75	1.16	มาก
4. ราคาซื้อขายยางพาราที่เป็นธรรม	3.73	1.30	มาก
5. การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP	3.55	1.25	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.78	0.87	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 1 สถานการณ์ราคายางพาราที่

แน่นอน ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 5 การมีตลาดรองรับยางแผ่นรมควันมาตรฐาน GMP ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านสังคม

ด้านสังคม	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน	3.82	0.95	มาก
2. การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น	3.67	1.07	มาก
3. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ	3.47	1.14	ปานกลาง
รวมโดยเฉลี่ย	3.65	0.87	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีปัจจัยภายนอกด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ปัจจัยภายนอกด้านสังคมของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 3 การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. การจัดการเรื่องมลภาวะในชุมชน	3.76	1.00	มาก
2. การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน	3.77	0.96	มาก
3. การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า	3.75	1.05	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.76	0.88	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ปัจจัยภายนอกด้านสังคมของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 2 การสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 3 การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. การสื่อสารถึงเป้าหมาย	3.76	1.00	มาก
2. ความคิดสร้างสรรค์	3.79	0.98	มาก
3. การพัฒนาเครือข่าย	3.89	0.91	มาก
4. การสร้างปฏิสัมพันธ์	3.88	0.92	มาก
5. การสร้างความน่าเชื่อถือ	3.95	0.98	มาก
6. ความสำเร็จของผู้นำ	3.96	0.98	มาก
7. ความรับผิดชอบเอาใจใส่	3.90	1.05	มาก
8. หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง	3.99	1.04	มาก
9. เรียนรู้เร็วและอดทน	3.92	0.90	มาก
10. มีความรู้และความสามารถด้านสหกรณ์	3.95	0.97	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.90	0.72	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และเมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า ปัจจัยการจัดการด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 8 หัวก้าวหน้าพัฒนาตนเอง ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 1 การสื่อสารถึงเป้าหมาย ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง	3.90	1.00	มาก
2. การรับฟังความคิดเห็น	3.87	0.89	มาก
3. การปรึกษาหารือ	3.79	0.92	มาก
4. การร่วมวางแผน	3.78	0.89	มาก
5. การร่วมดำเนินการ	3.79	0.88	มาก
6. การร่วมตัดสินใจ	3.82	0.92	มาก
7. การควบคุมโดยประชาชน	3.80	0.89	มาก
8. การร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน	3.85	1.09	มาก
9. การร่วมรับผลประโยชน์(สวัสดิการ/เงินปันผล)	3.89	1.04	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.83	0.71	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และเมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า ปัจจัยการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 1 การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 4 การร่วมวางแผน ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กร

ด้านสมรรถนะองค์กร	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. การจัดการระบบสหกรณ์	4.02	0.98	มาก
2. การทำงานเป็นทีม	3.91	0.95	มาก
3. การสร้างเครือข่าย	3.90	0.97	มาก
4. การเรียนรู้	3.91	0.93	มาก
5. การระดมทุน	3.84	1.00	มาก
6. การทำการตลาด	3.80	1.03	มาก
7. การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์	3.95	0.97	มาก
8. การประเมินผล	3.92	0.96	มาก
9. จำหน่ายปุ๋ยหรือเครื่องมือราคาถูก	3.85	1.11	มาก
10. การมีสินเชื่อ	3.90	1.03	มาก
11. สวัสดิการ/สาธารณประโยชน์	3.97	0.99	มาก
12. ความรับผิดชอบต่อชุมชน	3.95	1.00	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.91	0.72	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา มีปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กรของสมาชิกโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และเมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า ปัจจัยการจัดการด้านสมรรถนะองค์กรของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 1 การจัดการระบบสหกรณ์ ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 6 การทำการตลาด ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไป

ด้านความจำเป็นทั่วไป	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. รายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	3.00	1.21	ปานกลาง
2. การมีเงินออม	2.97	1.19	ปานกลาง
3. สร้างทรัพย์สินโดยไม่กู้ยืม	2.95	1.18	ปานกลาง
4. มีอาหารเพียงพอในการบริโภค	2.84	1.21	ปานกลาง
5. มีรายได้หลายช่องทาง	2.96	1.27	ปานกลาง
6. การไม่มีหนี้สิน	2.96	1.26	ปานกลาง
7. การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ	3.47	1.07	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.01	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 7 การไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 4 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	4.15	0.97	มาก
2. ชุมชนเรียบร้อยสงบสุขไม่มีคนพาล	3.76	1.08	มาก
3. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปัน	3.98	0.96	มาก
4. ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา	3.60	1.22	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.87	0.88	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความจำเป็นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ที่

สูงที่สุดคือข้อที่ 1 บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 4 ลูกหลานได้รับโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชน

ด้านธรรมาภิบาลชุมชน	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.75	1.09	มาก
2. ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม	3.55	1.09	มาก
3. มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ	3.73	0.92	มาก
4. ไม่เอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน	3.95	0.96	มาก
5. รู้จักการบริหารจัดการชีวิตการทำงาน	3.95	0.90	มาก
6. มีการวางแผนครอบครัว	3.94	0.87	มาก
7. รู้ศักยภาพและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.03	0.97	มาก
8. การรู้จักพึ่งพาตนเอง	4.06	0.91	มาก
9. มีคุณธรรมและจิตสำนึก	3.96	0.96	มาก
10. แก้ไขปัญหาพร้อมกัน	3.95	0.95	มาก
11. เห็นคุณค่าที่แท้จริงของสหกรณ์	3.93	0.99	มาก
12. เข้าใจถึงอุดมการณ์สหกรณ์	3.92	0.94	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.89	0.66	มาก

จากตารางที่ 9.10 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 8 การรู้จักพึ่งพาตนเอง ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 2 ไม่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านการมีสุขภาพที่ดี

ด้านการมีสุขภาพที่ดี	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. สุขภาพแข็งแรง	4.05	0.99	มาก
2. ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัว	4.08	0.95	มาก
3. การเข้าถึงบริการสาธารณสุข	4.02	1.02	มาก
4. มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลหรือเงินทดแทน ขาดรายได้	3.28	1.19	ปานกลาง
รวมโดยเฉลี่ย	3.86	0.74	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และเมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านธรรมาภิบาลชุมชนของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือข้อที่ 2 ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ/โรคประจำตัวซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 4 มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลหรือเงินทดแทนขาดรายได้ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพ

ด้านความมั่นคงทางอาชีพ	Mean	Std. Dev.	ระดับ
1. การจัดสรรเงินปันผลที่เป็นธรรม	3.85	1.07	มาก
2. ความสามารถสหกรณ์ในการผลิตเต็มกำลัง	3.77	0.99	มาก
3. สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น	3.61	1.05	มาก
4. รายได้ที่เป็นธรรม	3.89	0.98	มาก
5. ผลประกอบการที่มั่นคง	3.76	0.97	มาก
6. สวัสดิการสหกรณ์	3.65	1.11	มาก
7. ผลการดำเนินงานสหกรณ์มีกำไร	3.77	0.99	มาก
8. ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และ อาชีพเกษตรกร	3.83	1.00	มาก
รวมโดยเฉลี่ย	3.77	0.71	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า สมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสามีความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และเมื่อพิจารณารายชื่อปรากฏว่า ความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยด้านความมั่นคงทางอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ที่สูงที่สุดคือ ข้อที่ 4 รายได้ที่เป็นธรรม ซึ่งอยู่ในระดับมาก และที่ต่ำที่สุดคือข้อที่ 3 สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ภาคผนวก ซ
ภาพประกอบและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ภาพประกอบการลงภาคสนาม

ภาพที่ 3-7 สภาพทั่วไปของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด

ภาพที่ 8-10 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด

ภาพที่ 11-13 เก็บข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหุแระ จำกัด
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย (2561)

ภาพประกอบการลงภาคสนาม (ต่อ)

ภาพที่ 14-16 สภาพทั่วไปของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด

ภาพที่ 17-19 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด

ภาพที่ 20-22 เก็บข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย (2561)

ภาพประกอบการลงภาคสนาม (ต่อ)

ภาพที่ 23-27 สภาพทั่วไปของสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด

ภาพที่ 28-30 เก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด

ภาพที่ 31-33 เก็บข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย (2561)

ภาพประกอบการลงภาคสนาม (ต่อ)

ภาพที่ 34-38 เก็บข้อมูลแบบสอบถามกลุ่ม Try Out สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาหว้า จำกัด

ภาพที่ 39-44 เก็บข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด
ที่มา: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย (2561)

เอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง

หนังสือราชการสำหรับแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามจากคณะศิลปศาสตร์

ที่ ศธ 0521.1.11/ว995

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนกาญจนวนิช อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา 90110

15 สิงหาคม 2561

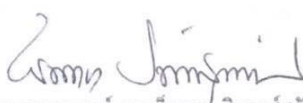
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามวิทยานิพนธ์
เรียน

ด้วย นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์ รหัสนักศึกษา 6011120010 นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคปกติ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรฯ ได้พิจารณาแล้วว่าท่านมีความเหมาะสมและเป็นผู้ที่มีความรู้
สอดคล้องกับชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามวิทยานิพนธ์ เพื่อ
เป็นข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามวิทยานิพนธ์
ดังกล่าวด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เข็มทอง ลินวงศ์สุวรรณ)
 รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคปกติ)
โทร. 0 7428 9506
โทรสาร 0 7428 9506

เอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

หนังสือเชิญประชุมการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย

ที่ ศธ 0521.1.11/ พิเศษ

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
15 ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา 90110

๑๖ พฤศจิกายน 2561

เรื่อง ขอเชิญประชุม

เรียน

ด้วย นางสาวช่อมภา วิสุทธิ์ รหัสนักศึกษา 6011120010 นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคปกติ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางเสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนทุ่งตำเสา ในวันศุกร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2561 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ห้องประชุมการยางแห่งประเทศไทย สาขาหาดใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน และขอเชิญเข้าร่วม ในวัน เวลา ดังกล่าวด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ช่อมภา วิสุทธิ์

(นางสาวช่อมภา วิสุทธิ์)

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคปกติ)

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคปกติ)

โทร. 0 7428 9506

โทรสาร 0 7428 6722

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวช่อผกา วิสุทธิ์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6011120010	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ชุมชนศึกษา)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2560

ทุนการศึกษา

ทุนผลการเรียนดีเด่นเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ปีการศึกษา 2560

การเผยแพร่และตีพิมพ์บทความ

ช่อผกา วิสุทธิ์ อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหิม. (2561). การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ช่อผกา วิสุทธิ์ อุทัย ปริญาสุทธินันท์ และเกษตรชัย และหิม. (2561). การจัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางกับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของสมาชิกในชุมชนทุ่งตำเสา อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา. (อยู่ระหว่างรอตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 39 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม-มิถุนายน 2562)